

**EIROPAS SAVIENĪBAS
PADOME**

**Briselē, 2010. gada 8. jūnijā (11.06)
(OR. en)**

10659/10

**PESC 738
FIN 233
PE 245
ELARG 42
COWEB 167**

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Delegācijas
Iepr. dok. Nr.:	10665/09 PESC 735 FIN 206 PE 214 ELARG 31 COWEB 102 + COR 1 + COR 2
Temats:	Eiropas Savienības Augstās pārstāves ārpolitikas un drošības politikas jautājumos gada ziņojums Eiropas Parlamentam par KĀDP galvenajiem aspektiem un prioritātēm (2006. gada 17. maija Iestāžu nolīguma G punkta 43. apakšpunkts) – 2009. gads

**PADOMES DOKUMENTS PAR KOPĒJĀS ĀRPOLITIKAS UN DROŠĪBAS
POLITIKAS (KĀDP) GALVENAJIEM ASPEKTIEM UN PRIORITĀTĒM, KO
IESNIEDZ EIROPAS PARLAMENTAM, PIEMĒROJOT 2006. GADA 17. MAIJA
IESTĀŽU NOLĪGUMA G PUNKTU (43. APAKŠPUNKTU)**

- 2009 -

I DAĻA. ATSKATOTIES UZ 2009. GADU	6
A. DRAUDU UN PASAULES MĒROGA PROBLĒMU RISINĀŠANA	6
1. Masu iznīcināšanas ieroču un to piegādes līdzekļu izplatīšana	6
2. Parastie ieroči	8
3. Terorisms	10
4. Enerģētikas drošība	11
5. Klimata pārmaiņas un drošība	13
B. REĢIONĀLI KONFLIKTI UN NESTABILAS SITUĀCIJAS	15
1. Tuvie austrumi	15
2. Āzija	16
3. Āfrika	18
4. Latīņamerika	20
C. STABILITĀTES VEIDOŠANA EIROPĀ UN CITUR PASAULĒ	21
1. Eiropas izredzes kā stabilitātes pamats	21
2. Paplašināta sadarbība ar kaimiņvalstīm	26
3. Krīžu un ieilgušu konfliktu risināšana kaimiņvalstīs	27
D. EFEKTĪVĀKAS DAUDZPUSĒJAS KĀRTĪBAS SEKMĒŠANA	32
1. Darbības daudzpusējās sistēmās	32
2. Reģionālās atbildības stiprināšana	36
E. DEMOKRĀTIJAS, CILVĒKTIESĪBU UN TIESISKUMA SEKMĒŠANA	41
1. Cilvēktiesību un dzimumu līdztiesības jautājumu integrēšana	43
2. Cilvēktiesības kopējā ārpolitikā un drošības politikā	43
3. Cilvēktiesības Kopējā drošības un aizsardzības politikā	47
4. Cīņa pret nesodāmību	48
F. PARTNERĪBAS VEICINĀŠANA VISĀ PASAULĒ	50
1. Attiecību konsolidēšana ar stratēģiskiem partneriem	50
Amerikas Savienotās Valstis	50
Krievijas Federācija	51
Ķīna	52
Indija	54

Meksika	55
Brazīlija	55
Japāna	56
Kanāda	57
Dienvīdāfrikas Republika	57
G. EFEKTIVITĀTES, SPĒJU UN SASKAŅOTĪBAS UZLABOŠANA	58
1. Konfliktu novēršana	58
2. KDAP konsolidācija	59
3. KDAPdiversificēšana	65
4. Lielāka saskaņotība un efektivitāte	69
II DAĻA - IESKATS 2010. GADĀ	71
I PIELIKUMS: Tiesību akti KĀDP jomā	81
II PIELIKUMS: Padomes pārstāvju uzstāšanās reizes Eiropas Parlamentā 2009. gadā	
KĀDP/KDAP jomā	94
III PIELIKUMS: KĀDP budžets 2009. gadam – saistību apropriācijas	103

PRIEKŠVārds

2009. gada ziņojumā ietverti Kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) galvenie aspekti un prioritātes Čehijas Republikas un Zviedrijas prezidentūras laikā. Ziņojuma otrajā daļā ir izskatītas problēmas, kas gaidāmas 2010. gadā.

Starptautiskajās attiecībās 2009. gadā dominēja starptautiskās sabiedrības reakcija uz ekonomisko un finanšu krīzi. Daudzu ģeostatēģisko problēmu pamatā, ar kurām saskārās Eiropas Savienība, joprojām bija enerģētiskā drošība. Augstu prioritāti ES ārpolitikas darba plānā piešķīra arī reģionāliem konfliktiem Tuvajos Austrumos, Jemenā, Afganistānā/Pakistānā, Somālijā un Eiropas kaimiņvalstīs. ES joprojām palāvās uz Eiropas izredzēm kā uz stabilu pamatu, izvērsot attiecības ar kaimiņiem Eiropas Kaimiņattiecību politikas ietvaros. To realizēja, sākot Austrumu partnerību un turpinot darbu pie Savienības Vidusjūrai. Gada beigas iezīmēja pieklusināta reakcija uz daudzpusējiem centieniem klimata pārmaiņu jautājumos.

Saistībā ar Kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) darbībām ¹ ES turpināja trīs militāras operācijas un deviņas civilas misijas visā pasaulē plašākas starptautiskās sabiedrības interesēs. ES līdz šim lielākā tiesiskuma misija *EULEX Kosovo*, kas izveidota ar Vienoto rīcību 2008/124/KĀDP ², sasniedza pilnīgas operatīvas spējas, nodarbinot ap 1700 starptautiskus policijas darbiniekus, tiesnešus, prokurorus un muitas darbiniekus un 1000 vietēju darbinieku visā Kosovā.

Tā kā 2009. gada 1. decembrī stājās spēkā Lisabonas Līgums, gada pēdējais mēnesis iezīmēja jaunu sākumu tam, kā ES īsteno savas ārējās attiecības. Apvienojot politikas un īstenošanas instrumentus Augstās pārstāves atbildībā, Eiropa ir uzlabojusi spējas sasniegt savus ārpolitikas mērķus.

¹ Eiropas drošības un aizsardzības politika (EDAP) pirms Lisabonas Līguma stāšanās spēkā.

² OV L 42, 16.2.2008., 92. lpp.

Visā 2009. gadā prezidentvalsts, kā arī Augstā pārstāve un – darba līmenī – Padomes Ģenerālsekretariāta augstākās amatpersonas ³ regulāri apspriedās un informēja Eiropas Parlamentu (EP) KĀDP jautājumos.

Jaunajā iestāžu struktūrā EP arī turpmāk pilnībā īstenos savu lomu Savienības ārējā darbībā. Atbilstīgi 36. panta noteikumiem Augstā pārstāve, kura ir stājusies prezidentvalsts vietā kā galvenais pārstāvis KĀDP/KDAP jautājumos, regulāri apspriedīsies ar EP par KĀDP un KDAP galvenajiem aspektiem un prioritātēm un informēs to par politikas īstenošanu. Augstā pārstāve arī nodrošinās, ka attiecīgi ņem vērā EP viedokli. Divreiz gadā EP notiks debates par KĀDP īstenošanu, ietverot arī KDAP.

Turpināsies arī regulāras konsultācijas ar EP par KĀDP budžeta aspektiem, tostarp par civilu KDAP operāciju un ES īpašo pārstāvju kopīgu izmaksu finansēšanu.

Šo ziņojumu Eiropas Parlamentam iesniedz atbilstīgi G daļas 43. punktam 2006. gada 17. maija Iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu un pareizu finanšu pārvaldību. Šajā ziņojumā ir sniegts tikai KĀDP darbību apraksts. Ja tas ir lietderīgi un vajadzīgs, lai sniegtu vispārēju pārskatu par darbībām, ir pieminēta rīcība, kas nav Līguma par Eiropas Savienību V sadaļas darbības jomā. Ar šo ziņojumu papildina ārējo attiecību nodaļu ES gadskārtējā progresa ziņojumā, kas jāsniedz EP saskaņā ar LES 4. pantu ⁴.

³ Saraksts, kurā uzskaitītas Padomes pārstāvju uzstāšanās reizes Eiropas Parlamentā KĀDP/KDAP jautājumos 2009. gadā, ir iekļauts 1. pielikumā.

⁴ Nicas Līguma 4. pants.

I DAĻA. ATSKATOTIES UZ 2009. GADU

A. DRAUDU UN PASAULES MĒROGA PROBLĒMU RISINĀŠANA ⁵

2009. gadā tika apstiprināts to problēmu globālais aspekts, ar kurām saskaras ES, kā arī to, ka tās ir savstarpēji saistītas un sarežģītas. Augsta prioritāte ES darba kārtībā tika piešķirta masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas un terorisma apkarošanai, un arvien lielāku uzmanību pievērsa drošības riskiem, kas izriet no klimata pārmaiņām un enerģijas piegādēm.

1. Masu iznīcināšanas ieroču un to piegādes līdzekļu izplatīšana ⁶

2009. gadā ES turpināja centienus starptautiskos forumos, pamatojoties uz 2003. gada ES stratēģiju masu iznīcināšanas ieroču (MII) izplatīšanas novēršanai, kā arī pamatojoties uz jaunajām Eiropas Savienības darbības līnijām, apkarojot masu iznīcināšanas ieroču un to piegādes sistēmu izplatīšanu. ES turpināja atbalstīt to, lai attiecīgiem starptautiskiem līgumiem un citiem instrumentiem pievienotos visas pasaules valstis, kā arī, lai tos īstenotu pilnībā. Arvien būtisks drošības apdraudējums ir Irānas kodolambīcijas, un ES arvien uzņēmās būtisku lomu šā jautājuma risināšanā. Augsta prioritāte ES darba kārtībā joprojām tika pievērsta vieglajiem un kājnieku ieročiem, citiem parastajiem ieročiem, kā arī ieroču tirdzniecības embargo.

Irānas reakcija uz jauniem ĢS/AP, Ķīnas, Francijas, Vācijas, Krievijas Federācijas, Apvienotās Karalistes un ASV centieniem iesaistīt to sarunās pēc būtības bija neadekvāta. Tāpēc, ievērojot divējādu pieeju, atsāka diskusijas par iespējamām sankcijām.

⁵ Eiropas Parlaments 2009. gada 19. februārī pieņēma rezolūciju par kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) galvenajiem aspektiem un prioritātēm 2007. gadā, kuru Eiropas Parlamentam iesniedza, piemērojot 2006. gada 17. maija Iestāžu nolīguma G daļas 43. punktu (2008/2241 (INI) (P6_TA-PROV(2009)0074).

⁶ Eiropas Parlaments 2009. gada 24. aprīlī pieņēma rezolūciju par kodolieroču neizplatīšanu un Kodolieroču neizplatīšanas līguma (KNL) nākotni (2008/2324(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0333)

Papildus ANO DPR embargo un ierobežojumu oficiālai noteikšanai ES mērogā ES pieņēma un papildināja divējāda lietojuma preču sarakstu, kuru eksportam uz Irānu ir vajadzīga iepriekšēja atļauja. ES vispārējais mērķis arvien ir ilgtermiņa attiecību izveide ar Irānu, pamatojoties uz uzticību un sadarbību.

Saskaņā ar Pamatnostādnēm par ES ārpolitiku un drošības politiku Austrumāzijā ES turpināja sekmēt miera un stabilitātes uzturēšanu Korejas pussalā, un tā piešķīra ārkārtīgu nozīmi reģiona stabilitātei un MII, it īpaši kodolieroču neizplatīšanas jautājumiem. ES vairākkārt ir paudusi stingru atbalstu sešpusējo sarunu procesam un ir atbalstījusi Korejas savstarpēju izlīgumu. Tā pārskatīja savu Kopējo nostāju par Ziemeļkoreju (KTDR) un pamatīgi transponēja ANO DP Rezolūciju 1874, kurā ir nosodīts 2009. gada maijā veiktais KTDR kodolizmēģinājums un ir noteiktas jaunas sankcijas.

Tāpat kā 2008. gadā MII neizplatīšanas jautājumi ir risināti arī ES līgumattiecībās ar trešām valstīm. 2009. gadā klauzulas par MII tika provizoriski saskaņotas ar Ķīnu, Dienvidkoreju, Vidusamerikas valstīm un Lībiju, un būtiski panākumi ir gūti sarunās ar Krieviju, Vjetnamu, Taizemi, Singapūru un Filipīnām.

ES turpināja politiski un finansiāli atbalstīt organizācijas, kuras nodarbojas ar MII neizplatīšanas jautājumiem. Piemēram, 2009. gada jūlijā ir pieņemts jauns Padomes lēmums, kura pamatā ir veiksmīga sadarbības pieredze starp ES un Ķīmisko ieroču aizliegšanas organizāciju (*OPCW*). ES turpināja centienus, lai panāktu, ka Ķīmisko ieroču konvencijai pievienojas visas valstis. Joprojām tika sniegts atbalsts arī Starptautiskajai Atomenerģijas aģentūrai (SAEA) Vīnē. ES arvien ir galvenais līdzekļu devējs kodoldrošības fondam. Pašlaik ir sāktas apspriedes par projektu atjaunināšanu SAEA atbalstam.

Risinot bioloģisko ieroču radītus draudus, ES sāka divas vienotās rīcības – Bioloģisko ieroču konvencijas (*BTWC*) atbalstam un Pasaules Veselības organizācijas atbalstam bioloģiskās drošības un drošuma darbībās. Ievērojot 2003. gada ES MII stratēģiju, jaunās darbības līnijas un ANO DP Rezolūcijas 1540 prasības, ES 2009. gada 5. maijā pieņēma stingrāku regulu par divējāda lietojuma preču eksporta, pārvadājumu, starpniecības un tranzīta kontroli, kura stājās spēkā 2009. gada 27. augustā.

Kā var secināt no šīs jaunās regulas nosaukuma, tajā papildus noteiktajai eksporta kontrolei ES mērogā tiek kontrolēti arī divējāda lietojuma preču pārvadājumi, starpniecība un tranzīts.

ES ir sākusi īstenot arī Padomes lēmumu, atbalstot Hāgas rīcības kodeksu (HRK), kurš ir vienīgais starptautiskais instruments, kurā risināti jautājumi saistībā ar raķetēm – MII galveno piegādes līdzekli. ES mērķis ir stiprināt HRK darbību un panākt, lai tam pievienojas visas valstis. Tālab svarīgi ir iesaistīt valstis, kuras nav to parakstījušas.

2. Parastie ieroči

Vieglie un kājnieku ieroči (VIKI)

2009. gadā ES saistībā ar ES VIKI stratēģiju turpināja visos daudzpusējos forumos un politiskajā dialogā ar trešām valstīm virzīt vieglo un kājnieku ieroču (VIKI) jautājumu.

2009. gadā turpināja attīstīt ES ierosmi par ieroču nelikumīgas tirdzniecības apkarošanu, izmantojot aviotransportu, un tajā sāka izskatīt pieejas, kā iesaistīt arī trešās valstis. ES turpināja arī īstenot projektu par VIKI un to munīcijas pārpalikumu iznīcināšanu Ukrainā, un tā sagatavoja jaunu Padomes lēmumu par ieroču krājumu pārvaldību, vākšanu, reģistrēšanu un ziņošanu par ieroču nodošanu un pārpalikuma iznīcināšanu Rietumbalkānos. Ir sākti arī sagatavošanās darbi jaunam Padomes lēmumam par atbalstu ANO VIKI rīcības programmas īstenošanai saistībā ar tās 2012. gada pārskatīšanas konferenci.

Turklāt papildus jau notiekošajiem projektiem VIKI jomā, atbalstot Vidusamerikas Kājnieku ieroču un vieglo ieroču kontroles programmu (*CASAC*) vai reģionālas struktūras Āfrikā, piemēram, Rietumāfrikas valstu ekonomikas kopienu, Vidusāfrikas valstu ekonomikas kopienu vai Austrumāfrikas Kopienību, ES, izmantojot Stabilitātes instrumentu, ir sākusi projektu, lai ar Kājnieku un vieglo ieroču reģionālā centra (*RECSA*) starpniecību atbalstītu šaujamieroču nelikumīgas uzkrāšanas un tirdzniecības apkarošanu Āfrikā.

Pēc atbilstīgu Padomes secinājumu pieņemšanas 2008. gadā ES ir sākusi integrēt VIKI jautājumus attiecībās ar trešām valstīm, tostarp iekļaujot VIKI pantu attiecīgos nolīgumos ar trešām valstīm. 2009. gadā klauzulas par VIKI tika provizoriski saskaņotas ar Dienvidkoreju, Vidusamerikas valstīm un Lībiju, būtiski panākumi ir gūti sarunās ar Krieviju, Vjetnamu, Taizemi, Singapūru un Filipīnām. Ir veikti arī sagatavošanas darbi īpaša VIKI veltīta dialoga izveidei starp ES un Ķīnu. ES ir arī sniegusi atbalstu Āfrikas Savienībai ĀS VIKI stratēģijas izstrādē, ko varētu pieņemt 2010. gadā.

Eksporta kontrole

Parasto ieroču eksporta jomā dalībvalstis ir turpinājušas centienus saskaņot savu eksporta kontroles politiku, izrādot apņēmību novērst tādu militāru tehnoloģiju un aprīkojuma eksportu, kuru varētu izmanto nevēlamiem mērķiem, piemēram, iekšējām represijām vai starptautiskai agresijai, vai kurš varētu sekmēt nestabilitāti reģionā. Paša plašākā starptautiskā ieroču eksporta kontroles režīma – Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP īstenošanu stiprināja arī citi notikumi, piemēram, koordinēti informēšanas pasākumi un ES kopējā militārā saraksta atjaunināšana 2009. gada februārī.

Pasaules mērogā ES joprojām atbalsta sarunas par ieroču tirdzniecības līgumu (ITL). ES dalībvalstis aktīvi piedalījās abās ITL darba grupas sēdēs, kuras notika 2009. gadā, un balsoja par jauno ANO ĢA rezolūciju, kurā ir noteikts pamats sarunām par ITL 2012. gada ANO konferencē. Padome 2009. gadā arī pieņēma un īstenoja Padomes lēmumus par ITL procesa sekmēšanu, kā rezultātā notika seši reģionāli semināri, uz kuriem bija uzaicinātas vairāk nekā 120 valstis.

3. Terorisms

Terorisma draudus 2009. gadā ES risināja ANO sistēmā un savās attiecībās ar trešām valstīm, vadoties pēc principa, ka efektīvi pretterorisma pasākumi un cilvēktiesību, pamatbrīvību un tiesiskuma aizsardzība ir savstarpēji papildinoši un pastiprinoši mērķi.

2009. gadā tika gan pēc formas, gan pēc būtības pastiprināta sadarbība ar ASV terorisma apkarošanas jomā, īstenojot ES un ASV politisku dialogu augstākajā līmenī un tehnisku dialogu darba līmenī. ES puda gandarījumu par ASV prezidenta *Obama* aicinājumu slēgt Gvantanamo kompleksu un nolēma reaģēt pozitīvi, kā pamatā ir pieņēmums, ka atbilstīgus politiskus jautājumus risinās plašākā politikas pārskatā. ES tieslietu un iekšlietu ministri 4. jūnijā izveidoja tam atbilstīgu pamatu, kurā iekļauts informācijas apmaiņas mehānisms, saskaņā ar kuru dalībvalstis, kuras vēlas uzņemt Gvantanamo kompleksa ieslodzītos, var tos uzņemt, vienlaikus sniedzot informāciju saviem ES un Šengenas zonas partneriem.

ES un ASV kopīgajā deklarācijā, ar kuru nāca klajā 2009. gada 15. jūnijā, ir izveidota transatlantiska sistēma sadarbībai terorisma apkarošanas jautājumos, kuras pamatā ir kopīgas vērtības, tiesiskums, starptautiskās tiesības un cilvēktiesības.

Tika pastiprināts dialogs ar trešām valstīm par spēju veidošanu. *COTER* trijotnes sanāksmēs notika apspriedes ar ASV, Krieviju, Kanādu, Austrāliju, Pakistānu, Jemenu u.c. valstīm. Galvenais finanšu instruments trešo valstu atbalstam terorisma apkarošanā un novēršanā ir Stabilitātes instruments (SI).

Augsta prioritāte ES terorisma apkarošanas darba kārtībā ir Dienvidāzijai – it īpaši Pakistānai un Afganistānai –, Sāhelai, Jemenai un Somālijai.

Viena no ES terorisma apkarošanas politikas prioritārajām jomām ir terorisma novēršana un – tās ietvaros – radikalizācijas un teroristu vervēšanas apkarošana ne vien ES, bet arī ārpus tās.

2009. gadā notikušajos cilvēktiesību dialogos un konsultācijās ar vairākām valstīm tika ierosināti cilvēktiesību aspekti saistībā ar terorisma apkarošanu, un ES izmantoja iespēju, lai partneriem uzsvērtu – terorisma apkarošanas stratēģijās kā viens no galvenajiem principiem ir jānosaka tiesiskums.

4. Enerģētiskā drošība⁷

2009. gada sākumā Krievijas un Ukrainas gāzes strīds nepārprotami norādīja uz mūsu iespējamajām un esošajām vajājām vietām enerģijas piegāžu ziņā. KĀDP sistēmā turpināja konsolidēt enerģētiskās drošības aspektus ES divpusējās attiecībās ar partneriem un izmantojot reģionālas drošības stratēģijas.

Krievijas gadījumā mūsu attiecības enerģētikas jomā raksturo stingra savstarpēja atkarība – Krievija ir ES galvenais ārējais enerģijas piegādātājs, un ES ir lielākais Krievijas ogļūdeņražu patērētājs. Tomēr Krievijas attiecību pārveidošana enerģētikas jomā ar Krievijas kaimiņiem kopš 2007. gada janvāra ir izraisījusi vairākus divpusējus strīdus. Krievijas un Ukrainas gāzes strīds 2009. gada janvārī ir izraisījis īpaši būtiskas sekas ES iedzīvotājiem un uzņēmumiem, un tas lika ES izstrādāt vajadzīgos pasākumus tās enerģētiskās drošības uzlabošanai (šos priekšlikumus pašlaik izskata dalībvalstis un Eiropas Parlaments). Krīzes uzsvēra, ka ir vajadzīgas pārredzamas un prognozējamās attiecības enerģētikas jomā. ES un Krievijas agras brīdināšanas mehānismam enerģētikas jomā, ko parakstīja 2009. gada 16. novembrī, būtu jāpalīdz samazināt enerģijas piegāžu apturēšanas draudus.

Nožēlas vērts bija Krievijas 2009. gada jūlija paziņojums, ka tā (no 2009. gada oktobra) atsauc savu dalību Enerģētikas hartas nolīgumā. ES saziņā ar Krieviju ir nepārtraukti uzsvērusi, cik būtisks ir kopīgs starptautisks juridisks pamats investīciju aizsardzībai, enerģētikas produktu tranzītam un tirdzniecībai. ES ir apņēmusies pilna iestrādāt Enerģētikas hartas nolīguma principus jaunajā ES un Krievijas nolīgumā, par kuru pašlaik notiek sarunas.

⁷ Eiropas Parlaments 2009. gada 17. septembrī pieņēma rezolūciju par energoapgādes drošību (Nabucco un Desertec) (P7_TA-PROV(2009)0021)

2009. gada aprīlī parakstīja kopīgu deklarāciju par enerģētiku ar Baltkrieviju, un 2009. gada decembrī tika panākta politiska vienošanās par Moldovas Republikas un Ukrainas dalību Enerģētikas kopienā. 2009. gadā ES kopā ar starptautiskām finanšu iestādēm piedāvāja atbalstu Ukrainas gāzes tranzīta tīkla modernizācijai, Ukrainas gāzes sektora reformai un gāzes iepirkšanai. Enerģētikas jautājumus ar austrumu partneriem apsprieda Austrumu partnerības enerģētiskās drošības platformā.

Divpusējas sarunas enerģētikas jomā notika ar Alžīriju un Lībiju, 2008. gada decembrī parakstīja saprašanās memorandu enerģētikas jomā ar Ēģipti, un 2009. gadā notika sekmīgas sarunas par saprašanās memorandu enerģētikas jomā ar Irāku (parakstīts 2010. gada janvārī). Vidusjūras reģionā noslēdzās *Euromed* enerģētikas regulatoru (*Medreg*) sadarbības pirmais posms, kurā piedalījās septiņas arābu valstis, Izraēla, Palestīna un Turcija, un turpmāki pasākumi otrajā posmā sāksies 2010. gadā. 2008. gadā tika atsākta, tomēr Gazas krīzes dēļ apturēta, trīspusēja sadarbība enerģētikas jomā starp ES, Izraēlu un Palestīniešu pašpārvaldi. Tās mērķis ir nemainīgs – izveidot kopīgu enerģētikas biroju un atvieglot kopīgu interesi izraisošu projektu īstenošanu, piemēram, Izraēlas un palestīniešu ierosmi "Saules enerģija mieram". 2009. gadā pabeidza ES finansētu pētījumu projekta „Saules enerģija mieram” atbalstam.

Būtiska prioritāte ES Vidusāzijas stratēģijā ir enerģijas transporta saišu stiprināšana. Veidojot tiešu, abu pušu interesēm atbilstošu tranzīta ceļu no Vidusāzijas valstīm uz ES, būtiski soļi ir bijuši Prāgas samits par Dienvidu koridoru 2009. gada maijā un valdību vienošanās par *Nabucco*. Pašlaik tiek gatavots konceptuāls dokuments par sadarbību enerģētikas jautājumos ar Uzbekistānu.

5. Klimata pārmaiņas un drošība

ĢS/AP un Eiropas Komisijas 2008. gada marta ziņojumā Eiropadomei ⁸ ir aprakstīts, kā klimata pārmaiņas var palielināt draudus, jo biežāk novērojami ekstrēmi laika apstākļi, mazāk lietus, mazākas ražas un jūras līmeņa celšanās pastiprina esošo saspīlējumu nestabilās vai disfunkcionālās valstīs. 2009. gadā pastiprināti īstenoja šajā dokumentā ietvertos ieteikumus, kā arī ĢS/AP 2008. gada decembra turpmākus ieteikumus ⁹.

Atbilstīgi Padomes 2008. decembra secinājumiem 2009. gada decembrī Ārlietu padomei iesniedza kompleksu *"kopīgu progresā ziņojumu"* ¹⁰ un tam sekojošus ieteikumus klimata pārmaiņu starptautiskās drošības jomā", kurā tika uzsvērts iepriekšējos gados paveiktais darbs klimata pārmaiņu un starptautiskās drošības (KPSD) jomā. Tika veiktas četras problēmsituāciju analīzes (reģionāli scenāriji), kuros pievērsās KPSD jautājumiem Dienvidrietumāzijā, Dienvidaustrumāzijā, Vidusamerikā un Indijas un Klusā okeāna salu valstīs. Šajās analīzēs sīkāk izskatīja iespējamās drošības apdraudējumus attiecīgajos reģionos, un tie būtu jāņem par pamatu, apsverot pielāgošanos klimata pārmaiņām un klimata riska pārvaldību minētajos reģionos.

Ārlietu padome apstiprināja ziņojumu un tā ieteikumus, apliecinot, ka klimata pārmaiņas un to radītie draudi drošībai ir daļa no ES plašākas darba programmas klimata pārmaiņu jomā un tiem ir ierādīta būtiska vieta Savienības centienos. Ir gūti būtiski panākumi, uzlabojot ES spējas agri brīdināt, analizēt un reaģēt uz klimata radītiem draudiem starptautiskajai drošībai, integrējot šo jautājumu Padomes Ģenerālsekretariāta (PĢS) dažādu departamentu darbā un līdztekus nodrošinot Komisijas dienestu visaptverošu savstarpēju koordināciju.

⁸ sal. "Klimata pārmaiņas un starptautiskā drošība"(Padomes dok. 7249/08).

⁹ Sal. "Klimata pārmaiņas un drošība: Augstā pārstāvja ieteikumi attiecībā uz papildu pasākumiem saskaņā ar Augstā pārstāvja un Komisijas ziņojumu par klimata pārmaiņām un starptautisko drošību" (Padomes dok. 16994/1/08 REV1).

¹⁰ "Kopīgs progresā ziņojums un tam sekojoši ieteikumi klimata pārmaiņu starptautiskās drošības (KPSD) jomā (Padomes dok. 16645/09).

Šis jautājums ir kļuvis par būtisku punktu politiskajā dialogā ar trešām valstīm, tostarp ASV, Krieviju, Indiju, Japānu un Ķīnu. Ir notikušas arī neoficiālas apspriedes ar starptautiskām un reģionālām organizācijām, proti, ANO, EDSO, NATO un *ASEAN* Reģionālo forumu, kā mērķis ir laikposmā līdz Kopenhāgenas klimata sarunām atbalstīt debašu izvēršanu par klimata pārmaiņām.

2009. gada jūnijā, ES uzņemoties vadošo lomu, ANO Ģenerālā asambleja (ANO ĢA) vienbalsīgi pieņēma rezolūciju ¹¹, kurā "*paustas dziļas bažas par klimata pārmaiņu iespējamajiem draudiem drošībai*", un ANO ģenerālsēkretārs ir aicināts iesniegs ziņojumu ¹² šajā jautājumā 64. ANO Ģenerālajai asamblejai. ES sniedza savu ieguldījumu ziņojumā, ar kuru iepazīstināja 2009. gada septembrī un ar kuru sāka debates attiecīgās ANO struktūrās un to starpā.

¹¹ ANO Ģenerālās asamblejas Rezolūcija A/63/281.

¹² ANO ģenerālsēkretāra ziņojums par klimata pārmaiņām un to iespējamajiem draudiem drošībai A/64/350.

B. REĢIONĀLI KONFLIKTI UN NESTABILAS SITUĀCIJAS

Būtiskus draudus ES un tās iedzīvotājiem joprojām rada pašlaik notiekošie un jauni reģionāli konflikti, kā arī nestabilu valstu izraisītā nestabilitāte. To iemesli ir daudzi un dažādi, un tiem vajadzīga daudzpusēja reakcija no ES puses kopā ar citiem pasaules mēroga spēkiem un daudzpusējām un reģionālām organizācijām. Turklāt nestabilas un konfliktu postītas valstis gūst vismazākos panākumus Tūkstošgades attīstības mērķu (TAM) sasniegšanā.

1. Tuvie Austrumi^{13 14}

Divi galvenie notikumi 2009. gadā saistībā ar Izraēlas un palestīniešu konfliktu bija konflikts Gazas joslā – kurš sākās 2008. gada pēdējās dienās un beidzās 2009. gada 18. janvārī, kad Izraēla un *Hamas* vienpusēji pasludināja pamieru – un jaunās ASV administrācijas nepārtrauktie centieni prezidenta *Obama* vadībā atsākt pušu sarunas ar īpašā sūtņa *Mitchell* starpniecību.

ES turpināja sniegt palīdzību palestīniešu valsts veidošanai, tostarp ar KDAP misijām (skat. turpmāk). Šie centieni, šķiet, ir bijuši rezultatīvi – Rietumkrastā ir konstatēta ekonomiskā izaugsme, arī saistībā ar Izraēlas pasākumiem, lai atvieglotu pārvietošanās ierobežojumus. Tomēr arvien pastāv nopietnas bažas par apmetņu būvēšanas darbību turpināšanu, situāciju Austrumjeruzalemē un par piekļuves režīmu Gazai un no tās. Bažas pastāv arī par strupceļu, kurā nonākusi palestīniešu savstarpēja izlīgšana.

Situāciju reģionā varētu palīdzēt uzlabot 2009. gadā veiktie pasākumi normalizēt Libānas un Sīrijas attiecības. Ilgtermiņā ES varētu piedāvāt palīdzību un ekspertu zināšanas robežas sakārtošanai starp šīm divām valstīm, konkrētāk – robežas demarkācijai, iezīmēšanai un nodrošināšanai. ES paplašināja atbalstu Libānai, Sīrijai un Jordānijai, lai palīdzētu šo valstu valdībām risināt problēmas saistībā ar lielo bēgļu skaitu no Irākas.

¹³ Eiropas Parlaments 2009. gada 15. janvārī pieņēma rezolūciju par situāciju Gazas joslā (P6_TA-PROV(2009)0025).

¹⁴ Eiropas Parlaments 2009. gada 18. februārī pieņēma rezolūciju par humāno palīdzību Gazas joslā (P6_TA-PROV(2009)0057).

ES pabeidza darbu pie asociācijas nolīguma ar Sīriju un ierosināja to parakstīt Sīrijā 2009. gada oktobrī. Sīrija vēl nav devusi piekrišanu, jo tai esot vajadzīgs vairāk laika, lai izpētītu šā nolīguma iespējamās sekas. Cerams, ka nolīgumu varēs parakstīt 2010. gadā.

Reaģējot uz pieaugošo nestabilitāti Jemenā 2009. gadā un atzīstot ES drošības intereses Persijas līča reģionā, Padome pieņēma kompleksu ES pieeju Jemenai, kurā ir paredzēts politisks dialogs, attīstības palīdzība, lielāks uzsvars uz koordināciju līdzekļu devēju starpā, spēju veidošana, humānā palīdzība, valsts veidošana un sadarbības un palīdzības pastiprināšana terorisma apkarošanas jomā. Šo pieeju 2010 gadā izvērsīs un īstenos kopā ar Jemenu un starptautiskām ieinteresētajām pusēm.

ES un Irāka 2009. gada novembrī pabeidza sarunas par partnerības un sadarbības nolīgumu. Pēc parakstīšanas un noslēgšanas tas kļūs par pirmo juridiski saistošo nolīgumu starp ES un Irāku.

2. Āzija

2009. gads ir bijis smags gads Afganistānai un Pakistānai. Visa gada laikā ES pastiprināja savu iesaistīšanos, oktobra VLĀAP pieņemot *Plānu ES rīcības stiprināšanai Afganistānā un Pakistānā* un sākot pasākumus tā īstenošanai. ES rīcības plāna mērķis ir atjaunināt saistības stabilizēt reģionu, jo situācija Pakistānā un Afganistānā daudzējādā ziņā ir savstarpēji saistīta. ES atjauninātajās saistībās pausts aicinājums Afganistānai sadarboties un uzņemties atbildību. Šajā procesā būtiska nozīme būs reģionāliem partneriem, jo Afganistānas un Pakistānas labklājībai svarīga ir reģionāla stabilitāte.

Rīcības plānā paredzēts stiprināt ES jaunās stratēģiskās attiecības ar Pakistānu, tostarp 2010. gada pirmajā pusē sarīkot otru *ad hoc* samitu.

2009. gada augusta prezidenta un provinču padomju vēlēšanās ES izvērta vēlēšanu novērošanas misiju, un tā izskatīs iespējas palīdzēt reformēt vēlēšanu procesu Afganistānā un izvērst vēl vienu vēlēšanu novērošanas misiju saistībā ar 2010. gada rudenī paredzētajām parlamenta vēlēšanām.

Lai sekmētu civilu koordināciju un saskaņā ar Lisabonas Līgumu kopš 2010. gada aprīļa ES Afganistānā ir vienota pārstāvniecība, kurā apvienoja Eiropas Komisijas delegāciju un ESĪP biroju Afganistānā.

ES saglabāja diferencētu pieeju attiecībā uz Birmu/Mjanmu, proti, paturēja spēkā ierobežojošus pasākumus – un tos pastiprināja pēc sprieduma *Daw Aung San Suu Kyi* lietā 2009. gada augustā –, tomēr vienlaikus turpināja sniegt humāno palīdzību, kā noteikts 2006. gada kopējā nostājā, un turpināja dialogu un kontaktus ar iestādēm *ASEM* un *ASEAN*, un citām kaimiņvalstīm, kā arī atbalstīja ANO centienus.

Apzinoties iespējamus riskus, kurus ES ieskatā varētu izraisīt nestabilitāte, ja situācija neuzlabosies, kā arī apzinoties, ka ES viedoklis un prasības būtu nepārprotami jādara zināmas valsts valdībai, Padome 2009. gada decembrī nolēma pastiprināt iesaistīšanos dialogā ar militāro vadību, lai sekmētu galvenā mērķa sasniegšanu – sākt pāreju uz stabilu demokrātiju un tiesiskumu, pamatojoties uz iesaistošu dialogu starp varas iestādēm un opozīciju, un etniskām grupām, atbrīvot visus politiskos ieslodzītos, un tā rezultātā 2010. gadā organizēt brīvas un godīgas vēlēšanas.

ES turpinās ciešu sadarbību ar ANO un līdzīgi noskaņotiem sabiedrotajiem, piemēram, ASV, Japānu, Austrāliju, *ASEAN* valstīm un citiem.

3. Āfrika¹⁵

ES ir spēlējusi nozīmīgu lomu Āfrikas ragā^{16 17} kā starptautiskās sabiedrības daļa – ciešā sadarbībā ar citiem starptautiskiem partneriem. ES bija viens no organizatoriem līdzekļu devēju konferencei Briselē, lai palīdzētu drošības sektoram Somālijā, un tā aktīvi atbalstīja Džibutijas nolīgumu, kurā ir paredzēts politisks un mierīgs risinājums reģionam. 2009. gadā ES nolēma pastiprināt savu iesaistīšanos Somālijā, izmantojot kompleksu pieeju¹⁸, un pieņēma politiku attiecībā uz Āfrikas ragu un pēc tam – Padomes secinājumus par Āfrikas ragu¹⁹. ES ir atkārtoti apliecinājusi savu apņēmību, pagarinot termiņu KDAP operācijai *EU NAVFOR Atalanta*, kas ir priekšgalā starptautiskām pirātisma apkarošanas operācijām un kā rezultātā koordinācija reģionā ir sasniegusi līdz šim nebijušus apmērus, un vienojoties izveidot militāru KDAP misiju, lai atbalstītu Somālijas drošību spēku apmācību²⁰. ES atbalsta centienu pastiprināšanu Somālijas piekrastes pirātisma jautājumu kontaktgrupā.

Iepriekš minētā misija ir pirmais piemērs tam, ka KDAP izmanto tiešai militārai pamatapmācībai, kopā ar citiem starptautiskiem partneriem atbalstot un izvēršot esošu apmācības programmu. Tā papildina pirātisma apkarošanas un Komisijas plašāka mēroga attīstības programmas un ir kompleksāka pieeja krīžu pārvarēšanas darbībām.

ES turpināja uzraudzīt miera procesus četrās vietās Lielo ezeru reģionā. To būtiski atviegloja tas, ka 2009. gadā konstatēja būtiskus panākumus KDR un Ruandas attiecībās. Miera process KDR austrumos ir kompleksa politiska un militāra problēma. Lai gan tendences ir pozitīvas, šis process joprojām turpinās, jo īpaši Ruandas *FDLR* nemiernieku neitralizācija un bijušo Kongo nemiernieku integrēšana KDR bruņotajos spēkos.

¹⁵ Eiropas Parlaments 2009. gada 24. martā pieņēma rezolūciju par ES un Āfrikas partnerības norisi, apritot gadam kopš Lisabonas sanāksmes (P6_TA-PROV(2009)0151).

¹⁶ Eiropas Parlaments 2009. gada 15. janvārī pieņēma rezolūciju par stāvokli Āfrikas ragā (P6_TA-PROV(2009)0026).

¹⁷ Eiropas Parlaments 2009. gada 26. novembrī pieņēma rezolūciju par politisku risinājumu pirātisma problēmai Somālijas piekrastē (P7_TA-PROV(2009)0099).

¹⁸ Padomes jūlija secinājumi.

¹⁹ Padomes decembra secinājumi.

²⁰ ĀP janvāra secinājumi.

Panākumi tika konstatēti arī Burundi miera procesā. Nemiernieku kustība *FNL* atbruņojās, tika demobilizēta un pārveidota politiskā partijā. Ir sākusies gatavošanās 2010. gada vēlēšanu kārtai (prezidenta, likumdevēja un vietējās vēlēšanas). Tomēr *LRA* kriminālā darbība arvien ir būtisks graujošs faktors reģionā (KDR, CĀR un Dienvidsudānā). KDR austrumdaļā, neraugoties uz iedrošinošām stabilizācijas izredzēm, arvien plosās viena no ļaunākajām pasaules humānajām krīzēm.

Sāhelas reģionā arvien pastāv ar drošību un attīstību saistītas problēmas, tostarp narkotikas, nelegāla migrācija, *Al Qaīda* grupējumi (*AQMI*), ieroču tirdzniecība un bruņoti nemieri, kā arī attīstības problēmas, piemēram, nepietiekama attīstība, jauniešu bezdarbs (liela varbūtība, ka pievienosies nemierniekiem vai *AQMI*), kā arī notiekošo attīstības centienu kavēšana nestabilās drošības situācijas dēļ. Pašlaik tiek gatavota ES ierosme reģiona atbalstam, it īpaši attiecībā uz Mauritāniju, Mali un, ja iespējams, Nigēru. ES ierosmes mērķis ir izstrādāt kompleksu pieeju, ar piemērotu ES instrumentu un ES dalībvalstu divpusēju palīdzības programmu risinot jautājumus saistībā ar attīstību, drošību, labu pārvaldību, cilvēktiesību un tiesiskuma ievērošanu. Šo centienu turpināšanai būtiska ir sadarbība ar Alžīriju, Maroku un Lībiju, kā arī ar reģionālām un kontinenta mēroga organizācijām.

2009. gadā spēji pasliktinājās politiskā un drošības situācija Gvinejā-Bisavā – notika militāro un politisko vadītāju slepkavības, tostarp tika nogalināts prezidents. Tomēr vēlēšanu process turpinājās un septembra sākumā amatā uz pieciem gadiem stājās jauns prezidents. Kopš tā laika valstī ir iestājusies zināma politiskā stabilitāte. ES 2009. gadā ir atkārtoti apliecinājusi savu ieinteresētību, pagarinot KDAP misijas *EU SSR GUINEA BISSAU* pilnvaru termiņu līdz 2010. gada maijam.

Politisks strupceļš Gvinejā, ko izraisīja huntas centieni sagrābt varu, izvērsās asiņainās represijās pret mierīgu opozīcijas mītiņu, kā rezultātā gāja bojā vismaz 150 cilvēki, notika izvarošanas un cilvēki pazuda bez vēsts. Pēc huntas vadītāja neveiksmīga slepkavības mēģinājuma jaunais pagaidu prezidents zem stipra starptautiskās sabiedrības spiediena ir veicis pasākumus, lai atjaunotu pārejas procesu. ES ir piemērojusi dažādus tās rīcībā esošos instrumentus, lai īstenotu spiedienu uz huntu, tostarp sankcijas pret personām, kuras ir atbildīgas par slepkavībām.

Mauritānijā mierīgu vēlēšanu organizēšana pavēra ceļu konstitucionālās kārtības atjaunošanai.

Sudānā darba kārtības galvenais punkts bija konflikts Dārfūrā un mazie panākumi vispārējā miera nolīguma īstenošanā. Reaģējot uz Starptautiskās krimināltiesas izdoto orderi prezidenta *Al Bashir* apcietināšanai, Sudāna izraidīja vairākas starptautiskas nevalstiskas organizācijas, kas pasliktināja humāno situāciju. ES attīstības sadarbību kavēja tas, ka Sudāna neratificēja pārskatīto Kotonū nolīgumu. Uzlabojās saspīlētās Čadas un Sudānas attiecības, kas sekmēja ierobežotos panākumus Dārfūras miera sarunās Dohā. Spēcīgākas kļuva ĀS ierosmes ar ES atbalstīto Augsta līmeņa īstenošanas grupu Sudānai, kuru vada bijušais prezidents *Mbeki*.

Madagaskarā 2009. gada martā notika nelikumīgs apvērsums, kurā tika atstādināts valsts ievēlētais prezidents. ĀS nekavējoties apturēja attiecības ar minēto valsti un izveidoja starptautisku kontaktgrupu (ANO, ANO DP pastāvīgie locekļi, ES, *SADC* un citi), lai rastu mierīgu risinājumu. Rezultātā ĀS noteica sankcijas pret *de-facto* prezidentu un vairākiem viņa sekotājiem.

4. Latīnamerika

Pēc apvērsuma Hondurasā 28. jūnijā ES nosodīja prezidenta *Manuel Zelaya* atstādināšanu un pauda atbalstu visām ierosmēm un centieniem atjaunot valstī demokrātiju. Tika atsaukti ES sūtņi. ES vēlēšanu novērošanas misiju 29. novembrī atcēla, jo to būtu varējuši saprast kā *de facto* valdības sava veida atzīšanu. Tā vietā nosūtīja vēlēšanu ekspertu tehnisku grupu. Pēc šīm vēlēšanām un jaunā prezidenta *Porfirio Lobo* kunga centieniem, īstenojot Sanhosē/Tegusigalpas nolīgumu, kuru rezultātā parakstīja Nacionālā izlīguma vienošanos un veicināja izlīgumu, ES nolēma normalizēt attiecības ar Hondurasu, tostarp sadarbību (izņemot militāros jautājumus), un atsākt sarunas par asociācijas nolīgumu ar Vidusameriku.

C. STABILITĀTES VEIDOŠANA EIROPĀ UN CITUR PASAULĒ

1. Eiropas izredzes kā stabilitātes pamats

Padome (2009. gada decembrī) ²¹ atkārtoti apliecināja, ka ES rīcības pamatā arvien ir atjauninātā konsensa par paplašināšanos (2006. gada decembris) ²² saskaņota īstenošana, kura pamatā ir saistību konsolidācija, godīgi un stingri nosacījumi, labāka saziņa un ES spēja integrēt jaunas dalībvalstis, tostarp attiecībā uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku visos paplašināšanās procesa posmos.

Sarunās ar Turciju ir sasniegts sarežģītāks posms, un Turcijai ir jāpastiprina centieni, lai izpildītu noteiktās prasības. Turcijai ir jāpieliek lielāki centieni, lai pilnībā ievērotu Kopenhāgenas kritērijus vairākās jomās, it īpaši attiecībā uz pamatbrīvībām. Sarunu process ir labākā svira un katalizators, lai virzītu procesu šajā virzienā. Turcija ir nozīmīgs reģionāls spēks, *inter alia* drošībai Tuvajos Austrumos un Dienvidkaukāzā, un tai ir būtiska nozīme enerģijas piegādē un civilizāciju dialoga veicināšanā. Ņemot to vērā, Padome pauda gandarījumu par būtiskiem diplomātiskiem centieniem, lai uzlabotu attiecības ar Armēniju. Padome 2009. gada decembra secinājumos pauda gandarījumu par dialoga pastiprināšanu par migrāciju un aicināja ātri veikt konkrētus pasākumus. Padome atkārtoti pauda, ka Turcijai neatgriezeniski jāapņemas īstenot labas kaimiņattiecības un strīdus risināt mierīgi, ievērojot Apvienoto Nāciju Organizācijas statūtus un vajadzības gadījumā vēršoties Starptautiskajā krimināltiesā. Turklāt ES atkārtoti uzsver visu ES dalībvalstu suverēnās tiesības, kuru starpā ir arī tiesības stāties divpusējos nolīgumos, ievērojot ES *acquis* un starptautiskās tiesības, tostarp ANO Jūras tiesību konvenciju.

²¹ Sal. Padomes 2009. gada 8. decembra secinājumus (dok. 17169/1/09 REV 1).

²² Sal. Padomes 2006. gada 14./15. decembra secinājumus (dok. 16879/1/06 REV 1).

Padome arī ar dziļu nožēlu konstatēja, ka Turcija, neraugoties uz atkārtotiem aicinājumiem, nav izpildījusi pienākumu pilnībā un bez diskriminācijas īstenot Asociācijas nolīguma papildprotokolu un nav panākusi progresu attiecību normalizēšanā ar Kipras Republiku. Ja nebūs progress, ES paturēs spēkā savus 2006. gada pasākumus, kuri pastāvīgi ietekmēs visu sarunu procesu. ES arī turpmāk atbilstīgi saviem 2006. gada 11. decembra secinājumiem cieši sekos un pārskatīs panākumus jomās, uz kurām attiecas Eiropas Kopienas un tās dalībvalstu 2005. gada 21. septembra deklarācija. Pašlaik tiek gaidīts, ka progress tiks panākts nekavējoties.

No Turcijas arī gaida, ka tā aktīvi atbalstīs pašlaik notiekošās sarunas, kuru mērķis ir rast godīgu, kompleksu un dzīvotspējīgu Kipras problēmas risinājumu ANO sistēmā, ievērojot atbilstīgas ANO Drošības padomes rezolūcijas un Savienības pamatprincipus. Ir būtiska Turcijas iesaistīšanās un konkrēts ieguldījums šādā kompleksā risinājumā.

Iepriekšējā gadā būtiskus panākumus pievienošanās sarunās ir guvusi Horvātija, un pašlaik ir sācies to noslēdzošais posms. 2009. gada decembrī darbu sāka arī Horvātijas pievienošanās līguma izstrādes darba grupa.

Padome pauda gandarījumu par to, ka 2009. gada 4. novembrī Stokholmā ir parakstīts arbitrāžas nolīgums ar Slovēniju par robežu jautājumu, kā arī par tā ratificēšanu no Horvātijas Sabora puses 2009. gada 20. novembrī. Padome mudināja Horvātiju izmantot šos panākumus, lai atrisinātu visus atlikušos divpusējos jautājumus, jo īpaši robežstrīdus, ņemot vērā to, cik nozīmīgas ir labas kaimiņattiecības.

Stabilizācijas un asociācijas process ir vispārīgs politisks pamats attiecībām un sarunām ar Rietumbalkāniem ²³ visā to ceļā uz iespējamo pievienošanos ES. 2009. gadā Padome atkārtoti apliecināja pilnīgu atbalstu visa reģiona Eiropas izredzēm, kas ir būtiskas tā stabilitātei, izlīgumam un nākotnei.

²³ Eiropas Parlaments 2009. gada 24. aprīlī pieņēma rezolūciju par stabilitātes un labklājības nostiprināšanu Rietumbalkānos (2008/2200(INI) (P6_TA-PROV(2009)0331).

ES atkārtoti apliecināja, ka reģionāla sadarbība un labas kaimiņattiecības ir nozīmīgas, lai virzītos uz ES. Lai gan 2009. gadā ir gūti panākumi ceļā uz ES, arvien ir aktuālas vairākas visām valstīm līdzīgas problēmas; tām ir jāturpina un jāpaātrina tiesiskuma nostiprināšana, tostarp jānodrošina vārda brīvība, korupcijas un organizētās noziedzības apkarošana, kā arī tiesu sistēmas efektivitāte un neatkarība, un jāuzlabo administratīvas spējas.

Darbs ar Rietumbalkānu partneriem 2009. gadā tika turpināts. Pēc Melnkalnes pieteikuma dalībai ES 2008. gada decembrī pieteikumus iesniedza arī Albānija (2009. gada 28. aprīlī) un Serbija (2009. gada 22. decembrī). Padome nolēma lūgt Komisiju sagatavot atzinumu par Melnkalnes pieteikumu (2009. gada 23. aprīlī) un Albānijas pieteikumu (2009. gada 16. novembrī). ES un Albānijas stabilizācijas un asociācijas nolīgums stājās spēkā 2009. gada 1. aprīlī. 2009. gada 18. maijā notika pirmā Stabilizācijas un asociācijas padomes sanāksme ar Albāniju. Gaidot visu procedūru pabeigšanu, lai spēkā stātos stabilizācijas un asociācijas nolīgums, turpināja raiti īstenot Pagaidu nolīgumu starp ES un Bosniju un Hercegovinu, kā arī starp ES un Melnkalni. Bosnijas un Hercegovinas gadījumā ²⁴ Padome 2009. gada jūnijā uzsvēra, ka vadībai ir konstruktīvi jāiesaistās politiskajā procesā un jāatturas no nacionālistiskas retorikas. Decembrī tā atkārtoti pauda bažas par politiskajām norisēm un aicināja Bosniju un Hercegovinu steidzami paātrināt svarīgākās reformas. Padome toreiz arī atgādināja, ka turpmākiem panākumiem ir vajadzīgs kopīgs redzējums par valsts un tās vadības kopīgu nākotni un politiska griba īstenot Eiropas integrācijas prasības. Padome uzsvēra arī, ka Bosnijai un Hercegovinai ir jāveic sākotnējas izmaiņas konstitūcijā, lai izveidotu darbotiespējīgu valsti, un konstitūcija jāsakārto atbilstīgi Eiropas Cilvēktiesību konvencijai.

2009. gada decembrī Starptautisko Kara noziegumu tribunāla bijušajai Dienvidslāvijai (ICTY) prokurora birojs pauda gandarījumu par Serbijas sadarbību ar tribunālu. Pēc tam Padome 8. decembrī nolēma *piemērot* ES un Serbijas pagaidu nolīgumu, kurš beidzot stājās spēkā 2010. gada 1. februārī.

²⁴ Eiropas Parlaments 2009. gada 24. aprīlī pieņēma rezolūciju par situāciju Bosnijā un Hercegovinā (P6_TA-PROV(2009)0332).

ES pārstāvji uzņēmās galveno lomu starptautiskos koordinācijas mehānismos Rietumbalkānos. ES Augstais pārstāvis KĀDP jautājumos *Javier Solana* kungs kopā ar ASV viceprezidentu 2009. gada maijā apmeklēja Bosniju un Hercegovinu, apliecinot ES un ASV kopīgu ieinteresētību reģiona stabilitātē, atbalstot eiroatlantiskās integrācijas centienus un mudinot vadītājus veikt vajadzīgās reformas. 2009. gada oktobrī un novembrī ES prezidentvalsts kopā ar ASV iesaistījās centienos sekmēt vienošanās panākšanu par svarīgākajām reformām, kas izvērsās divās augsta līmeņa sanāksmēs *Camp Butmir* pie Sarajevas un kam sekoja vairākas tehniska līmeņa apspriedes un sanāksmes. Dubultu amatu ieņemošais Augstais pārstāvis/ESĪP ir galvenais starptautiskās sabiedrības centienu koncentrācijas un koordinācijas centrs. Augstais pārstāvis/ESĪP kopā ar ES delegāciju ir apliecinājis Bosnijas un Hercegovinas Eiropas izredzes. ES ir arī aktīvi piedalījusies Miera īstenošanas padomes (MĪP) sanāksmēs. MĪP valde turpināja regulāri pārskatīt panākumus, īstenojot „piecus mērķus un divus nosacījumus” Augstā pārstāvja biroja slēgšanai. Padome 2009. gada jūnijā atkārtoti apliecināja apņēmību no Augstā pārstāvja biroja pāriet uz stiprāku ES klātbūtni, tiklīdz būs izpildīti pieci mērķi un divi nosacījumi. Tā kā progresa no Bosnijas un Hercegovinas puses nebija, vēl nebija iespējams pieņemt lēmumu par pāriešanu.

Melnkalnē (2009. gada 29. martā) un Albānijā (2009. gada 28. jūnijā) notika parlamenta vēlēšanas. Abās valstīs vēlēšanas atbilda gandrīz visiem starptautiskiem standartiem, tomēr ir palikušas dažas nepilnības un ir jāievēro DICB ieteikumi. Albānijā notikušajās parlamenta vēlēšanās Albānija nespēja pilnībā ievērot demokrātisku vēlēšanu augstākos standartus. Vispārējo lietu padome 2009. gada decembrī aicināja visas Albānijas politiskās partijas iesaistīties konstruktīvā politiskā dialogā, tostarp arī parlamentā.

Bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā (BDMR) 2008. gadā izveidotā koalīcijas valdība bija darbotiespējīga un stabila – ievērojot arī Ohridas pamatnolīgumu. 2009. gada martā un aprīlī divās kārtās notika prezidenta un pašvaldību vēlēšanas. EDSO/ODIHR atzinumā tās atbilda gandrīz visiem starptautiskiem standartiem. Komisija Paplašināšanās stratēģijā un valsts progresa ziņojumā novērtēja, ka šī valsts ir guvusi būtiskus panākumus, īstenojot svarīgākās reformu prioritātes, un pietiekami atbilst Kopenhāgenas politiskajiem kritērijiem. Pamatojoties uz to, Komisija ieteica sākt sarunas par pievienošanos.

Padome 2009. gada decembra secinājumos ņēma vērā ieteikumu, puda atzinību valstij par gūtajiem panākumiem un apliecināja, ka tā atgriezīsies pie šā jautājuma nākamās prezidentvalsts laikā.

Oktobrī Komisija ierosināja pasākumus Kosovas politiskās un sociāli ekonomiskās attīstības sekmēšanai. Padome decembrī pienācīgi ņēma vērā šos priekšlikumus – aicināja Komisiju veikt vajadzīgos pasākumus, lai atbalstītu Kosovu ceļā uz ES atbilstīgi reģiona Eiropas izredzēm, un īpašu nozīmi piešķir pasākumiem saistībā ar tirdzniecību un vīzām, neskarot dalībvalstu nostāju par Kosovas statusu. Padome arī mudināja Komisiju atļaut Kosovai piedalīties Savienības programmās un stiprināt ES un Kosovas dialogu jautājumos par stabilizācijas un asociācijas procesu (SAP).

ESĪP Kosovā 2009. gadā turpināja uz vietas apliecināt ES ieinteresētību Kosovas stabilizēšanā un sociāli ekonomiskajā attīstībā. Viņš turpināja darbu arī kā Starptautiskās vadības grupas iecelts starptautiskais civilais pārstāvis (SCP). Viņam bija būtiska koordinējoša loma starptautiskās sabiedrības klātbūtnei Kosovā. ESĪP intereses jomas 2009. gadā bija atbalsts politiskajam procesam un sadarbības un stabilitātes sekmēšana reģionā. ES klātbūtne šajā ziņā arvien ir stingra, un tā sekmēs cilvēktiesību ievērošanu, mazākumtautību aizsardzību un kultūras un reliģiskā mantojuma aizsardzību. Par ES apņēmību attiecībā uz kultūras un reliģiskā mantojuma aizsardzību liecina vēstnieka *Moschopoulos* iecelšana par Serbijas Pareizticīgo baznīcas reliģiskā un kultūras mantojuma Kosovā veicinātāju.

30. novembrī Padome nolēma no 19. decembra atcelt vīzu režīmu Bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas (BDMR), Melnkalnes un Serbijas pilsoņiem, jo šīs valstis ir izpildījušas ES noteiktos kritērijus vīzu režīma liberalizēšanai.

Decembrī Padome mudināja Komisiju iesniegt līdzīgus priekšlikumus attiecībā uz Albāniju un Bosniju un Hercegovinu, tiklīdz ir konstatēts, ka katra valsts izpildījusi Komisijas ceļvežos noteiktos kritērijus.

2. Paplašināta sadarbība ar kaimiņvalstīm ²⁵

Pamats attiecībām ar partneriem kaimiņreģionos arvien ir Eiropas Kaimiņattiecību politika (EKP). ES sāka vai turpināja apspriest divpusēju attiecību paplašināšanu un izvērsšanu ar vairākām dienvidu EKP partnervalstīm. Pēc kopīga dokumenta pieņemšanas par Marokas īpašo statusu 2009. gadā turpināja izstrādāt ES un Marokas rīcības plānu, kurā atspoguļota Marokas vēlme padziļināt attiecības ar ES un visām tās iestādēm. Arī citas Vidusjūras reģiona valstis (Ēģipte, Jordānija un Tunisija) ir lūgušas stiprināt to attiecības ar Eiropas Savienību. Turpināja īstenot ES un Izraēlas rīcības plānu, lai gan apspriedes par divpusējo attiecību izvērsšanu un jaunu rīcības plānu negatīvi ietekmēja krīze Gazas joslā. Pašreizējā rīcības plāna darbības termiņu pagarināja līdz 2010. gada jūnijam.

Kopš sarunu sākšanas par ES un Lībijas pamat nolīgumu 2008. gada novembrī ir notikušas jau piecas sarunu kārtas. Vairākās jomās ir gūti būtiski panākumi.

Saistībā ar Austrumu partnerību ir gūti būtiski panākumi sarunās ar Ukrainu par jaunu asociācijas nolīgumu, kura neatņemama sastāvdaļa ir padziļinātas un visaptverošas brīvas tirdzniecības zonas (PVB TZ) izveide, un ES ir pārliecināta, ka to var noslēgt tuvākajos mēnešos, ja Ukrainai būs vajadzīgā politiskā griba, lai atrisinātu vēl neatrisinātos jautājumus, tādējādi paātrinot sarunas. 2010. gada janvārī sāka sarunas par jaunu asociācijas nolīgumu ar Moldovas Republiku. Atjaunojot līgumattiecības ar Armēniju, Azerbaidžānu un Gruziju, balstīsies uz iekļaušanas, diferenciacijas un nosacītības principiem. 2009. gadā Padomē sāka apspriest sarunu norāžu projektu šīm valstīm. Reaģējot uz dažiem pozitīviem pasākumiem demokrātijas un pamatbrīvību jomā, ES sāka mēģināt pakāpeniski iesaistīties Baltkrievijā, un tā arī turpmāk iedrošinās reformu centienus. Politisku apmaiņu stiprināt līdzēja vairāki augsta līmeņa amatpersonu apmeklējumi Baltkrievijā un tās amatpersonu apmeklējumi.

²⁵ Eiropas Parlaments 2009. gada 19. februārī pieņēma rezolūciju par Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta pārskatīšanu (2008/2236(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0078)

2009. gadā vēl vairāk pastiprināja daudzpusēju sadarbību, Prāgas samitā 7. maijā sākot Austrumu partnerību. Austrumu partnerības galvenais mērķis ir izveidot vajadzīgos priekšnosacījumus politiskās asociācijas paātrināšanai un turpmākai ekonomiskai integrācijai starp Eiropas Savienību un ieinteresētajām partnervalstīm (Armēniju, Azerbaidžānu, Baltkrieviju, Gruziju, Moldovas Republiku un Ukrainu). Iepriekšējā gadā aktīvi pētīja Austrumu partnerības daudzpusējo aspektu – tika sasauktas divas sanāksmju kārtas četrās tematiskajās platformās un pieņemtas to darba programmas, tika izveidotas dažādas darba grupas, un tika sāktas vairākas izmēģinājuma ierosmes. Novembrī notika pirmais Austrumu partnerības pilsoniskās sabiedrības forums, kuram decembrī sekoja Austrumu partnerības ministru sanāksme.

Austrumu partnerības pamatā ir diferenciācijas un nosacītības principi. Nodrošinās papildināmību ar reģionālām ierosmēm starp ES un atbilstīgām partnervalstīm, jo īpaši ar Melnās jūras sinerģiju. Entuziasms, ar kādu uzņēma Savienības Vidusjūrai ²⁶ (SV) sākšanu 2008. gada jūlijā, diemžēl netika apstiprināts ar darbiem 2009. gadā. Konflikta dēļ Gazas joslā SV darbības 2009. gadā lielākoties bija apturētas. Sanāksmes pamazām atsāka vasarā, un gada beigās notika ministru sanāksmes par sieviešu lomu sabiedrībā, ekonomiku un finansēm, ilgtspējīgu attīstību un tirdzniecību. Tomēr divas ministru sanāksmes pārcēla uz vēlāku laiku (ārlietu un vides sanāksmes), un gada beigās tā arī nepieņēma statūtus sekretariātam, kuru paredzēts izveidot Barselonā. 2010. gada martā sekretariāta statūtus tomēr pieņēma. 2010. gada janvārī par SV Kopīgā sekretariāta ģenerālsekretāru iecēla Jordānijas pārstāvi *Ahmad Massadeh*.

3. Krīžu un ieilgušu konfliktu risināšana kaimiņvalstīs

Reģiona stabilizāciju, politiskas reformas un ekonomisku attīstību joprojām būtiski kavēja neatrisināti konflikti Dienvidkaukāzā – Abhāzijā, Dienvidosetijā un Kalnu Karabahā.

²⁶ Eiropas Parlaments 2009. gada 19. februārī pieņēma rezolūciju par Barselonas procesu – Vidusjūras reģiona valstu savienību (2008/2231(INI) (P6_TA-PROV(2009)0077).

Kamēr tie nebūs atrisināti, Gruzija, Armēnija un Azerbaidžāna nespēs pilnīgu uzmanību pievērst tam, lai konsolidētu demokrātiju, labu pārvaldību, ekonomiskas reformas un attīstību, tiesiskumu un cilvēktiesību ievērošanu. Gruzija ir guvusi lielākus panākumus korupcijas izskaušanas un tiesiskuma veicināšanas ziņā, tomēr visas trīs valstis arvien saskaras ar grūtībām, pārejot uz dzīvotspējīgu, plurālistisku demokrātiju. Lai gan dažās jomās ir gūti dažāda līmeņa panākumi, bažas arvien izraisa nepiemērots plurālisms un masu saziņas līdzekļu brīvība, kopumā vājš tiesiskums un politiska dialoga neesamība.

Situācija Gruzijā pēc kara 2008. gada augustā ir kļuvusi stabilāka, tomēr arvien ir nestabila un neprognozējama. 2008. gada 12. augusta un 8. septembra vienošanos neievērošana no Krievijas puses arvien kavēja centienus rast konflikta noregulējumu.

Kopš 2008. gada augusta pamiera vienošanās ES ir būtisks drošības spēks reģionā – tā ir izvērsusi KDAP ES Pārraudzības misiju Gruzijā (*EUMM in Georgia*)^{27 28}, iecēlusi ESĪP saistībā ar krīzi Gruzijā²⁹, īstenojusi aktīvu lomu, sākot un turpinot pušu sarunas Ženēvā, ES esot vienai no sarunu vadītājiem³⁰, un sākusi lielu pēckonflikta palīdzības paketi³¹. ES arī atbalstīja domu par Gruzijas konflikta starptautisku izmeklēšanu³².

²⁷ Padome ir pieņēmusi lēmumu pagarināt pilnvaras Eiropas Savienības Pārraudzības misijai Gruzijā vēl uz 12 mēnešiem, proti, līdz 2010. gada 14. septembrim. Sal. Padomes 2009. gada 27. jūlija secinājumus par *EUMM Georgia*, dok. 12354/09, un Vienoto rīcību 2009/572/KĀDP (2009. gada 27. jūlijs) (OV L 197, 29.07.2009., 110. lpp.).

²⁸ *Oficiāla Eiropas Parlamenta delegācija apmeklēja EUMM Georgia 24.-27. februārī.*

²⁹ Sal. Vienoto rīcību 2009/131/KĀDP (2009. gada 16. februāris) (OV L 46, 17.2.2009., 47.-49. lpp.) un Vienoto rīcību 2009/571/KĀDP (2009. gada 27. jūlijs) (OV L 197, 29.07.2009., 109. lpp.).

³⁰ Iekšējo apspriežu pirmā sanāksme Ženēvā notika 2008. gada 15. oktobrī; jau ir notikušas deviņas kārtas. 9. sanāksme notika 2010. gada 28. janvārī.

³¹ Lielu pēckara palīdzības programmu sāka pēc līdzekļu devēju konferences Gruzijai (2008. gada 22. oktobrī).

³² Sal. Padomes 2008. gada 15. septembra secinājumus (Padomes dok. 13030/08) un Padomes Lēmumu 2008/901/KĀDP (2008. gada 2. decembris) (OV L 323, 3.12.2008., 66. lpp.), un Padomes Lēmumu 2009/570/KĀDP (2009. gada 27. jūlijs) (OV L 197, 29.7.2009., 108. lpp.).

Lai gan ES stingri iestājās par EDSO misijas turpināšanu Gruzijā, tostarp par tās bijušo pārraudzības lomu Dienvidosetijā, kā arī ANO novērošanas misijas turpināšanu Gruzijā (*UNOMIG*), Abhāzijā, abas operācijas tika slēgtas Krievijas veto dēļ, tādējādi atceļot starptautiskās drošības sistēmas elementus Gruzijā. Attiecīgi, *EUMM* palika vienīgais starptautisko novērotāju klātbūtnes elements, un tas būtiski sekmē drošību un situācijas normalizēšanu uz vietas. Padome ir pagarinājusi misijas pilnvaru termiņu vēl uz gadu – līdz 2010. gada 14. septembrim.

ES iesaistīšanās separātiskajos reģionos ir balstīta uz diviem pamatiem – šo subjektu neatzīšana, tomēr arī gatavība iesaistīties vairākās jomās, tostarp savstarpējas palāvības veidošanā pie administratīvajām robežām, cilvēku personīgos kontaktos un ekonomikas atjaunošanā.

Ženēvas process arvien bija sarežģīts. Ņemot vērā dominējošo saspīlēto politisko gaisotni, apspriežu turpināšana Ženēvā jau pati par sevi bija būtisks panākums, jo tā bija vienīgā apspriežu vieta, kurā bija pārstāvētas visas konflikta puses un tām bija savstarpēji jādarbības. Tomēr, lai gan Ženēvā apspriedes notiek jau ilgāk nekā gadu un ir notikušas jau deviņas sanāksmes, taustāmu rezultātu arvien ir ļoti maz. Kalnu Karabahas jautājumā ES arvien atbalsta sarunas EDSO Minskas grupā. ES ir darījusi zināmu savu nostāju – ne oficiāli, ne neoficiāli nesaistīt Turcijas un Armēnijas attiecību normalizēšanu ar Kalnu Karabahas jautājumu. ES ir atbalstījusi Šveices starpniecību kopš Turcijas un Armēnijas attiecību normalizēšanas procesa sākuma. Lai gan ES nav EDSO Minskas grupas sastāvā, tā turpināja sniegt politisku atbalstu konflikta atrisināšanai un informēja ieinteresētās puses par savu gatavību pastiprināt iesaistīšanos, lai noregulējuma procesu atbalstītu ar darbībām uz vietas. Pagājušajā gadā Kalnu Karabahas miera procesā sākās jauns posms, tika atsāktas sarunas, ko sekmēja sešas Armēnijas un Azerbaidžānas prezidentu tikšanās; tomēr 2009. gada beigās miera izredzes arvien bija neskaidras.

Notikumi pēc vēlēšanām Moldovas Republikā pierādīja – jānodrošina, lai attiecību pastiprināšana ar Moldovu notiktu līdztekus dialoga pastiprināšanai par cilvēktiesībām un demokrātiju.

Uz politisko krīzi ES reaģēja, jo īpaši pastiprinot ESĪP kontaktus ar visām iesaistītajām pusēm, kā arī sniedzot būtiskas ekspertu zināšanas vēlēšanu jautājumos, lai sekmētu labvēlīgas gaisotnes izveidošanu atkārtotajām parlamenta vēlēšanām 2009. gada jūlijā.

ES Robežu palīdzības misija Moldovas Republikā un Ukrainā (*EUBAM*) turpināja sniegt atbalstu Moldovas un Ukrainas muitas un robežsardzes dienestu profesionālo spēju uzlabošanai, kā arī iestāžu savstarpējai sadarbībai. Pēc konstruktīvām divpusējām sarunām 2009. gada decembrī tika gūti būtiski panākumi, sākot Moldovas un Ukrainas valsts robežas centrālā (Piedņestras) segmenta demarkāciju. Ar Eiropas Komisijas, Ukrainas un Moldovas Republikas vienošanos 2009. gada novembrī pagarināja *EUBAM* misijas pilnvaru termiņu.

Piedņestras jautājumā ES pagājušajā gadā ir pastiprinājusi savu iesaistīšanos „5+2” sarunu formātā, kā arī savu klātbūtni uz vietas ar ESĪP starpniecību un īstenojot divus lielus palāvības veidošanas projektu kopumus. Pēc abu konfliktā iesaistīto pušu lūguma gada beigās ES piekrita palīdzēt rast risinājumu vēl neatrisinātajiem jautājumiem, kas kavē dzelzceļa satiksmes atjaunošanu caur Piedņestras reģionu.

Saistībā ar Baltkrieviju ³³ Padome 2009. gada martā pārskatīja vīzu aizlieguma saraksta apturēšanu, par kuru nolēma 2008. gada oktobrī pēc tam, kad tika izlaisti pēdējie starptautiski atzītie politiskie ieslodzītie. Lai gan Padome atzīmēja dažus pozitīvus pasākumus no Baltkrievijas puses, tā secināja, ka šādā situācijā vēl ir pārāgri atcelt vīzu aizliegumu, un to pagarināja vēl uz gadu. Stimulēšanas nolūkos vīzu aizlieguma apturēšanu pagarināja līdz 2009. gada decembrim. Baltkrieviju arī uzaicināja piedalīties Austrumu partnerībā, kurā tā aktīvi iesaistījās. 2009. gadā notika Baltkrievijas un ES cilvēktiesību dialoga pirmā kārtā. Tomēr kopš marta nav konstatētas faktiski nekādas pozitīvas pārmaiņas demokratizācijas ziņā ³⁴.

³³ Eiropas Parlaments 2009. gada 15. janvārī pieņēma rezolūciju par ES stratēģiju attiecībā uz Baltkrieviju (P6_TA-PROV(2009)0027).

Eiropas Parlaments 2009. gada 2. aprīlī pieņēma rezolūciju par ES un Baltkrievijas dialoga novērtējumu reizi divos gados (P6_TA-PROV(2009)0212).

³⁴ Eiropas Parlaments 2009. gada 17. decembrī pieņēma rezolūciju par Baltkrieviju (P7_TA-PROV(2009)0117).

Ir notikusi pat atkāpšanās no sasniegtā, tostarp vairākas krimināllietas, ko varētu uzskatīt par politiski motivētām, kā arī demonstrāciju vardarbīga izklīdināšana.

Tomēr mēreni opozīcijas līderi un cilvēktiesību aktīvisti apgalvo, ka gaisotne kopumā ir uzlabojusies ³⁵, un aicina ES turpināt iesaistīšanās politiku. To ņemot vērā, Padome 2009. gada novembrī vēlreiz pārskatīja politiku attiecībā uz Baltkrieviju un pagarināja vīzu aizliegumu vēl uz gadu (līdz 2010. gada decembrim), vienlaikus pagarinot tā apturēšanu uz to pašu laikposmu. Komisiju aicināja turpināt sagatavošanās darbus, lai saņemtu sarunu norādes vīzu režīma atvieglošanas un atpakaļuzņemšanas nolīgumiem, kuras pieņems, tiklīdz būs labvēlīga situācija.

³⁵ Varas iestādes ir veikušas uzmanīgus pasākumus liberalizācijas virzienā, tostarp attiecībā uz dažu neatkarīgu laikrakstu izplatīšanu oficiālos masu saziņas līdzekļu tīklos un opozīcijas līdera Aleksandra Milinkeviča jaunās kustības “Par brīvību” reģistrēšanu.

D. EFEKTĪVĀKAS DAUDZPUSĒJAS KĀRTĪBAS SEKMĒŠANA

1. Darbības daudzpusējās sistēmās

Pasaules mēroga problēmas prasa pasaules mēroga risinājumus. Tāpēc prioritārs ES drošības mērķis ir efektīvākas daudzpusējās kārtības izveide, kā aicināts Eiropas Drošības stratēģijā. Labākais veids šāda mērķa sasniegšanai ir cieša sadarbība ar Apvienoto Nāciju Organizāciju, NATO, EDSO un Eiropas Padomi, kā arī iesaistīšanās citos starptautiskos koordinācijas mehānismos.

Apvienoto Nāciju Organizācija

ANO universālās pilnvaras un leģitimitāte ir dabisks pamats pasaules mēroga risinājumu meklēšanai. ANO stiprināšana joprojām ir ES ārējās darbības būtisks elements. ANO sistēmai ir būtiska loma tādās jomās kā, piemēram, miera uzturēšana, cilvēktiesības un attīstība. ES prioritātēs ANO ĢA 64. sesijai ³⁶ ir īpaši uzsvērtā pasaules ekonomiskās un finanšu krīzes risināšana, klimata pārmaiņu radītās problēmas un vajadzība nodrošināt enerģijas un pārtikas piegādes drošību. ES pievērsās arī cilvēktiesību situācijai vairākās valstīs, tostarp rezolūcijās par situāciju cilvēktiesību jomā Birmā/Mjanmā un KTRD ANO ĢA 64. sesijā, kā arī nākot klajā ar daudzām deklarācijām un interaktīvu dialogu ar ANO īpašajiem ziņotājiem ANO Cilvēktiesību padomē.

Būtiska ES prioritāte ANO 2009. gadā arvien ir bijusi aizsargāšanas pienākuma principa īstenošana. ES un tās dalībvalstis ir īstenojušas ļoti intensīvus un mērķtiecīgus informēšanas centienus, lai pārliecinātu ANO dalībvalstu vairākumu par to, ka jāveic konkrēti pasākumi šīs koncepcijas īstenošanai. Tostarp arī ES centienu rezultātā jūlijā debatēs par aizsargāšanas pienākumu Ģenerālajā asamblejā lielā mērā tika konstatēta piekrišana šai koncepcijai. Attiecīgajā ANO ĢA rezolūcijā noteikts, ka ĢA "turpinās izskatīt aizsargāšanas pienākumu".

³⁶ Kā izklāstīts dokumentā 10809/09. Eiropas Parlaments 2009. gada 24. marta rezolūcijā (P6_TA(2009)0150 - 2009/2000(INI)) sniedza ieteikumus Padomei par ES prioritātēm ANO Ģenerālās asamblejas 64. sesijā.

Debates un rezolūcijas palīdzēja precizēt izpratni par šo koncepciju un iekļaut to ANO darba kārtībā. ES ir sākusi arī iekšēji izvērtēt, kā aizsargāšanas pienākumu iekļaut ES politikā.

ES turpināja cieši sadarboties ar ANO krīžu pārvarēšanas jomā. Īstenojot 2007. gada Kopīgo deklarāciju par sadarbību krīžu pārvarēšanas jomā, nepārprotami pastiprinājās kontakti. ANO augstākās amatpersonas bieži apmeklēja Politikas un drošības komiteju, un ES pārstāvji, tostarp ESĪP, bieži tikās ar ANO kolēģiem ³⁷.

2009. gadā ES un ANO cieši sadarbojās operāciju norises vietās, kurās abas bija iesaistītas, konkrētāk Kosovā, Afganistānā, Kongo Demokrātiskajā Republikā, Gvinejā-Bisavā, Somālijā un Gruzijā. Somālijā ES cieši koordinēja centienus ar Apvienoto Nāciju Organizāciju, lai sekmētu drošību un attīstību. Čadā un Centrālāfrikas Republikā sekmīgi pabeidza nodot operatīvos pienākumus no *EUFOR Chad/RCA* ANO operācijai *MINURCAT*, un aptuveni 2000 kareivji no ES dalībvalstīm kļuva par ANO kontingenta sastāvdaļu. Atziņas, kas gūtas, pārejot no operācijas *EUFOR Chad/CAR* uz *MINURCAT*, kā arī *EULEX Kosovo* plānošanas posmā pēc *UNMIK* pārstrukturēšanas, būs vērtīgs ieguldījums ES un ANO sadarbības stiprināšanā krīžu pārvarēšanas jomā. ANO ģenerālsekretārs 2009. gada 20. septembrī ziņojumā par ANO Pagaidu administrāciju Kosovā atzīmēja, ka arvien lielāka loma ir citiem spēkiem, piemēram, EDSO un *EULEX*, kas papildina *UNMIK* lomu atbilstīgi Drošības padomes Rezolūcijai 1244 (1999). ES turpināja darbu, lai uzlabotu Cilvēktiesību padomes un ANO Ģenerālās asamblejas Trešās komitejas efektivitāti. Kā vienmēr, ES vadīja vai atbalstīja rezolūcijas un ierosmes, lai aizsargātu un izvērstu starptautiskās normas pret dažu spēku mēģinājumiem tās ierobežot vai mīkstināt. Tālab ES turpināja ilgtermiņa informēšanas darbu, lai pārliecinātu skeptiķus un veidotu konsensu.

³⁷ Sīkākai informācijai skat. divus progresu ziņojumus un ieteikumus par Kopīgās deklarācijas īstenošanu par ANO un ES sadarbību krīžu pārvarēšanas jomā par attiecīgo periodu (dok. 11451/09 un 17541/09).

NATO³⁸

2009. gadā turpinājās raita un efektīva ES un NATO sadarbība „Berlīne plus” mehānismā saistībā ar KDAP operāciju *EUFOR Althea* Bosnijā un Hercegovinā. Informācijas apmaiņa notika arī ES un NATO Spēju grupas sistēmā. Kā norādīts iepriekšējā ziņojumā, ES dalībvalstu piedalīšanās papildus veicinātu informācijas apmaiņu militāro spēju jomā.

2009. gada decembrī ES pabeidza darbu pie vairākiem konkrētiem priekšlikumiem ES un NATO attiecību stiprināšanai sadarbības gaisotnē ar NATO, un Augstā pārstāve nosūtīja tos NATO ģenerālsekretāram; tajos ir uzsvērts, ka ir vajadzīgi būtiski pasākumi, lai atvieglotu savstarpēju sadarbību uz vietas gadījumos, kad vienuviet darbojas KDAP un NATO krīžu pārvarēšanas operācijas/misijas, piemēram, Kosovā un Afganistānā.

EDSO

ES 2009. gadā atbalstīja EDSO centienus dažādos reģionālos jautājumos, tostarp Kosovā, Dienvidkaukāzā un ieilgušos konfliktos. Īpašu uzmanību ES veltīja konfliktu novēršanai un konfliktu risināšanai, tostarp ar Augstā komisāra starpniecību nacionālo minoritāšu jautājumos un ar EDSO klātienes misiju veikto darbu palāvēības un demokrātijas veicināšanas jomā.

ES ir konstruktīvi un būtiski iesaistījusies Eiropas Drošības un sadarbības organizācijā dialogā par Eiropas drošības nākotni, kas bija svarīgākais EDSO 2009. gada darba kārtības punkts. ES palīdzēja priekšsēdētājvalstij Grieķijai nodrošināt Korfu procesa veiksmīgu sākšanu pašā pirmajā EDSO ministru neoficiālajā sanāksmē, atzīstot EDSO iespējas palāvēības veidošanā starp tās dalībvalstīm un cerot to stiprināt un atjaunināt.

³⁸ Eiropas Parlaments 2009. gada 19. februārī pieņēma rezolūciju par NATO lomu ES drošības sistēmā (2008/2197(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0076)

Ministru padomē Atēnās (2009. gada 1.-2. decembrī) sekmīgi pieņēma deklarāciju un lēmumu par Korfu procesu atbilstīgi ES mērķiem un paužot spēcīgu apņemšanos izvērst visaptverošu drošības dialogu EDSO sistēmā, kā arī nosakot būtisku progresa programmu un labi izstrādātu praktisku kārtību Kazahstānas vadības laikā (2010. gadā) un turpmāk.

ES turpināja atbalstīt EDSO centienus uzlabot drošību tās visos trijos aspektos (politiski militārais aspekts, ekonomiskais un vides aspekts un cilvēku aspekts). Sadarbību ar EDSO izvērsa arī robežu pārvaldības un drošības, un narkotiku kontroles jomās.

Ekonomiskajā un vides aspektā ES aktīvi iesaistījās sarunās, lai piešķirtu EDSO izpētes pilnvaras izskatīt veidus, kā palielināt tās lomu enerģētiskās drošības dialogā.

Attiecībā uz cilvēku aspektu ES turpināja uzsvērt to, cik svarīgi ir garantēt EDSO iestāžu, jo īpaši *ODIHR* neatkarību. ES konsekventi nosodīja negatīvus pavērsienus plašsaziņas līdzekļu brīvības jomā un uzbrukumus žurnālistiem un cilvēktiesību aizstāvjiem EDSO reģionā, kā arī aicināja pieņemt pasākumus, lai tiem pretotos.

Eiropas Padome

ES turpināja sadarbību ar Eiropas Padomi atbilstīgi abu organizāciju saprašanās memorandam, jo īpaši EKP jomā un Rietumbalkānos. Vairums no ES un Eiropas Padomes kopīgām programmām un ES atbalstītām Eiropas Padomes darbībām attiecās uz sadarbību demokrātijas un cilvēktiesību jautājumos, tostarp saistībā ar palīdzību vēlēšanās un plašsaziņas līdzekļu jautājumos. ES ir gandarīta arī par labu sadarbību ar Eiropas Padomes Venēcijas komisiju konstitucionālos un likumdošanas jautājumos. ES pilnībā atbalstīja Eiropas Padomes centienus uzlabot Eiropas Cilvēktiesību tiesas efektivitāti.

Lisabonas Līguma stāšanās spēkā ļāva sākt gatavošanos, lai ES pievienotos Eiropas Cilvēktiesību konvencijai ³⁹.

2. Reģionālās atbildības stiprināšana

2008. gada Eiropas Drošības stratēģijas īstenošanas ziņojumā ir noteikts, ka „ilgtspējīgiem konflikta risinājumiem ir jāapvieno visi attiecīgā reģiona dalībnieki kopējā ieguldījumā miera labā”. Šajā ziņā būtiska loma ir reģionālām organizācijām un arī reģionālām lielvalstīm. To darbība vai bezdarbība var būt par miera un stabilitātes vai saspīlējuma un nestabilitātes faktoriem. Tādēļ ES piešķir īpašu nozīmi reģionālas atbildības kultūras veidošanai, īstenojot attiecības ar reģionālām organizācijām un sekmējot sadarbību reģionos un starp reģioniem.

Reģionālas organizācijas un reģionāla sadarbība

Rietumbalkānos sadarbību reģionā vairākos būtiskos jautājumos turpināja stiprināt Reģionālā sadarbības padome (RSP) – kura darbojas Dienvidaustrumeiropas sadarbības procesa (*SEEC*) paspārnē un kurai ir sekretariāts Sarajevā un sadarbības birojs Briselē. 2009. gadā RSP sekretariāts *inter alia* sāka reģionālas pētniecības stratēģijas izstrādes procesu, atdzīvināja sociālo dialogu reģionā un sāka darbu pie ugunsdzēsības centru tīkla izveides. RSP sekretariāts piedalījās arī darba grupās, kas izveidotas PPI vairāku atbalsta saņēmēju programmās un kuras nosaka prioritātes reģionāliem projektiem.

Gada sanāsmē 2009. gada jūnijā RSP aicināja pievērst lielāku uzmanību neatrisinātu jautājumu risināšanai starp Rietumbalkānu valstīm.

Padome, uzsverot principu par visu dalībnieku iekļautību un vietēju atbildību, atgādināja, ka visa reģiona – tostarp Kosovas un Serbijas – pilnīgas līdzdalības nodrošināšanai visos atbilstīgos forumos būtiska ir konstruktīva pieeja reģionālai sadarbībai, tostarp tirdzniecībai.

³⁹ Eiropas Parlaments 2009. gada 16. decembrī pieņēma rezolūciju par ierobežojošiem pasākumiem, kas vērsti pret konkrētām personām un organizācijām, pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā (P7_TA-PROV(2009)0111).

ES Vidusāzijas stratēģijas īstenošanas turpināšana ļāva pastiprināt ES sadarbību ar Vidusāzijas valstīm, tostarp politisku dialogu un tehnisku sadarbību. 2009. gadā notika reģionāla un piecas divpusējas ministru trijotnes sanāksmes Dušanbē un atklāta ES un Vidusāzijas ministru sanāksme Briselē septembrī, kurā apsprieda drošības jautājumus, pievēršoties kopīgiem draudiem un problēmām, piemēram, terorismam, cilvēku un narkotiku tirdzniecībai, masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšanai un enerģētiskai drošībai. Tika pastiprināti arī citi augsta līmeņa politiski kontakti. Ir notikuši daudzi kontakti starp ESĪP Vidusāzijai un reģiona valstīm, kā arī ar trešām pusēm par situāciju reģionā.

Stabilitāte Āfrikas kontinentā 2009. gadā ir bijusi viens no ES galvenajiem mērķiem. Galvenie partneri joprojām bija Āfrikas Savienība (ĀS) un reģionālas Āfrikas organizācijas, it īpaši saistībā ar ES un Āfrikas stratēģisko partnerību un tās rīcības plānu 2008.-2013. gadam, kuram 2009. gada oktobrī pabeidza vidusposma pārskatīšanu. Prioritāte bija sadarbība saistībā ar pasaules ekonomiskās un finanšu krīzes sekām, kā arī attiecībā uz kopīgiem centieniem, gatavojoties ANO Klimata konferencei Kopenhāgenā.

Ministru dialoga sanāksmēs un ES Politikas un drošības komitejas (PDK) un ĀS Miera un drošības padomes sanāksmē (2009. gada oktobrī) abas puses vēl ciešāk saskaņoja reakciju uz nekonstitucionālu valdības maiņu Āfrikas valstīs, jo īpaši Mauritānijā, Gvinejā un Madagaskarā. Uzlabojās koordinācija starp ĀS, ANO, ES un iesaistītām reģionālām organizācijām (*ECOWAS* un *SADC*).

ES delegācija ĀS Adisabebā, kuras vadītājs ir arī ESĪP, turpināja īstenot ES programmu ar Āfriku. Tika gūti jauni panākumi attiecībā uz ES politisku un finansiālu atbalstu ĀS operācijai *AMISOM* Somālijā. Briselē notika kopīga ĀS, ANO un ES līdzekļu devēju konference Somālijas pārejas federālās valdības atbalstam.

ĀS pastiprināja centienus iekšējās situācijas stabilizēšanai Sudānā, tostarp apstiprinot *Mbeki* komisijas ziņojumu par mieru, tiesiskumu un izlīgumu Dārfūrā un Sudānā.

Šajā ziņā sanāsmēs politiskā līmenī ar Eiropas Savienību ĀS ierosināja saistītu jautājumu par to, ka būtu jālūdz ANO DP rezolūcija par apsūdzētā prezidenta *El Bashir* vajāšanas atlikšanu atbilstīgi Starptautiskās krimināltiesas Romas statūtu 16. pantam. Līdzīgā kārtā ĀS vairākas reizes ierosināja jautājumu par atsevišķu dalībvalstu īstenotu universālu jurisdikciju. Jautājumu noskaidrot palīdzēja neatkarīgu Āfrikas un Eiropas juridisku ekspertu ziņojums.

Kopīgā Āfrikas un ES stratēģija 2009. gadā joprojām bija būtisks kontinentu politikas pamats, un tā ļāva abām pusēm padziļināt politisko un tehnisko sadarbību, kopīgi risināt kopīgus draudus un pasaules mēroga problēmas un izmantot jaunas iespējas, īstenojot labāku koordināciju starptautiskā līmenī.

ES un ĀS sadarbojās, īstenojot visas 8 tematiskās partnerības atbilstīgi Kopīgajai stratēģijai un gūstot panākumus tādās būtiskās jomās kā, piemēram, miers un drošība, demokrātiska pārvaldība un cilvēktiesības, tirdzniecība un reģionāla integrācija, Tūkstošgades attīstības mērķi, enerģētika, klimata pārmaiņas, migrācija/mobilitāte/nodarbinātība un zinātne/IKT, un kosmoss.

Attiecībā uz Miera un drošības partnerību pietiekami progresēja atbalsts Āfrikas Miera un drošības sistēmas iedarbināšanai, lai gan bija arī kavējumi, ko izraisīja Āfrikas partneru atšķirīgās spējas un integrācijas programmas. 2010. gada beigās būtu jāpabeidz Āfrikas Rezerves spēku *Amani Africa* apmācības cikls. Izstrādāja sākotnējus secinājumus no kopīga ĀS un ES pētījuma par Āfrikas apmācību centriem miera uzturēšanas operāciju jomā, un sagaidāms, ka to izstrādi pabeigs 2010. gadā. Attīstīja arī sadarbību starp ĀS krīzes palātu un ES *SITCEN*. Būtu jātiecas nodrošināt labāku sadarbību starp šiem Āfrikas Miera un drošības sistēmas elementiem.

Prodi komisijā tika risināts jautājums par Āfrikas vadītu miera uzturēšanas operāciju stabilu finansējumu. Svarīgs jautājums joprojām bija tas, kā nodrošināt vajadzīgo aprīkojumu, jo īpaši attiecībā uz ES finansēšanas instrumentu – piemēram, Āfrikas Miera fonda – atbilstības kritērijiem. Turpinājās arī saistītas apspriedes ar Apvienoto Nāciju Organizāciju.

2009. gadā ES organizēja divas cilvēktiesību dialoga kārtas ar Āfrikas Savienību un vienu pilsoniskās sabiedrības semināru (2009. gada aprīlī) saistībā ar šo procesu. Dialogā pievērsās ES un ĀS sadarbībai cilvēktiesību jautājumos, piemēram, standartu noteikšanai un reģionāliem cilvēktiesību instrumentiem, tomēr to izmantoja arī kā forumu, lai apspriestu bažas izraisošas situācijas cilvēktiesību jomā.

ES turpināja politisku dialogu ar *ASEAN* ministru līmenī (2009. gada 27. un 28. maijā Pnompenā), kurā atkārtoti apliecināja ES un *ASEAN* sadarbības un attiecību stratēģisko nozīmīgumu. Sakarā ar ministru sanākumi pieņēma politiskas deklarācijas, ar kurām *ASEAN* oficiāli apstiprināja ES pieteikumu pievienoties *ASEAN* draudzības un sadarbības līgumam un apņēmās paātrināt pievienošanās procesu. Turklāt ES parakstīja arī pirmo partnerības un sadarbības nolīgumu ar Indonēziju. ES ir guvusi arī būtiskus panākumus sarunās par partnerības un sadarbības nolīgumiem ar citām *ASEAN* valstīm, jo īpaši Vjetnamu, Filipīnām un Taizemi.

ES, apstiprinot stratēģisko mērķi – panākt divu reģionu BTN, vienlaikus nolēma turpināt divpusējus BTN ar atbilstīgām *ASEAN* valstīm un vienojās sākt sarunas ar Singapūru kā pirmo *ASEAN* valsti.

ASEM ārlietu ministru sanāksmē Hanojā (2009. gada 25.-26. maijā) notika atklāts dialogs starp Eiropas un Āzijas partneriem plašā virknē jautājumu, kas vieš kopīgas bažas vai rada kopīgu ieinteresētību, tostarp par *ASEM* paplašināšanos, uzņemot Krieviju un Austrāliju. Ministri pauda gandarījumu par Austrālijas un Krievijas pieteikumiem un pilnvaroja augstākās amatpersonas izstrādāt praktisku kārtību, lai abas valstis varētu oficiāli pievienoties *ASEM* 8. samitā 2010. gadā. Būtisks rezultāts bija kopīga deklarācija, kurā visi ministri nosodīja 25. maijā KTDR veikto pazemes kodolizmēģinājumu. Ārlietu ministru sanāksme izvērsās par sākumpunktu sagatavošanās darbiem 8. *ASEM* samitam Briselē (2010. gada 4.-5. oktobrī).

Arvien vēl turpinājās grūtības saistībā ar brīvas tirdzniecības nolīguma noslēgšanu ar Persijas līča sadarbības padomi (*GCC*). *GCC* politiskais vēstījums joprojām ir neviennozīmīgs, lai gan ES gatavība noslēgt nolīgumu tika nepārprotami izteikta vairākas reizes.

2009. gadā turpināja stiprināt politiskās attiecības ar Latīņameriku. Septembrī Komisija pieņēma Paziņojumu par Latīņameriku, kas ir politisks pamats ES attiecībām ar šo reģionu.

ES un Rio grupas ministru sanāksme (Prāgā 2009. gada 13. maijā) bija vēl viens solis šīs divu reģionu stratēģiskās partnerības konsolidācijas virzienā. Samītā galvenokārt pievērsās "atjaunojamiem enerģijas avotiem – noturīgai pieejai enerģētiskās drošības un klimata pārmaiņu jautājumiem" un "finansiālās stabilitātes atgūšanai un pasaules ekonomikas izaugsmei"⁴⁰.

2009. gadā turpināja progresēt sarunas ar Vidusamerikas un dažām Andu Kopienas valstīm (Kolumbiju/Peru). Labi norisinājās sarunas par ES un Vidusamerikas asociācijas nolīgumu, līdz tās apturēja Hondurasas 2009. gada jūnija apvērsuma dēļ. Šīs sarunas atsāka 2009. gada beigās. Sarunas par daudzpusēju tirdzniecības nolīgumu (ar Kolumbiju un Peru) 2009. gada beigās tuvojās noslēgumam, un tās noslēdzās 2010. gada 1. martā. Attiecībā uz sarunām par asociācijas nolīgumu ar *Mercosur* valstīm Latīņamerikas svarīgākie līderi 2009. gada beigās apstiprināja gatavību atsākt sarunas (apturētas kopš 2004. gada).

⁴⁰ (dok. 9881/09)

- ⁴¹ Eiropas Parlaments 2009. gada 7. maijā pieņēma rezolūciju par 2008. gada ziņojumu par cilvēktiesībām pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jautājumā (2008/2336(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0385).
- ⁴² Eiropas Parlaments 2009. gada 14. janvārī pieņēma rezolūciju par ANO Cilvēktiesību padomes attīstību un ES lomu šajā procesā (2008/2201(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0021).
- ⁴³ Ievērojot (122. noteikuma) steidzamības procedūru cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma pārkāpumu gadījumos, Eiropas Parlaments pieņēma rezolūcijas šādos jautājumos:
- par Irānu – Shirin Ebadi lieta, 2009. gada 15. janvārī (P6_TA-PROV(2009)0029);
 - par apvērsumu Gvinejā, 2009. gada 15. janvārī (P6_TA-PROV(2009)0030);
 - par preses brīvība Kenijā, 2009. gada 15. janvārī (P6_TA-PROV(2009)0031);
 - par Šrilanku, 2009. gada 5. februārī (P6_TA-PROV(2009)0054);
 - par Birmas bēgļiem Taizemē, 2009. gada 5. februārī (P6_TA-PROV(2009)0055);
 - par Brazīlijas atteikumu izdot Cesare Battisti, 2009. gada 5. februārī (P6_TA-PROV(2009)0056);
 - par Gvineju-Bisavu, 2009. gada 12. martā (P6_TA-PROV(2009)0143);
 - par NVO izraidīšanu no Darfūras, 2009. gada 12. martā (P6_TA-PROV(2009)0145);
 - par Filipīnām, 2009. gada 12. martā (P6_TA-PROV(2009)0144);
 - par atbalstu Sjerraleones Īpašajai tiesai, 2009. gada 24. aprīlī (P6_TA-PROV(2009)0310);
 - par Ashraf nometnes iedzīvotāju humanitāro situāciju, 2009. gada. 24. aprīlī (P6_TA-PROV(2009)0311);
 - par sieviešu tiesībām Afganistānā, 2009. gada 24. aprīlī (P6_TA-PROV(2009)0309);
 - par Irānu - Roxana Saberi lieta, 2009. gada 7. maijā (P6_TA-PROV(2009)0391);
 - par stāvokli Madagaskarā, 2009. gada 7. maijā (P6_TA-PROV(2009)0392);
 - par Manuel Rosales lietu Venecuēlā, 2009. gada 7. maijā (P6_TA-PROV(2009)0393);
 - par Yevgeni Zhovtis lietu Kazahstānā, 2009. gada 17. septembrī (P7_TA-PROV(2009)0023);
 - par Sīriju: Muhannad al-Hassani lieta, 2009. gada 17. septembrī (P7_TA-PROV(2009)0024);
 - par cilvēktiesību aktīvistu slepkavībām Krievijā, 2009. gada 17. septembrī (P7_TA-PROV(2009)0022);
 - par stāvokli Gvinejā, 2009. gada 22. oktobrī (P7_TA-PROV(2009)0059);
 - par Irānu, 2009. gada 22. oktobrī (P7_TA-PROV(2009)0060);
 - par Šrilanku, 2009. gada 22. oktobrī (P7_TA-PROV(2009)0061);
 - par Nikaragvu, 2009. gada 26. novembrī (P7_TA-PROV(2009)0103);
 - par Laosu and Vjetnamu, 2009. gada 26. novembrī (P7_TA-PROV(2009)0104);
 - par Ķīnu: mazākumtautību tiesības un nāvessoda piemērošana, 2009. gada 26. novembrī (P7_TA-PROV(2009)0105);
 - par vardarbību Kongo Demokrātiskajā Republikā, 2009. gada 17. decembrī (P7_TA-PROV(2009)0118);
 - par Uguandu: pret homoseksualitāti vērsts likumprojekts, 2009. gada 17. decembrī (P7_TA-PROV(2009)0119);
 - par vārda brīvību Azerbaidžānā, 2009. gada 17. decembrī (P7_TA-PROV(2009)0120).
- ⁴⁴ Cilvēktiesības un demokrātijā pasaulē – ziņojums par ES darbību no 2008. gada jūlija līdz 2009. gada decembrim.

Viens no svarīgākajiem KĀDP mērķiem ir demokrātijas ⁴⁵ un tiesiskuma konsolidācija un cilvēktiesību ievērošana ⁴⁶. 2009. gada novembrī ES ārlietu un attīstības lietu ministri vienojās par Padomes secinājumiem par demokrātijas atbalstu ES ārējās attiecībās ⁴⁷. To mērķis ir izveidot pamatu esošo instrumentu saskaņotāai un efektīvākai izmantošanai, it īpaši ārpolitikas un attīstības politikas jomā. Secinājumos ir noteikta rīcības programma, kurā apvienotas ES pieejai pamatā esošās pamatvērtības un principi. Daži no tiem ir šādi: atziņa, ka demokrātiju nevar uzspiest no ārpuses; individuāla pieeja valstīm; patiesa partnerība un dialogs, lai nodrošinātu trešo valstu atbildību, un nekādi jauni nosacījumi ES attīstības palīdzībai. 2009. gada novembrī Padome atkārtoti apliecināja ES stingru apņēmību sekmēt un aizsargāt reliģijas un pārliecības brīvību ⁴⁸. Minētajos Padomes secinājumos visas atbilstīgas Padomes struktūras tika aicinātas izvērtēt spēkā esošās ES ierosmes un izstrādāt priekšlikumus, lai sekmētu reliģijas un pārliecības brīvību divpusējās un daudzpusējās attiecībās.

Reliģijas un pārliecības brīvība ir nesaraujami saistīta ar citām pamatbrīvībām, tostarp vārda brīvību. Diskusijās dažādos forumos, piemēram, Cilvēktiesību padomē ES uzsvēra, ka tiesības uz vārda brīvību ir viens no demokrātiskās sabiedrības būtiskākajiem pamatiem, jo tās nodrošina pašīstenošanos un plurālistisku, iecietīgu sabiedrību, kurā ir piekļuve dažādām idejām un filozofiskām koncepcijām. ES ir paudusi savu pārliecību – valstīm būtu jānodrošina, lai vārda brīvību ierobežotu vienīgi, pamatojoties uz Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām 19. panta 3. punktu un 20. pantu.

⁴⁵ Eiropas Parlaments 2009. gada 22. oktobrī pieņēma rezolūciju par demokrātijas veidošanu ES ārējo attiecību jomā (P7_TA-PROV(2009)0056).

⁴⁶ Padomes secinājumi par cilvēktiesībām un demokratizāciju trešās valstīs, 2009. gada 8. decembris.

⁴⁷ Padomes secinājumi par demokrātijas atbalstu ES ārējās attiecībās – ceļā uz labāku saskaņotību un efektivitāti (dok. 16081/09).

⁴⁸ Padomes secinājumi par ticības un pārliecības brīvību, 2009. gada novembris.

1. Cilvēktiesību un dzimumu līdztiesības jautājumu integrēšana⁴⁹

Cilvēktiesību aizsardzība un sekmēšana 2009. gadā ir bijusi daudzu KĀDP darbību pamatā – ir sāktas konsultācijas un dialogi cilvēktiesību jautājumos ar vairākām jaunām valstīm, cilvēktiesībām arvien ir iedalīta svarīga vieta ES valstu attiecību sistēmā ar dažādām trešām valstīm, ir pieņemtas jaunas pamatnostādnes⁵⁰ un ir konkrēti virzīta uz priekšu cilvēktiesību un dzimumu līdztiesības darba programma KDAP kontekstā. Padomes 2009. gada decembra secinājumos uzsvērts, ka jāveic turpmāki praktiski pasākumi KĀDP cilvēktiesību un dzimumu līdztiesību aspekta stiprināšanai. Atbalstāms solis šajā virzienā ir pirmās dzimumu līdztiesības konsultantu un kontaktpunktu sanāksmes organizēšana Briselē 2010. gada 9.-10. novembrī.

2. Cilvēktiesības kopējā ārpolitikā un drošības politikā

2009. gadā ES pievērsās savas politikas īstenošanai attiecībā uz sieviešu tiesībām, kā noteikts dokumentā "Plaša pieeja tam, kā ES īsteno ANO Drošības Padomes rezolūcijas Nr. 1325 un 1820 par sievietēm, mieru un drošību" un dokumentā "ES pamatnostādnes par vardarbību pret sievietēm un sieviešu visāda veida diskriminācijas apkarošanu" (Padome abus dokumentus pieņēmusi 2008. gada 8. decembrī).

ES arī apņēmīgi centās iesaistīt vairāk partneru, lai tiktu īstenota ANO DPR 1325 un citas ANO Drošības padomes rezolūcijas par sievietēm, mieru un drošību. Tā iekļāva ANO DPR 1325 cilvēktiesību konsultāciju programmā ar ASV un Kanādu un kā galveno sadarbībai ar Āfrikas Savienību izvēlējās tēmu „sievietes, miers un drošība”. Tā organizēja divus pasākumus par ANO DPR 1325 Ņujorkā, tostarp apaļo galdu februārī, kurā sanāca vairākas ieinteresētās puses no ES, ĀS, ANO un NVO, lai apspriestu, kā ar reģionāliem mehānismiem var papildināt rīcību ANO un valstu mērogā, kā arī ministru līmeņa pasākumu septembrī, kurā apsprieda pasākumus līdz ANO DPR 1325 10. gadadienai un vēl neīstenotos jautājumus.

⁴⁹ Eiropas Parlaments 2009. gada 7. maijā pieņēma rezolūciju par integrētu pieeju dzimumu līdztiesībai ES ārējās attiecībās un miera/valsts nostiprināšanā (2008/2198(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0372).

⁵⁰ Padome pieņēma atjauninātu redakciju ES pamatnostādnēm par starptautisko humanitāro tiesību (SHT) ievērošanas veicināšanu (dok. 16841/09).

ES rīkojās vairākos atsevišķos gadījumos, un daži no tiem bija saistīti ar pamatnostādnēm par cilvēktiesību aizstāvības aktīvistiem, proti, Meksikā (cilvēktiesību aktīvists), Afganistānā (vēstule valdībai par šariāta likumu), Krievijā (cilvēktiesību aktīvistu – sieviešu lietas), Sudānā (tiesvedība, kuros sievietes apsūdzētas netiklībā, jo valkājušas bikses), Saūda Arābijā (bērnu precības), Zambijā (tiesvedība pret laikraksta izdevēju par to, ka publiskojis atteikumu sievietei piekļūt mātes veselības aprūpei) un Irānā (cilvēktiesību aktīvists). Turpināja ES krīžu pārvarēšanas instrumentos integrēt un ņemt vērā dzimumu līdztiesības aspektu, un sniedza īpašu atbalstu konkrētās situācijās, kurās iesaistītas sievietes, piemēram, saistībā ar cietušajām no cilvēku tirdzniecības Sīrijā.

Prezidentvalsts 18. decembrī nāca klajā ar deklarāciju par godu Konvencijas par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu 30. gadadienai.

Cilvēktiesību dialogā un konsultācijās ar trešām valstīm būtiska vieta arvien bija ierādīta jautājumam par spīdzināšanu. Tika īstenoti vairāki demarši atsevišķos gadījumos. Īpašu uzmanību pievērta spīdzināšanas novēršanai, un ES atbalstīja vispārējos preventīvos mehānismus – ANO Spīdzināšanas novēršanas apakškomiteju, kā arī tās iespējamo iesaistīšanos, lai veidotu reģionālus un valstu mehānismus – valstu preventīvos mehānismus, kas izveidoti atbilstīgi Konvencijas pret spīdzināšanu fakultatīvajam protokolam.

2009. gadā ES pievērsās arī savas bērnu tiesību politikas īstenošanai, kas ir noteikta ES pamatnostādnēs par bērnu tiesībām un ES pamatnostādnēs par bērniem bruņotos konfliktos.

2009. gadā vēl uz diviem gadiem pagarināja darbības termiņu pirmajai prioritārajai jomai ES pamatnostādnēs par bērnu tiesībām – pret bērniem vērstas vardarbības apkarošanai. Ciešā sadarbībā ar *UNICEF* un pilsonisko sabiedrību izvēlējās desmit izmēģinājuma valstis pamatnostādņu īstenošanai. 2009. gada otrajā pusē izstrādāja īpašas, katras attiecīgās izmēģinājuma valsts konkrētajām vajadzībām atbilstīgas, īstenošanas stratēģijas un sāka to īstenošanu.

Turklāt 2009. gadā ikgadējais ES NVO forums tika veltīts bērnu tiesību jautājumam un jautājumam par vardarbības pret bērniem apkarošanas perspektīvām un centieniem. Bērnu tiesības regulāri iekļāva politiskā dialoga darba kārtībā, jo īpaši cilvēktiesību dialogā un konsultācijās ar trešām valstīm, piemēram, Jordāniju, Izraēlu, Vidusāzijas republikām.

ES ir aktīvi iesaistījusies bērnu tiesību aizstāvībā dažādos ANO forumos. ES ir mēģinājusi aizvien ciešāk sadarboties ar ANO jautājumos par bērniem bruņotos konfliktos. ES ir arī paudusi gandarījumu un atbalstījusi ANO Drošības Padomes Rezolūciju 1882 (2009), ar kuru stiprina bruņotos konfliktos iesaistītu bērnu aizsardzību.

Ņemot vērā Eiropas Parlamenta paustās pieaugošās bažas par iespēju netraucēti īstenot dažas brīvības Vjetnamā un Kambodžā, ES pastiprināja savus kanālus cilvēktiesību jautājumu ierosināšanai ar vairākām reģiona valstīm, nākot klajā ar vairākām deklarācijām un demaršiem un pat – cieši novērojot situāciju. 2009. gadā Padome apstiprināja cilvēktiesību dialoga sākšanu ar Indonēziju.

ES joprojām ir nobažījusies par cilvēktiesību situāciju Krievijā. 2009. gadā notika divas ES un Krievijas konsultāciju kārtas cilvēktiesību jautājumos, kurās ES padziļināti puda bažas par dažādiem cilvēktiesību situācijas aspektiem Krievijā, tostarp par atsevišķiem cilvēktiesību jautājumiem⁵¹. ES ir paudusi bažas arī saistībā ar žurnālistu un cilvēktiesību aizstāvju slepkavībām Krievijas Federācijā, tostarp nākot klajā ar deklarācijām un demaršiem.

ES joprojām ir nobažījusies par cilvēktiesību situāciju Vidusāzijā. Atbilstīgi ES Vidusāzijas stratēģijai ES ir izveidojusi cilvēktiesību dialogu ar visām reģiona valstīm. Līdz šim ir notikušas divas dialoga kārtas, un cilvēktiesību jautājumus ierosina arī visās augsta līmeņa sanāksmēs ar visām piecām attiecīgajām valstīm.

⁵¹ 2009. gada 16. decembrī Eiropas Parlaments piešķīra Saharova balvu par domas brīvību Krievijas pilsonisko tiesību aizstāvības organizācijai *Memorial* un tās trim pārstāvjiem Oļegam Orlovam, Sergejam Kovaļevam un Ludmilai Aleksejevai, kā arī citiem cilvēktiesību aktīvistiem Krievijā. Pēc cilvēktiesību aktīvistu, tostarp Ludmilas Aleksejevas aizturēšanas Maskavā 2009. gada 31. decembrī EP priekšsēdētājs *Jerzy Buzek* aicināja viņu nekavējoties atbrīvot.

Attiecībā uz Uzbekistānu pēc situācijas pārskatīšanas Padome 2009. gada 26. un 27. oktobrī nolēma neatjaunot ieroču embargo, lai iedrošinātu Uzbekistānas iestādes veikt citus būtiskus pasākumus tiesiskuma un cilvēktiesību situācijas uzlabošanai uz vietas. Gada laikā Ārlietu padome apspriedīs un izvērtēs Uzbekistānas iestāžu gūtos panākumus, kā arī ES un Uzbekistānas sadarbības efektivitāti.

Ar cilvēktiesībām saistītus jautājumus regulāri ierosināja arī sanāksmēs ar vairākiem Vidusjūras un Tuvo Austrumu reģiona partneriem, jo īpaši Alžīriju, Ēģipti, Izraēlu, Maroku, Sīriju un Tunisiju. Irānas iestāžu vardarbīga vēršanās pret demonstrantiem un opozīciju pēc 12. jūnija prezidenta vēlēšanām 2009. gadā izraisīja stingru Padomes un Eiropadomes reakciju; ES aicināja Irānas valdību risināt iekšējos politiskus sarežģījumus mierīgi un ievērojot savas starptautiskās saistības cilvēktiesību jomā.

ES turpināja ierosināt ar cilvēktiesībām saistītus jautājumus attiecībās ar Ķīnu. Notika divas cilvēktiesību dialoga sēdes. Pabeidza dialoga iekšēju novērtējumu, un ieteikumus īstenoš 2010. gadā. ES nāca klajā ar vairākām publiskām deklarācijām, kurās nosodīja cilvēktiesību pārkāpumus Ķīnā, piemēram, *Liu Xiaobo* ieslodzīšanu cietumā un atteikumu ES novērotājiem piedalīties tiesvedībā pret viņu, Apvienotās Karalistes pilsoņa *Akmal Shaikh* sodīšanu ar nāvi, kā arī nāvessodus pret personām Tibetā un Siņdzjanas provincē.

ES apsveica *ASEAN* ar jaunas Starpvaldību komisijas izveidi cilvēktiesību jautājumos (*AICHR*), kas iezīmēja būtisku soli, lai *ASEAN* kļūtu par organizāciju, kura aizstāv universālas cilvēktiesību vērtības. ES mudināja *ASEAN* īstenot *AICHR* nolikumu un *AICHR* darbu nākotnē saskaņot ar Parīzes principiem, lai aizsargātu visu *ASEAN* personu cilvēktiesības. Eiropas Savienība gaida turpmāku sadarbību ar *ASEAN* cilvēktiesību jautājumos un ir gatava piedāvāt palīdzību un dalīties šajā jomā gūtajā pieredzē, kā arī iesaistīties turpmākā *AICHR* attīstībā.

2009. gadā ES un Argentīna, Brazīlija, Čīle un Meksika vienojās cieši koordinēt rīcību cilvēktiesību jomā, jo īpaši starptautiskos cilvēktiesību forumos, un sāka padziļinātas konsultācijas šajos jautājumos. Turklāt ES sāka cilvēktiesību dialogu ar Argentīnu, Brazīliju, kā arī Kolumbiju, un pastiprināja dialogu ar Čīli. 2010. gadā notiks pirmais cilvēktiesību dialogs ar Meksiku.

3. Cilvēktiesības Kopējā drošības un aizsardzības politikā

Turpināja centienus uzlabot starptautisko humanitāro tiesību (SHT)⁵² integrēšanu un sistematizēt un padarīt darbotiespējīgu cilvēktiesību, dzimumu līdztiesības un bruņotos konfliktos iesaistītu bērnu aspektu iekļaušanu visos KDAP misiju un operāciju posmos – misijās un operācijās iecēla vairākus cilvēktiesību ekspertus, un cilvēktiesību elementus iekļāva dažu KDAP misiju un operāciju plānošanā un pilnvarojumā.

Turpināja uzsvērt, cik būtiski ir integrēt dzimumu līdztiesības jautājumus, tostarp īstenojot ANO DPR 1325 un ANO DPR 1820, ANO DPR 1888 un 1889, kā arī atbilstīgus ES politikas dokumentus⁵³, jo īpaši lai gūtu konkrētākus panākumus uz vietām atbilstīgi Eiropas Parlamenta rezolūcijai par integrētu pieeju dzimumu līdztiesībai ES ārējās attiecībās un miera/valsts nostiprināšanā. Padome 2009. gada novembrī pieņēma dokumentu "ANO DPR 1325 un ANO DPR 1820 īstenošana saistībā ar apmācību KDAP misijām un operācijām – ieteikumi par turpmāku darbu". Minētajā dokumentā īsumā izklāstītas plānotās darbības, lai uzlabotu KDAP misijās un operācijās norīkotā personāla apmācību saskaņotību un kvalitāti misiju un operāciju laikā, kā arī pirms norīkošanas.

⁵² Padomes secinājumos (2009. gada decembris) vēlreiz apliecināja savu apņemšanos nodrošināt ES SHT pamatnostādņu īstenošanu un to, cik svarīgi ir turpināt uzlabot SHT principu iekļaušanu visā Eiropas Savienības ārējā darbībā (doc.16842/09).

⁵³ Plaša pieeja tam, kā ES īsteno ANO Drošības Padomes rezolūcijas Nr. 1325 un 1820 par sievietēm, mieru un drošību, 15671/1/08 REV 1 un ANO DP Rezolūcijas Nr. 1325 un Rezolūcijas Nr. 1820 īstenošana saistībā ar EDAP 15782/3/08 REV 3.

4. Cīņa pret nesodāmību

Cīņa pret nesodāmību ir viens no stūrakmeņiem ES pieejai noturīga miera, starptautiskas tiesiskas kārtības un tiesiskuma veidošanā un uzturēšanā. Attiecīgi ES joprojām stingri un nelokāmi atbalstīja Starptautisko Krimināltiesu⁵⁴ visā ES ārpolitikā – gan KĀDP, gan EDAP. Vērtīgas sabiedrotās šajā darbā kā allaž ir bijušas NVO.

Sodišana par starptautiskiem noziegumiem un smagiem cilvēktiesību pārkāpumiem ir būtisks aspekts attiecībās ar mūsu partneriem. Būtiska loma miera uzturēšanai un starptautiskās un vietējās drošības stiprināšanai ir starptautiskajām kriminālajām tiesībām, kuras īsteno, jo īpaši, Starptautiskā Krimināltiesā un Starptautiskais Kara noziegumu tribunāls bijušajai Dienvidslāvijai, Ruandai un Sjerraleonei. ES pēc Eiropas Parlamenta pamudinājuma, arvien ir apņēmusies kā daļu no sava ciešā atbalsta Tiesai sekmēt, lai tai pievienotos visas valstis, un īsteno to, izmantojot diplomātiskus demaršus, seminārus, attiecīgu klauzulu iekļaušanu ES nolīgumos ar trešām valstīm un atbalstot pilsonisko sabiedrību.

Attiecīgi agrāk pastrādāto cilvēktiesību pārkāpumu risināšanu un pilnīgu sadarbību ar Starptautisko Kara noziegumu tribunālu bijušajai Dienvidslāvijai⁵⁵ uzskata par būtisku priekšnosacījumu izlīgumam Rietumbalkānos. Kā daļu no nemainīgās apņēmības tiesāt kara noziegumos apsūdzētās personas ES novērtē un atbalsta nepārtrauktos centienus apzināt, kavēt un slēgt šo personu atbalsta tīklus, īpaši centienus tiesāt *Radovan Karadzic* un apcietināt *Ratko Mladić* un *Goran Hadžić* atbilstīgi EP Rezolūcijai par Starptautiskā bijušās Dienvidslāvijas kara noziegumu tribunāla pilnvarām (2008/2290(INI)).

Civilā KDAP misija *EULEX Kosovo* ir sasniegusi pilnīgas operatīvās spējas un ir sākusi izmeklēt, vajāt un iztiesāt kara noziegumus, organizēto noziedzību un korupcijas lietas.

⁵⁴ ES turpināja atbalstīt Starptautisko Krimināltiesu Padomes secinājumos (Sudāna, Kenija un Lielo ezeru reģions) un prezidentvalsts deklarācijās.

⁵⁵ Eiropas Parlaments 2009. gada 12. martā pieņēma rezolūciju par Starptautiskā bijušās Dienvidslāvijas kara noziegumu tribunāla pilnvarām (2008/2290(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0136)

Sniedza arī īpašu atbalstu speciālo zināšanu nodošanai no Starptautiskās Krimināltiesas uz bijušās Dienvidslāvijas valstu tiesību sistēmām, lai tās varētu izskatīt kara noziegumu lietas.

2009. gadā civilo KDAP misiju *EUPOL RD Congo* papildināja ar daudzdisciplīnu darba grupu dzimumu vardarbības apkarošanai, lai risinātu jautājumus saistībā ar nesodāmību, kas valda KDR. Būtu jāparedz vēl ciešāka ES iesaistīšanās, jo īpaši saistībā ar nesen pieņemto ANO DPR 1888 un pašlaik īstenojamajiem ANO plāniem izveidot „jauktās palātas” kā pārejas tiesu mehānismu.

2009. gadā notika arī citas svarīgas norises, piemēram, sāka pirmo tiesas prāvu pret *Tomas Lubanga* (janvārī), un Starptautiskā Krimināltiesa izdeva pirmo apcietināšanas orderi par amatā esošu valsts vadītāju – Sudānas līderi *Omar Al Bashir* (martā). Tas izraisīja stingru pretreakciju no ĀS un arābu valstu puses. Lai aizsargātu Romas statūtus, ES reaģēja diskrēti un ātri. ES aicināja arī atkārtoti iesaistīties ASV.

ES arvien stingri atbalsta ANO izmeklēšanu par bijušā Libānas ministru prezidenta *Rafic Hariri* un citu personu nogalināšanu, kā arī atbalsta šajā nolūkā izveidoto tiesu.

Būtisks jautājums dialogā starp Senegālu, Āfrikas Savienību un ES ir *Hissene Habré* tiesāšana, kas būs precedents, lai uzturētu atbildību un ierobežotu nesodāmības kultūru Āfrikas valstīs. Senegālas iestādēm ir sniegts tehnisks atbalsts, tām gatavojoties šim procesam.

Vēl viens valsts līmeņa instruments cīņā pret nesodāmību ir universālas jurisdikcijas īstenošana. 11. ministru trijotnes sanāsmē ar ĀS 2008. gada novembrī atzina, ka šis jautājums negatīvi iespaido ES un ĀS attiecības. Tādēļ tika izveidota ekspertu darba grupa, kurai ir jānoskaidro Āfrikas un ES puses izpratne par universālas jurisdikcijas principu, ko atbalsta Stabilitātes instruments. Darba grupa trijotni iepazīstināja ar ziņojumu 2009. gada aprīlī.

F. PARTNERĪBAS VEICINĀŠANA VISĀ PASAULĒ

1. Attiecību konsolidēšana ar stratēģiskiem partneriem

Eiropas Drošības stratēģijas īstenošanas ziņojumā konstatēts, ka „globalizācija paātrina varas maiņu”. Tas var izcelt vērtību atšķirības, tomēr to var uzskatīt arī par iespēju izveidot vai konsolidēt partnerību ar galvenajiem pasaules spēkiem, pamatojoties uz kopīgām interesēm un vadoties pēc mūsu vērtībām. Papildus tam, lai padarītu daudzpusējo sistēmu efektīvāku, jauniem un veciem spēkiem ir patiesi jātiecas tā saglabāt.

Amerikas Savienotās Valstis ⁵⁶

Transatlantiskās attiecības arvien ir viens no KĀDP stūrakmeņiem. Visā gada laikā ES un ASV turpināja ciešas konsultācijas par reģionāliem jautājumiem. Atkal pievērsās Irānai, Tuvo Austrumu miera procesam, Afganistānai, Pakistānai un Rietumbalkāniem, jo īpaši Bosnijai un Hercegovinai. Notika cieša sadarbība terorisma apkarošanas jomā, un apsprieda arī vēl arvien neīstenoto Gvantamo militārā ieslodzījuma centra slēgšanu ⁵⁷, kā arī finanšu krīzi, tostarp G8 un G20 sanāksmēs.

Neoficiālais ES un ASV samits Prāgā (2009. gada 5. aprīlī) deva iespēju nodibināt pirmos politiskos kontaktus starp ES vadītājiem un jauno ASV prezidentu. Oficiālajā ES un ASV samitā (Vašingtonā 2009. gada novembrī) pievērsās sarežģītiem pasaules mēroga jautājumiem, ar kuriem saskaras ES un ASV, tostarp ekonomikas/finanšu jautājumiem, klimata pārmaiņām, kibernetiskajai drošībai, attīstības politikai un ārpolitikas problēmām. Svarīgs iznākums bija ES un ASV enerģētikas padomes izveidošana, kura risina tādus jautājumus, kā, piemēram, enerģētiskā drošība, jaunas tehnoloģijas un pētniecība. Citi rezultāti bija deklarācija par attīstības dialogu un sadarbību, ar kuru ielika pamatus turpmākai sadarbībai attīstības politikas dažos aspektos.

⁵⁶ Eiropas Parlaments 2009. gada 26. martā pieņēma rezolūciju par transatlantisko attiecību stāvokli pēc vēlēšanām Amerikas Savienotajās Valstīs (2008/2199(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0193).

Eiropas Parlaments 2009. gada 22. oktobrī pieņēma rezolūciju par gatavošanos ES un ASV augstākā līmeņa sanāksmei un Transatlantiskās ekonomikas padomes sanāksmei (2009. gada 2. un 3. novembrī) (P7_TA-PROV(2009)0058).

⁵⁷ Eiropas Parlaments 2009. gada 4. februārī pieņēma rezolūciju par Gvantamo ieslodzījuma vietas gūstekņu atpakaļnosūtīšanu un pārmitināšanu (P6_TA-PROV(2009)0045).

Deklarācijā par masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšanu un atbrūņošanas noteikti svarīgi kopīgi mērķi šajā jomā. Tika atzīti arī sociāli ekonomiskie ieguvumi no bezvīzu ceļojumiem drošā vidē starp abiem partneriem. Abas puses atkārtoti apliecināja apņemšanos sadarboties, lai pēc iespējas ātrāk panāktu pilnīgu bezvīzu ceļošanu starp ASV un ES dalībvalstīm, un paaugstinātu ceļotāju drošību.

Krievijas Federācija ⁵⁸

Pēc Gruzijas konflikta 2008. augustā un tai sekojošās gāzes piegāžu krīzes 2009. gada janvārī ES atsāka iesaistīšanos ar Krieviju, pamatojoties uz ES interešu un vērtību virzīšanu. Tā kā Krievija ir stratēģisks partneris pasaulē, ES interesēs ir panākt tās turpmāku integrāciju pasaules sistēmā, kurā ievēro noteikumus, un sadarboties ar to pasaules mēroga jautājumu – piemēram, klimata pārmaiņu, terorisma, organizētas noziedzības un enerģētiskās drošības – risināšanā. ES un Krievija ir abpusēji ieinteresētas ciešākā sadarbībā, lai efektīvi risinātu daudzus starptautiskus jautājumus, kas ir KĀDP prioritātes, piemēram, Irāna, Tuvie Austrumi, Afganistāna un ieilgušie konflikti ES un Krievijas kaimiņos. Lai virzītu šo darba programmu, ES ir izvēlējusies principiālas iesaistīšanās pieejas – meklēt iespējas mūsu attiecību attīstībai ar Krieviju, tomēr vajadzības gadījumā stingri aizstāvēt savus principus.

ES un Krievijas dialogs starptautiskos jautājumos – gan divpusējs, gan starptautiskos forumos – ir plašs un intensīvs, un iepriekšējos gados tas ir kļuvis būtiski atklātāks. 2009. gadā notika vismaz 35 oficiālas politiskā dialoga sanāksmes.

Turpināja sarunas par jauno ES un Krievijas nolīgumu; 2009. gadā notika piecas sarunu kārtas. Kā noteikts kopīgajā ES un Krievijas deklarācijā ES un Krievijas 2008. gada jūnija samitā, sarunu mērķis ir noslēgt stratēģisku nolīgumu, kas būs visaptverošs pamats ES un Krievijas attiecībām paredzamā nākotnē un palīdzēs attīstīt mūsu attiecību potenciālu.

⁵⁸ Eiropas Parlaments 2009. gada 12. novembrī pieņēma rezolūciju par ES un Krievijas augstākā līmeņa sanāksmi Stokholmā 2009. gada 18. novembrī (P7_TA-PROV(2009)0064).

Tam būtu jākļūst par stingrāku juridisku pamatu un tajā būtu jāparedz juridiskas saistības visās galvenajās attiecību jomās, kas noteiktas četrās ES un Krievijas kopīgajās telpās un to ceļvežos, par kuriem panākta vienošanās Maskavas samītā 2005. gada maijā. ES ir būtiski panākt līdzsvarotu progresu visās sarunu jomās, tostarp ir vajadzīgi būtiski noteikumi saistībā ar tirdzniecību un investīcijām ⁵⁹.

Ārējās drošības jomā Krievija līdz misijas beigām 2009. gada martā turpināja dalību ES KDAP militārajā operācijā *EUFOR Tchad/RCA* ar 4 helikopteriem un 120 cilvēku personālu.

Tas ir labs piemērs efektīvai sadarbībai krīžu pārvarēšanas jomā. Ļoti pozitīvi ir vērtējama arī koordinācija ar jūras KDAP misiju *EUNAVFOR Atalanta* cīņā pret pirātiem Somālijas piekrastē 2009. gadā. ES un Krievijas samītā 2009. gada novembrī Stokholmā nolēma arī atsākt izpētes sarunas par pamatnolīgumu par Krievijas dalību ES krīžu pārvarēšanas operācijās. 2009. gada decembrī notika pirmie neoficiālie kontakti šajā ziņā, un gaidāms, ka tie turpināsies 2010. gadā.

Cilvēktiesības, demokrātija un tiesiskums, iekšējās norises Krievijā 2009. gadā arvien izraisīja bažas. Jo īpaši tas attiecas uz situāciju Ziemeļkaukāzā. Tomēr Krievijā cilvēktiesību jomā bija arī dažas pozitīvas norises, tostarp tika ratificēts Eiropas Cilvēktiesību konvencijas 14. protokols. 2009. gada septembrī Krievijas prezidents Medvedevs parakstīja rīkojumu par prezidenta pārstāvja posteņa izveidi bērnu tiesību jautājumos.

Ķīna

Ķīnas nozīme pasaulē un tās vispārīgā ietekme pasaules lietās 2009. gadā turpināja būtiski pieaugt. ES pauž gandarījumu par Ķīnas izaugsmi un uzskata, ka Ķīnas iesaistīšanās pasaules lietās ir būtiska stabilitātei pasaulē, un tā pastāvīgi iedrošina Ķīnu uzņemties konstruktīvu lomu starptautiskās attiecībās.

⁵⁹ Eiropas Parlaments 2009. gada 2. aprīlī pieņēma ieteikumu attiecībā uz jauno ES un Krievijas nolīgumu (EP doc. P6_TA(2009)0215).

Konkrētāk, ES turpināja iedrošināt Ķīnu ar savu ietekmi sekmēt reģionālu stabilitāti un aktīvi iesaistīties risinājumu meklēšanā reģionālām krīzēm. Attiecībā uz Ķīnas un Taivānas attiecībām ES aicināja abas puses domstarpības risināt mierīgi un dialoga ceļā un pauda gandarījumu par panākumiem, kas gūti sarunās 2009. gadā.

ES un Ķīnas attiecības pēc 2008. gada starpgadījumiem kopumā bija labas. Galvenais līdzeklis ES un Ķīnas stratēģiskās partnerības īstenošanai arvien bija politiskais dialogs. 2007. gadā sākās sarunas par partnerības un sadarbības nolīgumu virzījās labi, jo īpaši to politiskā daļa. Turpinājās sadarbība arī vairāku nozaru dialogā, kuru skaits pārsniedz 56, tostarp dialogā par tirdzniecību un ekonomiskiem jautājumiem.

2009. gadā izņēmuma kārtā organizēja divus samitus (jo pirmais samits Prāgā 20. maijā faktiski bija 2008. gadā atliktā samita vietā), kas liecināja par abu pušu atkārtotu iesaistīšanos. Abos samitos galvenokārt pievērsās ES un Ķīnas attiecībām un konkrētāk – pasaules mēroga problēmu risināšanai, piemēram, finanšu un ekonomiskā krīzei, klimata pārmaiņām un reģionālajai un starptautiskajai situācijai. Otrajā samitā, kas notika Nankinā 30. novembrī, ES prioritāti piešķīra klimata pārmaiņām, gatavojoties Kopenhāgenas klimata pārmaiņu konferencei, kā arī divpusēju attiecību nākotnei, gaidot Lisabonas Līguma stāšanos spēkā.

Divās ES un Ķīnas cilvēktiesību dialoga kārtās un vairākos demaršos un publiskās deklarācijās ES turpināja paust bažas par cilvēktiesību situācijas pasliktināšanos Ķīnā – par plašu nāvessoda piemērošanu (tostarp par pirmo nāvessodu pēc pusgadsimta, kas izpildīts ES pilsonim, garīgi slimajam Apvienotās Karalistes pilsonim *Akmal Shaikh*), par vardarbību pret cilvēktiesību aktīvistiem, biedrošanās, ticības un vārda brīvības ierobežošanu un arvien pieaugošo spiedienu uz juristiem (tostarp 11 gadu cietumsodu *Liu Xiaobo* kungam un *Gao Zhisheng* kunga pazušanu). Šajā ziņā ES un Ķīnas cilvēktiesību dialoga izvērtēšanai, ko veica 2009. gadā, konsultējoties ar pilsonisko sabiedrību, būtu jāuzlabo mūsu spējas nodrošināt, ka dialogā arvien orientēsies uz rezultātiem.

Indija

Stratēģiskā partnerība ar Indiju ES ir ļoti svarīga, un to vēlreiz uzsvēra ES un Indijas desmitajā samītā, kurš notika 2009. gada 6. novembrī. Lai gan attiecības ar Indiju ir pozitīvas dažos aspektos (tirdzniecība/ekonomiski jautājumi), tā joprojām ir jāizvērs attiecībā uz politisku dialogu un sadarbību kopīgu problēmu risināšanai (reģionāli jautājumi, tostarp Afganistāna, terorisms, klimata pārmaiņas/enerģētika, kibernetikas drošība, finanšu krīze, masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšana). Konkrētāk, pastiprinātu sadarbību var īstenot terorisma apkarošanas un miera uzturēšanas jomā.

ES un Indijas attiecībām par labu varētu nākt skaidrāka prioritāšu noteikšana dažkārt pārslogotajā darba kārtībā, kā arī tās vienkāršošana. No otras puses, tas, ka Indija stingru priekšroku devusi attiecībām ar atsevišķām dalībvalstīm, nevis attiecībām ar ES, nav ļāvusi Deli virzīties uz priekšu attiecībās ar ES delikātos jautājumos. Pašlaik, kad spēkā stāties Lisabonas Līgums un ir iecelta Augstā pārstāve/priekšsēdētāja vietniece (AP/PV), ir iespēja turpmāk uzlabot ES politisko darba kārtību un tās rīcību reģionā.

Indija kritiski raugās uz ES iesaistīšanos ar Pakistānu, jo īpaši pēc Mumbajas uzbrukumiem. Tāpēc ES nākotnē saskaras ar dubultu problēmu – pārliecināt Indiju, ka ES iesaistīšanās Pakistānā ir Indijai izdevīga un pārliecināt Pakistānu, ka viņu galvenais drauds nav Indija (bet gan ekstrēmistu spēki, kas grauj valsti no iekšienes). Nākamajā samītā Briselē 2010. gada otrajā pusē ES būtu jāmēģina reaģēt uz Indijas vēlmi tikt uzskatītai par pasaules mēroga spēku un pilntiesīgu stratēģisku partneri.

Pēc pozitīva lēmuma par kodolsadarbību ar Indiju, kas 2008. gadā ar dažiem nosacījumiem ir pieņemts Kodolmateriālu piegādātājvalstu grupā, ES ir sākusi sarunas par *Euratom* nolīgumu, savukārt dažas dalībvalstis turpinās cieši novērot, kā Indija īsteno visas ieceres, ko tā apliecinājusi Kodolmateriālu piegādātājvalstu grupai.

Meksika ⁶⁰

Meksika stiprina savu lomu kā jauna ekonomiskā lielvara un aizvien nozīmīgāks spēks pasaulē, kas piešķir tai ES stratēģiskā partnera statusu.

ES un Meksikas attiecības kopš 2004. gada ir pakāpeniski stiprinājušās. 2008. gadā ES nolēma piešķirt Meksikai stratēģiskā partnera (SP) statusu. Kopīgajā padomē Prāgā (2009. gada maijā) Meksiku iepazīstināja ar kopīgu izpildes plānu, kurā paredzētas konkrētas darbības stratēģiskās partnerības īstenošanai. Kopš tā laika turpināja darbu, lai kopīgo izpildu plānu pabeigtu līdz samitam.

2010. gads Meksikai būs ārkārtīgi nozīmīgs pēc ļoti smagā 2009. gada (H1N1 epidēmija, smagas ekonomiskās krīzes sekas, vardarbības pieaugums saistībā ar narkotiku apkarošanu un smags sausums). Tomēr, spriežot pēc rādītājiem, sagaidāms, ka ekonomika šogad atgūsies un pastiprinās Meksikas prezidenta *Calderón* reformu programmu.

ES un Meksikas attiecību ziņā 2010. gadu iezīmes nozīmīgi notikumi, konkrētāk, divpusējais samits (2010. gada 16. maijā), stratēģiskās partnerības īstenošana un Vispārējā nolīguma spēkā stāšanās desmitā gadskārta. Meksika Kankunā 2010. gada beigās uzņems arī nākamo ANO Klimata pārmaiņu pamatkonvencijas pušu konferenci.

Brazīlija ⁶¹

Stratēģiskā partnerība ar Brazīliju izraisīja plašu politisku dialogu ar lielāko Dienvidamerikas valsti un vienu no galvenajiem jaunajiem spēkiem 21. gadsimta daudzpolārā pasaulē. 2009. gadā notika politisko vadītāju sanāksme (martā Prāgā) un ES un Brazīlijas 3. samits (oktobrī Stokholmā), kuru darba kārtībā pievērsās finanšu krīzei, starptautiskām sarunām par klimata pārmaiņām un neatliekamiem aktuāliem reģionāliem un starptautiskiem jautājumiem.

⁶⁰ Eiropas Parlaments 2009. gada 12. martā pieņēma rezolūciju par ES un Meksikas stratēģisko partnerību (2008/2289(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0141).

⁶¹ Eiropas Parlaments 2009. gada 12. martā pieņēma rezolūciju par Eiropas Savienības un Brazīlijas stratēģisko partnerību (2008/2288(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0140).

Plaisas pārvarēšana starp attīstītām un jaunattīstības valstīm padara stratēģisko partnerību ar Brazīliju ļoti svarīgu. Būtisks jautājums ir starptautiskās sarunas par klimata pārmaiņām, kurās ES izrādījusi pretimnākšanu Brazīlijai un turpinās to darīt arī turpmāk. Plašākā nozīmē ES un Brazīlijai ir kopīgas politiskas vērtības, un tās sadarbosies šo vērtību īstenošanai atbilstīgos daudzpusējos forumos. Konkrētāk būtu jāpiemin regulāras konsultācijas par cilvēktiesību jautājumiem Ženēvā un Ņujorkā.

ES uzskata, ka ir svarīgi turpināt sadarbību ar Brazīliju nozīmīgos jautājumos reģionālā un starptautiskā mērogā. ES pauž gandarījumu par Brazīlijas aktīvo lomu Dienvidamerikas reģionā un mudina to arī turpmāk uzņemties vadošo lomu, lai nodrošinātu demokrātijas un lielākas labklājības veicināšanu ar lielāku ekonomisko un politisko integrāciju. Abas puses ir turpinājušas paust savu ieinteresētību ES un *Mercosur* asociācijas nolīgumā.

Visbeidzot, ES un Brazīlija ir turpinājušas izvērst darbu, veidojot trīspusējus sadarbības projektus ar ieinteresētām trešām valstīm, lai palīdzētu tām sasniegt Tūkstošgades attīstības mērķus.

Japāna

Ir gūti panākumi ES un Japānas stratēģiskās partnerības veidošanā, kuru aicināja izveidot ES Drošības stratēģijā. 2009. gadā ir pastiprinātas konsultācijas un politiskais dialogs par starptautiskiem un pasaules mēroga jautājumiem, kas interesē abas puses, tostarp risinot stratēģisku dialogu par Austrumāziju un Vidusāziju.

Mūsu ciešā sadarbība 2009. gadā sasniedza kulmināciju divpusējā samītā Prāgā 4. maijā. Šis notikums norādīja uz stingru viedokļu sakritību ar KĀDP saistītos aspektos un jautājumos starptautiskajā darba kārtībā, un abas puses izteica ieinteresētību turpināt informācijas apmaiņu un sadarbību, kā arī apliecināja potenciālu pastiprinātai sadarbībai miera un drošības jomā.

Divreiz gadā notika dialogs un konsultācijas cilvēktiesību jautājumos, ES arvien mudināja Japānu noteikt moratoriju nāvessoda izpildei, jo īpaši pēc jaunā tieslietu ministra iecelšanas 2009. gada septembrī, kurš agrāk bija Nāvessoda pretinieku parlamentārās līgas loceklis.

Kanāda

Svarīgākais notikums bija Prāgas samits 2009. gada maijā, kurā līderi pievērsās arī jautājumiem saistībā ar KDAP – Afganistānai, Tuvajiem Austrumiem un Austrumu partnerībai. Otavā oktobrī notika ikgada ministru sanāksme, kurā izskatīja Tuvo Austrumu miera procesa, Irānas, Hondurasas, Haiti un Kubas, Sudānas un Dārfūras, Afganistānas/Pakistānas, Arktikas un vīzu savstarpējības jautājumus, jo īpaši jautājumu par Kanādas atjaunoto vīzu režīmu Čehijas Republikai. Viena pēc otras 2009. gada novembrī Otavā notika Kopīgās sadarbības komitejas un Augsta līmeņa koordinācijas grupas sanāksme.

Dienvīdāfrikas Republika

Kopš ES un Dienvīdāfrikas Republikas stratēģiskās partnerības izveidošanas 2007. gadā ir būtiski stiprinājušās ES un Dienvīdāfrikas Republikas attiecības. Saskaņā ar partnerības rīcības plānu politiskais dialogs izvērsās ikgada samitu līmenī, un nozaru sadarbībā ietvēra plašu jautājumu loku (tostarp pētniecības, vides un enerģētikas, kosmosa, transporta, migrācijas un veselības jautājumus).

Otrais ES un Dienvīdāfrikas Republikas samits pirmo reizi notika Dienvīdāfrikā 2009. gada 11. septembrī, un to uzņēma prezidents *Jacob Zuma*. Samits deva iespēju izstrādāt kopīgu nostāju svarīgākajos pasaules mēroga jautājumos (klīmata pārmaiņas un starptautisko finanšu iestāžu reforma), kā arī par konfliktsituācijām Āfrikā un citās vietās.

2009. gadā tika dots jauns impulss sadarbībai ar Dienvīdāfrikas Republiku stratēģiskos jautājumos, piemēram, tādos kā vide un enerģētika, tostarp oglekļa dioksīda uztveršana un glabāšana un tīrās ogļu tehnoloģijas. Guva panākumus arī sadarbībā kosmosa jautājumos – tika panākta vienošanās par Eiropas Ģeostacionārās navigācijas pārklājuma sistēmas (*EGNOS*) paplašināšanu uz Dienvīdāfrikas Republiku un par *Galileo* zemes infrastruktūras elementu uzstādīšanu Dienvīdāfrikas Republikā.

ES turpināja sniegt atbalstu Dienvīdāfrikas attīstības kopienas (*SADC*) un tās ieceltā vidutēja Dienvīdāfrikas Republikas prezidenta *Zuma* centieniem rast risinājumu krīzei Zimbabvē pēc nacionālas vienotības valdības izveides.

G. EFEKTIVITĀTES, SPĒJU UN SASKAŅOTĪBAS UZLABOŠANA

1. Konflikta novēršana

ES spēks konflikta novēršanas ziņā arvien ir tās spējā kompleksi risināt šā grūtā un plašā uzdevuma dažādus aspektus, apvienojot plašu ES instrumentu klāstu („maigus” instrumentus) – jo īpaši preventīvu diplomātiju, attīstības politiku un palīdzību, atbalstu demokrātisku institūtu un tiesiskuma stiprināšanai, izlīguma un dialoga veicināšanu un institucionālu un valsts spēju veidošanu konflikta novēršanas jomā. Ir svarīgi šajās darbībās iestrādāt rīcību saistībā ar konflikta novēršanu, un to turpinās sekmēt. 2009. gadā sāka izstrādāt ES rīcības plānu nestabilitātes un konflikta situācijām, lai panāktu saskaņotāku ES iestāžu un dalībvalstu pieeju visā plānošanas un īstenošanas ciklā un savstarpēji saistītu drošības un attīstību politiku.

Eiropadomes 2009. gada jūnijā pieņemtajā gada ziņojumā par ES darbību saistībā ar konflikta novēršanu sniegts vispārīnāts pārskats par Eiropas Savienības pašreizējiem centieniem šajā jomā. 2009. gada novembrī saistībā ar Gēteborgas programmas 2011. gadā gaidāmo desmito gadskārtu sāka atziņu apkopošanas procesu.

Atbilstīgi Eiropas Drošības stratēģijas īstenošanas ziņojumam, kurā atzīts, ka miera starpniecībā ES ir vēl nepietiekami izpētīts potenciāls, VLĀAP 2009. gada 16./17. novembrī pieņēma „ES vidutāja un dialoga veidošanas spēju stiprināšanas koncepciju”. Koncepcijā atzīta starpniecības nozīme, jo tā ir efektīvs un rentabls instruments konflikta novēršanai, pārveidošanai un atrisināšanai, un tajā ir aicināts veidot profesionālāku, koordinētāku un koncentrētāku ES pieeju. Tas ļaus Eiropas Savienībai uzlabot spēju uzņemties aktīvāku starptautisku lomu šajā jomā.

Saistībā ar agro brīdināšanu papildus ES uzraudzības saraksta regulārai atjaunināšanai sistemātiski tika gatavoti ziņojumi un novērtējumi par esošiem un potenciāliem drošības riskiem. Gan institucionālā, gan valsts līmenī turpināja strukturēt sadarbību un spēju veidošanu atklātu informācijas avotu jomā.

Ilgtermiņā ir risināta arī drošības draudu novēršana enerģētikas, dabas resursu, klimata pārmaiņu, masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšanas un vieglo un kājnieku ieroču nelikumīgas tirdzniecības jomā.

Arvien uzlaboja dialogu, spēju veidošanu un sadarbību ar ANO, reģionālām organizācijām un nevalstiskiem spēkiem, kopīgi un laikā reaģējot uz drošības problēmām un izstrādājot kopīgu pieeju.

2. KDAP konsolidācija ⁶²

Civilu un militāru spēju attīstības sinerģijas

Padome, atkārtoti apliecinot, cik svarīga ir ES kompleksa pieeja krīžu pārvarēšanai, 2009. gada novembrī vienojās izpētīt jomas, kurās ir lietderīgi īstenot sinerģijas civilu un militāru spēju attīstīšanā un izmantošanā. Šādas jomas *inter alia* ir transports, sakari, drošība un spēku aizsardzība, loģistika, kosmosa spējas un medicīnas atbalsts.

Konkrēts piemērs par civilu un militāru spēju sinerģijas panākšanu ir darbs, ko Komisija un Eiropas Aizsardzības aģentūra (EAA) sadarbībā ar Padomes Ģenerālsekretariātu īsteno kuģniecības uzraudzības integrācijas jomā. 2009. gada oktobrī Komisija nāca klajā ar paziņojumu šajā jautājumā un EAA ekspertu grupa izplatīja starp ziņojumu par savu darbu, savukārt 2010. gada aprīlī – galīgo ziņojumu. Vēl viens piemērs par civilu un militāru spēju sinerģiju ir 2009. gada novembrī pieņemtais Padomes lēmums izveidot Eiropas ekspertu kopu drošības sektora reformas jomā.

⁶² Eiropas Parlaments 2009. gada 19. februārī pieņēma rezolūciju par Eiropas drošības stratēģiju un EDAP (2008/2202(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0075).

Civilās spējas

Turpināja darbu pie Civilā pamatmērķa 2010. gadam. Civilās spējas apsprieda dažādos līmeņos. Rezultātā Padome 2009. gada jūnijā uzsvaru lika uz plāniem un priekšlikumiem attiecībā uz ātru izvēršanu, cilvēkresursiem, aprīkojumu un finansēšanu (tostarp iespējamo lēmumu par ES pastāvīgu noliktavu jaudu izveidi), vienlaikus uzsverot, cik svarīga ir koordinēta spēju attīstības sistēma.

Ir paveikts svarīgs darbs vairākos jautājumos, kas sekmē ES ātras reakcijas spēju uzlabošanu krīžu situācijās, tostarp arī ES diplomātisku centienu atbalstam. Turpināja civilu reaģēšanas vienību (CRV) īstenošanas procesu ⁶³ – ir publicēta pārskatīta koncepcija, kurā *inter alia* paredzēts palielināt ekspertu kopas plānoto skaitu līdz 200 ekspertiem, kā arī pēc iespējas saskaņot CRV praktiskos nosacījumus ar drošības sektora reformas ES ekspertu kopas nosacījumiem. Tagad ekspertu kopai varēs piekļūt arī Komisija.

Ātrās reaģēšanas spējas uzlaboja, pieņemot lēmumus pilnveidot civilas reaģēšanas vienības, līdz 2010. gada janvārim izveidot pagaidu noliktavas misijai *EUPM Bosnia and Herzegovina* un sākt gatavošanās darbus pastāvīgam noliktavu risinājumam ātrai un regulārai izvēršanai.

2009. gada beigās tika konstatēti panākumi arī vairākos citos jautājumos, piemēram, pieņēma pirmo gada pieredzes apkopojuma ziņojumu par civilo EDAP (2009. gada decembrī), pastāvīgi attīstīja *Goalkeeper* programmatisko vidi (civilo spēju pārvaldības instruments) ⁶⁴, pieņēma policijas stiprināšanas misiju pārskatītu un uzlabotu koncepciju (saderīga arī tiesiskumu plašākā nozīmē) ⁶⁵, kā arī ir panākta vienošanās uzlabot apmācību dzimumu līdztiesības un cilvēktiesību jautājumos KDAP misijās un operācijās, turpinot ANO DPR 1325 un ANO DPR 1820 īstenošanu.

⁶³ PDK 2009. gada novembrī apstiprināja atjauninātu civilu reaģēšanas vienību (CRV) koncepciju.

⁶⁴ Tiešsaistē publicēja divas lietojumprogrammas (<https://esdp.consilium.europa.eu>).

⁶⁵ CIVCOM iepazīstināja arī ar vispārīgiem principiem misiju analītiskajām spējām.

Militārās spējas

Pamatmērķa 2010. gada procesā pēc deklarācijas par spēju stiprināšanu 2008. gada decembrī dažādos forumos, jo īpaši Eiropas Aizsardzības aģentūrā, turpināja darbu, lai uzlabotu ES krīžu pārvarēšanas spējas. Padome 2009. gada maijā apstiprināja jauno spēku katalogu. Tajā ir iekļauts pārskatīts dalībvalstu devums, un tas ļauj atrisināt divus militāro spēju iztrūkuma gadījumus un daļēji atrisināt – vēl divpadsmit.

EAA sadarbībā ar ES Militāro komiteju (ESMK) sāka atjaunināt spēju attīstības plānu. Līdztekus EAA un ESMK turpināja darbu ar divpadsmit izvēlētām spēju attīstības plāna prioritārām darbībām. Ir panākts progress ES militāro koncepciju sakarā, tostarp ESMK maijā ir apstiprinājusi Īpašo operāciju koncepciju, konceptuālo sistēmu cilvēku veiktai izlūkošanai ES vadītās militārās operācijās, Datortīklu koncepciju un *EUFOR* izvietojamas operatīvas bāzes īstenošanas koncepciju.

Dalībvalstis atkārtoti apliecināja apņēmību saglabāt tālejošus ES mērķus ātras reaģēšanas jomā. Janvārī pārskatīja Ātras militārās reaģēšanas koncepciju. Pašlaik tajā definētais ātras militāras reakcijas laiks ir no piecām līdz trīsdesmit dienām pēc krīzes pārvarēšanas koncepcijas apstiprināšanas līdz brīdim, kad kopīgajā operāciju norises vietā sākas operācijas. Kaujas vienību koordinācijas konferencēs aprīlī un oktobrī dalībvalstis apstiprināja savas saistītas un piedāvāja jaunas, kas ļauj kaujas vienību dežūras nodrošināt līdz 2011. gada beigām.

Novembrī Padome pieņēma dokumentu, kurā ietvertas pamatnostādnes ES kaujas vienību elastības un lietderīguma uzlabošanai. 2009. gada oktobrī organizēja jūras un gaisa ātras reaģēšanas konferences.

Pašlaik notiek pārdomas par veidiem, kā var uzlabot Eiropas spēju realizēšanu pēc 2010. gada, tostarp par to, ka jāuzlabo sinerģijas starp ES civilo un militāro spēju attīstības procesu.

Civilajā KDAP gūtā pieredze un paraugprakse

ES ir nepārtraukti tiekusies uzlabot savu instrumentu efektivitāti un ātras reaģēšanas spējas, pamatojoties uz savu nu jau daudzo misiju pieredzi. Ir divas galvenās atziņas, kas sīkāk jāizskata politiski, un vēl divas, kam ir vajadzīgi praktiski turpmāki pasākumi. Vispirms par politiskiem jautājumiem – KDAP misijas ir svarīgs KĀDP instruments, tomēr tās neaizstāj politiku un tās ir jāintegrē vispārīgā ES stratēģijā attiecībā uz konkrēto valsti vai reģionu. KDAP ir arī abpusēja lieta – atbalsta un turpmāku pasākumu nodrošināšanai pirms misijas izvietojšanas un tās izvietojšanas laikā kopā ar uzņēmēju valsti stratēģiskā līmenī jātiecas panākt skaidras progresu pazīmes. Lai civilā KDAP saglabātu efektivitāti un ticamību, politisks uzsvars jāmaina no veiksmīgas izvietojšanas uz sekmīgu īstenošanu. Pieaugot pieprasījumam pēc reakcijas uz krīzēm, ES saskaras ar nepietiekamu ekspertu piedāvājumu. Atšķirībā no militārām operācijām civilas misijas parasti ir atkarīgas no brīvprātīgas pieteikšanās. Tomēr civilas darbības zonas nav daudz pievilcīgākas. Tāpēc arvien pieaugošā starpība starp norīkoto darbinieku atļauto un faktisko skaitu ES un dalībvalstīm jāaizpilda, vai nu pastiprinot darbinieku pieņemšanas, apmācības un aprīkošanas centienus un padarot šo izvietojšanu pievilcīgāku, vai arī samazinot mūsu ambīcijas.

ES ir identificējusi arī vēl divas praktiskākas prioritātes. Pirmkārt, 2010. gadā paredzētā Finanšu regulas pārskatīšana ir iespēja uzlabot finanšu pasākumus, tos labāk pielāgojot civilas KDAP vajadzībām, jo īpaši ātrai izvēršanai un īstermiņa misijām. Otrkārt, ir vairāki risināmi jautājumi saistībā ar misiju atbalstu. Tālab ir uzdots veikt tehniski ekonomiska pamatojuma pētījumu, lai sīkāk izpētītu noliktavas izveidi ar misijām saistīta aprīkojuma glabāšanai.

Kopš pirmajām izvietotajām misijām 2003. gadā iekšējā pieredzes apkopošanā galvenokārt pievērsās tam, kā uzlabot plānošanu, nevis tam, kā uzlabot rezultātus; viens no iemesliem ir tas, ka tobrīd bija pabeigtas tikai nedaudzas misijas (*Themis Georgia, Proxima FYROM, Aceh MM*). Dalībvalstis jau pastiprina centienus uzlabot spējas. ES finanšu un cilvēkresursi ir ierobežoti, un ir kritiskāk jāizvērtē, kur ES var darboties visefektīvāk. Tāpēc nākotnē ES būs jāizvērtē, kad apstākļi ir labvēlīgi misiju izvietojšanai, un cieši jāsadarbojas ar uzņēmējām valstīm, lai nodrošinātu, ka misijas aizvien vēl spēj panākt noturīgus rezultātus uz vietas.

Apmācība un mācības

2009. gadā ir veikti būtiski centieni, lai panāktu ES Apmācības koncepcijā apzinātos vispārīgos mērķus – attīstīt kopīgu Eiropas drošības kultūru un nodrošināt dalībvalstis un ES iestādes ar zinošu personālu (diplomātisku, civilu, tostarp policijas un tiesiskuma jomā, un militāru), kurš var efektīvi darboties visās KDAP jomās, tostarp ar personālu KDAP misijām un operācijām. Šo centienu starpā bija iepriekšējo apmācības darbību un gūtās pieredzes pamatīgs izvērtējums, apmācību vajadzību un prasību pārskatīšana un ES Apmācības programmas turpmāka attīstība.

Civiltiesiskās krīžu pārvarēšanas jomā dalībvalstis vienojās uzlabot sistēmu KDAP misiju personāla apmācībai pirms norīkošanas. Ņemot vērā to, ka ir pieaugusi KDAP krīžu pārvarēšanas misiju sarežģītība, kā arī ņemot vērā sarežģīto vidi, kurā tām ir jāstrādā, Padome uzsvēra, ka atbilstoša pirmsizvietojuma apmācība ir ļoti nozīmīga spējai īstenot misijas pilnvaras. Šajā ziņā ir svarīgi pamatoties uz pieredzi, kas gūta EK krīžu pārvarēšanas civilo aspektu apmācību projektā.

2009. gada beigās ESMS atkārtoti izvērtēja kopīgu apmācības iespēju kataloga lietderīgumu, tostarp iespēju iekļaut trešo valstu apmācības iespējas. Izvērtējumā konstatēja, ka kopīgu apmācības iespēju katalogu uzskata par konsultatīvu instrumentu, kas, šķiet, atbilst dalībvalstu vajadzībām. Tomēr kopīgu apmācības iespēju kataloga izveide datubāzes formātā ir jāatliek pašreizējo nelabvēlīgo apstākļu dēļ (personāls, budžets, prioritātes u.tml.).

Eiropas Drošības un aizsardzības koledža (EDAK) kā galvenais ES mēroga apmācības spēks stratēģiskā līmenī sniedza apmācību civilam un militāram personālam KDAP jomā. Dalībvalstis iepriekšējā gadā EDAK paspārnē ierosināja jauna veida kursus. Tas ietvēra kursus par svarīgām tēmām, piemēram, KDAP misiju plānošanu, civilu un militāru koordināciju, spēju attīstību, miera veidošanu, DSR, starptautiskām kara tiesībām un tiesībām bruņotos konfliktos. Turklāt ir gūti ievērojami panākumi apmācībās par dzimumu līdztiesību un drošību. 2009. gada decembrī EDAK pirmo reizi organizēja gada kontaktu veidošanas konferenci, kurā sanāca civili un militāri dalībnieki, kas iesaistīti ES apmācībās KDAP jomā.

EDAK turpināja sniegt atbalstu Eiropas ierosmei jauno virsnieku apmaiņai viņu sākotnējās apmācības laikā, pamatojoties uz *Erasmus*, tostarp Lisabonā 2009. gada septembrī īstenoja pirmo kopīgo moduli par EDAP. Pašlaik notiek turpmāks darbs, kurā jo īpaši pievēršas pašreizējo apmaiņas darbību rezultātu apkopošanai, juridiskā pamata izstrādei virsnieku brīvprātīgai apmaiņai un Militārās Eiropas kredītpunktu pārneses sistēmas (*MECTS*) izveidei

Attiecībā uz EDAK turpmāku attīstību pašlaik vēl aizvien notiek darbs pie jauna tiesību akta, ar ko EDAK pārveido atbilstīgi EDAK vadības komitejas ieteikumiem, ko Padome apstiprinājusi 2008. gada decembrī.

ES krīžu pārvarēšanas mācības 2009. gadā (CME 09) pievērsās treniņiem ES ātrā reaģēšanā uz krīzi scenārijā, kurā darbojas gan ES operāciju centrs, gan Civilās plānošanas un īstenošanas centrs (CPĪC).

ES Militārajās mācībās *MILEX 09* pievērsās sadarbībai starp ES operatīvo darbību štābu Larisā un ES spēku štābu Neapolē, jo īpaši uzsverot jūras aspektus. Abas mācības deva lielisku trenēšanās iespēju attiecīgajām ES struktūrām un procedūrām ⁶⁶.

Finansējums

KĀDP budžets no 47 miljoniem euro 2000. gadā pieauga līdz 243 miljoniem euro 2009. gadā, un paredzēts, ka 2013. gadā tas sasniegs 400 miljonus euro. Absolūto vairumu 2009. gada budžeta līdzekļu iedalīja operācijām un darbībām saistībā ar krīžu civilu pārvarēšanu, jo īpaši *EULEX Kosovo* (EUR 116 miljoni), *EUPOL Afghanistan* (EUR 36 miljoni) un *EUMM Georgia* (EUR 11 miljoni) ⁶⁷.

⁶⁶ 2009. gada 17.–26. jūnijs, skat. Padomes 2009. gada 12. jūnija paziņojumu presei 10994/09 (Presse 177).

⁶⁷ Sīkākai informācijai skat. finanšu pārskatus tiesību aktos KĀDP jomā (uzskaitīti III pielikumā).

3. KDAP diversificēšana

EDS īstenošanas ziņojumā ir noteikts: „jo sarežģītākas ir problēmas, ar ko saskaramies, jo elastīgākiem mums jābūt.” No tā izriet vajadzība dažādot instrumentu klāstu, kuri ir pieejami ES krīzes laikā. Kopš EDAP sākšanas civilajās misijās tradicionāli pievērsās darbaudzināšanas, pārraudzības un konsultēšanas darbībām (*MMA*) policijas jomā un darba attiecību uzlabošanai starp policijas un prokuratūras dienestiem. Tie arvien ir galvenie civilās EDAP uzdevumi, tomēr ir izstrādātas arī vairākas citas darbības, lai labāk reaģētu uz drošības un stabilitātes problēmām partnervalstīs, kurās ir izvietotas misijas.

Uzdevumu dažādība

Drošības sektora reforma (DSR)

2009. gadā ES darbības DSR jomā pievērsās ES spēju stiprināšanai un to konkrētai realizēšanai EDAP misijās. Prioritāte arvien bija ES DSR ekspertu kopas izveide. Ekspertu kopu var pieaicināt, lai palīdzētu Padomei un Komisijai sagatavot ES DSR misijas un darbības.

Turpināja darbu misija *EUSSR Guinea-Bissau*. Sāka stratēģisku pārskatīšanu, lai situāciju Gvinejā-Bisavā ietvertu reģionālā kontekstā. Misijas pilnvaru termiņu pagarināja līdz 2010. gada 31. maijam, ņemot vērā Padomes galīgo lēmumu. Abas EDAP misijas KDR 2009. gadā turpināja sniegt atbalstu DSR procesam, un abu misiju pilnvaru termiņu pagarināja līdz 2010. gada vidum. *EUPOL RDC* darbojas DSR policijas un prokuratūras jomā. Guva labus panākumus, jo īpaši policijas sektorā. *EUPOL RD* pilnvaras pastiprināja attiecībā uz dzimumu vardarbības apkarošanu, tostarp atbilstīgi EP rezolūcijai par vardarbību KDR. Attiecībā uz *EUSEC RD Congo* Padome 2009. gada 27. jūlijā apstiprināja pārskatītu pamatkonceptiju, kurā noteikti seši darbības virzieni *EUSEC RD Congo* turpmākai darbībai, sākot no 2009. gada 1. oktobra. ES turpināja sniegt atbalstu tiesu nozarei, kurā 2007. gadā pieņēma nozares reformu.

Pieņēma lēmumu par €29 miljonu programmu, kurā pievērsīsies dažādiem jautājumiem, tostarp apmācībai, spēju veidošanai, infrastruktūras atjaunošanai, tiesību aktu modernizēšanai un jaunu 2006. gada KDR konstitūcijā noteiktu tiesu struktūru izveidei.

Tiesiskums

2009. gadā integrētā ES tiesiskuma misija *EULEX Kosovo*⁶⁸ sasniedza pilnas darbības spējas, un tās rezultāti Kosovā ir jau redzami. *EULEX* ir pierādījusi sevi kā stabilitātes faktoru, kā nozīmīgu spēku organizētas noziedzības un korupcijas apkarošanā un tiesiskuma reformu atbalstīšanā. *EULEX* ir spējusi izvērsties visā Kosovā un ir guvusi būtiskus panākumus visās tās pilnvaru jomās (policija, tiesu sistēma un muita). *EULEX* sniedz atbalstu Kosovai iestādēm, tomēr tai arvien ir izpildu pilnvaras, ko tās pakāpeniski nodos vietējām iestādēm. Lai panāktu mērķi – pārredzamu un atbildīgu multietnisku tiesu un sodu izciešanas sistēmu un policijas un muitas dienestus, kuru pienākumi ir stingri noteikti un kuros nav politiskas ietekmes, *EULEX Kosovo* sāka piemērot *programmatisku pieeju* misijas rezultātu un Kosovai iestāžu panākumu novērtēšanai ceļā uz tiesiskuma piemērošanu. Tika parakstīts Policijas protokols – Serbijas un *EULEX* sadarbības mehānisms.

Atbilstīgi 2008. gadā pieņemtajam lēmumam pastiprināt *EUPOL COPPS* darbību palestīniešu krimināltiesību sistēmas reformai misija 2009. gadā detalizēti izvērtēja krimināltiesību nozari un pēc tam sāka saskaņota rīcības plāna īstenošanas procesu. Gan policijas, gan tiesu nodaļas jau ir izveidojušas labu sadarbību darba līmenī ar vietējiem kolēģiem.

ES integrētā tiesiskuma misija Irākā (*EUJUST LEX*) turpināja veiksmīgi īstenot svarīgu apmācību grafiku tiesu sistēmas, policijas un sodu izciešanas sistēmas amatpersonām. Apmācības darbības ietver kursus un seminārus Eiropā un – kopš 2009. gada – Irākā.

⁶⁸ Eiropas Parlaments 2009. gada 5. februārī pieņēma rezolūciju par Kosovu un ES lomu (P6_TA-PROV(2009)0052)

Policija

Cīņa pret organizēto noziedzību

EUPM BiH 2009. gadā atbalstīja Bosnijas un Hercegovinas spēju pilnveidošanu organizētas noziedzības (un korupcijas) apkarošanā, jo īpaši organizētās noziedzības un korupcijas apkarošanā gūto panākumu nostiprināšanu. 2009. gada laikā notika apspriedes par *EUPM* pilnvaru grozīšanu no 2010. gada 1. janvāra, pārorientējot to uz atbalstu organizētas noziedzības un korupcijas apkarošanai, jo īpaši sekmējot policijas un prokuratūras saites.

Korupcijas apkarošana

EUPOL Afghanistan 2009. gadā izvērta atbalstu Afganistānas Iekšlietu ministrijai un Afganistānas Valsts policijai korupcijas apkarošanas jomā, kas ir viena no Afganistānas valdības prioritātēm. Misija jo īpaši atbalstīja Afganistānas iestādes Korupcijas apkarošanas īstenošanas programmas izstrādē, kuras mērķis ir izveidot un uzturēt Afganistānas iekšējo korupcijas apkarošanas sistēmu. *EUPOL Afghanistan* atbalstu sniedza trīs galvenajās jomās – spēju veidošana, apmācība/novēršana, izpilde. Tā rezultātā *inter alia* izveidoja īpašas Afganistānas korupcijas apkarošanas struktūras.

Cīņa pret dzimumvardarbību

EUPOL RDC 2009. gada beigās piešķīra papildu uzdevumu – atbalstīt cīņu pret dzimumvardarbību KDR. *EUPOL RDC* pienākums ir atbalstīt kriminālizmeklēšanas spēju izveidi Kongo policijā un sekmēt dzimumvardarbības apkarošanas stratēģijas izstrādi, kas ir daļa no KDR policijas vispārējās reformas.

Drošības garantēšana

EULEX Kosovo savu pilnvaru robežās ir būtiska loma kā otrās pakāpes drošības garantētājam; tā sadarbībā ar *KFOR* vajadzības gadījumā palīdz Kosovos policijai. 2009. gadā *EULEX* veiksmīgi reaģēja uz sarežģītām drošības situācijām, it īpaši Kosovos ziemeļos. Tomēr *EULEX* pilnvaru pamatā ir atbalstīt vietējos drošības spēkus ar pārraudzības, darbaudzināšanas un konsultāciju darbībām.

Miers un pārraudzība

ES rīcībā ir daudzi instrumenti, lai īstenotu svarīgu lomu pēckonflikta situācijās. Šo instrumentu klāsts sniedzas no diplomātiskas starpniecības līdz pārraudzības misijām. Pats konkrētākais piemērs ir civila krīžu pārvarēšanas misija (ES pārraudzības misija Gruzijā, *EUMM*), ko izvietoja Gruzijā pēc konflikta 2008. gada augustā. Pašlaik *EUMM* ir vienīgā starptautiskā pārraudzības misija Gruzijā, un tai ir arī būtiska loma palāvības veidošanā, jo tā kopā ar citiem dalībniekiem vada Incidentu novēršanas un seku likvidēšanas mehānismu sanāksmes Ženēvas procesā. Misijai ir bijusi noteicoša loma saspīlējuma mazināšanā un stabilitātes uzturēšanā reģionā. Būtisks misijas mērķis arvien ir panākt ES pārraudzības misijai piekļuvi visai Gruzijas teritorijai.

Pirātisma apkarošana

2008. gada decembrī sāka operāciju *EU NAVFOR Somalia – operation ATALANTA*, un 2009. gada decembrī tās pilnvaru termiņu pagarināja vēl uz 12 mēnešiem. 2009. gadā tā ļāva Pasaules pārtikas programmas kuģiem droši piegādāt pārtikas palīdzību, eskortējot vairāk nekā 50 komerciālus kuģus no Mombasas uz Mogadišu. Šajā pirātisma apkarošanas operācijā veiksmīgi novērsa un apspieda pirātisma aktus pie Somālijas piekrastes. Pamatojoties uz izdošanas nolīgumu ar Keniju un Seišela salām, kriminālvajāšanai Kenijā ir izdotas 75 aizturētās personas, kuras tur aizdomās par pirātismu, un Seišela salām – 11 personas. ES sadarbībā ar *UNODC* ir sniegusi atbalstu no Stabilitātes instrumenta Kenijas un Seišela salu tiesu sistēmai. Papildus pirātisma seku risināšanai ES ir sākusi arī darbu, lai attīstītu jūrniecības spējas reģionā.

Civilpersonu aizsardzība bruņotos konfliktos

ES ir aktīvi piedalījies apspriedēs par civilpersonu aizsardzību bruņotos konfliktos un ANO DPR 1894 (2009) pieņemšanā. ES kopā ar ANO ir gatava izstrādāt apmācību koncepcijas un modulūsus.

Instrumentu dažādība

Sakaru tīklu spējas (NEC)

Ir virzījies uz priekšu darbs saistībā ar sakaru tīklu spēju izstrādi KDAP atbalstam. Šajā sakarībā, lai īstenotu NEC koncepciju civilas un militāras koordinācijas atbalstam, uzsvēra, cik svarīgi ir pakāpeniski un pietiekami aktīvi pastiprināt darbu augstākajā līmenī ES iestādēs un dalībvalstīs.

EUSC

Atbilstīgi EP aicinājumam pilnībā attīstīt Eiropas Savienības Satelītu centru (EUSC) tā potenciāla izmantošanai EUSC 2009. gadā sniedza būtisku atbalstu ES militārajām operācijām, it īpaši *EU NAVFOR Atalanta* un *EUFOR Chad/RCA*. EUSC bija arī arvien nozīmīgāka loma, atbalstot ES civilas misijas, jo īpaši ES pārraudzības misiju Gruzijā. Svarīgs solis EUSC turpmākā attīstība bija visu to NATO dalībvalstu iesaistīšana EUSC darbībās, kuras nav ES dalībvalstis.

Turpināja darbu pie Globālās vides un drošības novērošanas (GMES) drošības dimensijas, kas atspoguļo tās nozīmīgumu KĀDP/KDAP jomā.

4. Lielāka saskaņotība un efektivitāte

Turpināja darbu pie civilo spēju plānošanas un attīstības, un to būtiski izvērsa pamatnostādņu izstrādes procesā, kurās noteica labi koordinētu spēju attīstības sistēmu, īpaši uzsvērot misiju atbalstu, pamatojoties uz konkrētu rīcību saistībā ar ātru izvēršanu, cilvēkresursiem, finansēm un aprīkojumu, tostarp lēmumu izveidot ES noliktavu jaudu.

2009. gadā ir konstatēti uzlabojumi misiju atbalsta jomā – ir noslēgti jauni pamatlīgumi, pieņemts lēmums izveidot pagaidu noliktavas jaudas *EUPM*, vienlaikus veicot pastāvīga risinājuma tehniski ekonomiskā pamatojuma izpēti, cilvēkresursu jomā ir mērķtiecīgi uzlabots spēku sakopošanas process, uzlabojot plānošanu, prognozējamību un pilnveidojot vajadzīgos prasmju kopumus.

Šos procesus 2010. gadā turpinās un konsolidēs.

Sadarbība ar trešām valstīm

Tā kā KDAP vēriens un apjoms pieaug, arvien nozīmīgāka kļūst partneru līdzdalība. Turpināja regulāru dialogu ar partneriem KDAP jautājumos attiecībā uz krīžu pārvarēšanu, tostarp ar Eiropas NATO dalībvalstīm, kas nav ES dalībvalstis, ar citām valstīm, kas ir ES kandidātvalstis, kā arī ar ASV, Kanādu, Krieviju, Ukrainu un citām trešām valstīm. Septiņās no notiekošajām misijām un operācijām (proti, *EUFOR ALTHEA*, *EULEX Kosovo*, *EUPM BiH*, *EUPOL COPPS*, *EUPOL Afghanistan*, *EUNAVFOR ATALANTA* un *EUPOL RD Congo*) ar būtisku pienesumu piedalījās divpadsmit trešās valstis (Albānija, Angola, ASV, BDMR, Čīle, Horvātija, Jaunzēlande, Kanāda, Norvēģija, Šveice, Turcija un Ukraina). Turklāt Albānija, Horvātija un Krievija sniedza vērtīgu atbalstu operācijā *EUFOR Chad/RCA*, kas beidzās 2009. gada martā.

Sekmīga sadarbība ar septiņiem citiem partneriem ir izveidota saistībā ar pirātisma apkarošanas darbībām un operāciju *EU NAVFOR ATALANTA* (tostarp ar Indiju, Japānu, Jemenu, Krieviju, Ķīnu, Malaiziju, Omānu, Saūda Arābiju un Seišela salām).

Trešo valstu līdzdalība ir izdevība gan politisku, gan operatīvu iemeslu dēļ. Tā ir papildu kanāls to politisko attiecību stiprināšanai ar ES un tādējādi sekmē atbalstu ES apņēmībai nodrošināt mieru un stabilitāti.

Pēc diskusijām PDK par trešo valstu dalību KDAP operācijās AP nāks klajā ar ieteikumu Padomei par jaunām valstīm, ar kurām būtu jāsāk sarunas par dalības pamatnolīgumu noslēgšanu.

II DAĻA - IESKATS 2010. GADĀ

Iepriekšējos gados ir pieaugusi Eiropas Savienības loma visā pasaulē. Savienība ir veicinājusi stabilitāti un demokrātiju kaimiņvalstīs, stiprinājusi attiecības ar starptautiskiem partneriem, sekmējusi krīžu un konfliktu atrisināšanu visā pasaulē, veicinājusi labu pārvaldību un cilvēktiesības un sniegusi atbalstu attīstībai. Mēs esam izvietojuši 23 KDAP misijas, no kurām vairums ir civiltas, tomēr ir arī militāras. Ar šiem sasniegumiem varam lepoties. Salīdzinājumā ar iepriekšējo desmitgadi esam pārliecinošāk, spējīgāk un efektīvāk sniegušies visā pasaulē.

Tomēr arī draudi ir palielinājušies. Problēmas, ar kurām saskaramies – terorisms un organizēta noziedzība, masu iznīcināšanas ieroču izplatīšana, dabas katastrofas, reģionāli konflikti, enerģijas piegādes drošība, klimata pārmaiņas, nelegāla migrācija –, ir kļuvušas sarežģītākas un savstarpēji vairāk saistītas. Mūsu spējas stāties tām pretī bieži vien ir bijušas ierobežotas. Veiksmīgai reaģēšanai ir vajadzīga kompleksa pieeja, kurā izmanto daudzus mūsu rīcībā esošus instrumentus un ar kuru risina ne tik daudz problēmu simptomus, cik to cēloņus. Tam ir vajadzīga arī partnerība ar valstīm un organizācijām visā pasaulē. Īsumā, aktīva, efektīva un labi koordinēta Eiropas ārpolitika pašlaik ir vajadzīga vairāk nekā jebkad iepriekš vēsturē.

Lisabonas Līgums piedāvā jaunas iespējas⁶⁹. Jaunā institucionālā sistēma ļaus mums labāk savstarpēji saskaņot resursus un prioritātes⁷⁰. AP/PV *Catherine Ashton* trīskāršajā amatā būs īpaša loma tā īstenošanā – sadarbībā ar dalībvalstīm, Komisiju un Eiropas Parlamentu.

⁶⁹ Eiropas Parlaments 2009. gada 7. maijā pieņēma rezolūciju par Parlamenta jauno lomu un pienākumiem saskaņā ar Lisabonas līgumu (2008/2063(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0373).

⁷⁰ Eiropas Parlaments 2009. gada 7. maijā pieņēma rezolūciju par Lisabonas līguma ietekmi uz Eiropas Savienības iestāžu līdzsvara izveidi (2008/2073(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0387). Eiropas Parlaments 2009. gada 7. maijā pieņēma rezolūciju par Lisabonas līguma finansiālajiem aspektiem (2008/2054(INI)) (P6_TA-PROV(2009)0374).

Eiropas Ārējās darbības dienests ⁷¹ būs ES pilnīgi jauns un unikāls instruments – ārlietu dienests, kurš strādā visas ES vārdā un kurš ļaus mums darboties pasaulē saskaņotāk un efektīvāk. Tāpēc EĀDS izveide Eiropas Savienībai ir gan galvenā prioritāte, gan unikāla iespēja, kuru nedrīkst palaist garām.

Šis uzdevums ir jāveic steidzami. Pasaules notikumi negaidīs, kamēr mēs pabeidzam savus iekšējos institucionālus pasākumus. 2010. gada ES darba programma ir pati sarežģītākā pēdējos divdesmit gados. Lai gan ir dažas atkopšanās pazīmes, ekonomiskās krīzes sekas arvien plosās visā pasaulē. Daudzos mūsu planētas reģionos vardarbība un nestabilitāte ir lielāka nekā vienu paaudzi iepriekš. Sekas konfliktiem Afganistānā, Pakistānā, Jemenā un Somālijā sniedzas tālu pāri šo valstu robežām. Pasaules sistēma masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas apkarošanai saskaras ar nepieredzētu spiedienu, it īpaši no Irānas puses. Dabas katastrofas, piemēram, zemestrīces Haiti un Čīlē, ir bijušas pārbaudījums starptautiskās sabiedrības spējām ātri reaģēt, sniedzot neatliekamu palīdzību un atjaunošanu. Un kā fons tam visam arvien notiek ekonomiskā un politikā svāra pārbīde pasaulē Āzijas un Latīņamerikas jauno ekonomiku virzienā.

Šādā mainīgā pasaulē Eiropas Savienība turpinās īstenot tādu ārpolitiku, kas ir saskaņā ar mūsu vērtībām un interesēm. To mēs darīsim, koncentrējot mūsu centienus un resursus jomās, kurās mēs varam ko mainīt. Lai gan daudz ir panākts drošības un pārticības veidošanai kaimiņvalstīs, darāmā arvien vēl ir daudz. Plašākā nozīmē mums jāstiprina partnerība gan ar seniem sabiedrotajiem, gan ar jauniem pasaules mēroga spēkiem, un jāliek tām strādāt, lai cerības pārvērstu rīcībā. Mums jānodrošina arī, lai pasaules sistēma, kuras pamatā ir institūcijas un noteikumi, būtu gatava stāties pretī jaunā laikmeta problēmām, daloties lēmumu pieņemšanas procesā un varā.

Stabilitātei un pārticībai Eiropā ārkārtīgi nozīmīgas ir Rietumbalkānu valstis. ES turpinās atbalstīt šā reģiona Eiropas izredzes, izmantojot pirmsiestāšanās atbalstu, kā arī KĀDP un KDAP. Padome 2009. gada decembra secinājumos apliecināja, ka tā atgriezīsies pie Komisijas ieteikuma par iestāšanās sarunu sākšanu ar Bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republiku (BDMR).

⁷¹ Eiropas Parlaments 2009. gada 22. oktobrī pieņēma rezolūciju par Eiropas Ārējās darbības dienesta izveides institucionālajiem aspektiem (P7_TA-PROV(2009)0057).

Tā noteica arī, ka arvien svarīgi ir uzturēt labas kaimiņattiecības, tostarp ANO paspārnē sarunās panāktu un abpusēji pieņemamu risinājumu par nosaukumu. 2010. gada 1. maijā ir stājies spēkā ES un Melnkalnes stabilizācijas un asociācijas nolīgums. Gaidāms, ka Komisija nāks klajā ar atzinumu par Melnkalnes pieteikumu dalībai ES, kā arī, ja iespējams, par Albānijas pieteikumu. Ja tiks saglabāts labs progress sadarbībā ar Kara noziegumu tribunālu bijušajai Dienvidslāvijai, Padome var nolemt sākt ES un Serbijas stabilizācijas un asociācijas nolīguma ratificēšanu. Padome varētu arī uzdot Komisijai sagatavot atzinumu par Serbijas pieteikumu. ES turpinās iesaistīties un atbalstīt Bosniju un Hercegovinu tās ceļā uz ES, pastiprinot ES klātbūtni, tostarp *EUPM* un *EUFOR Althea*. Būtiski ir gūt turpmākus panākumus reformās, neraugoties uz sarežģīto politisko situāciju un 2010. gada oktobrī paredzētajām vēlēšanām. Kosovā ES arvien ir apņēmības pilna stiprināt stabilitāti un attīstību. Galvenās prioritātes būs turpmāki panākumi decentralizācijas un reformu, kā arī labas pārvaldības un tiesiskuma jomā, kam pamatā būs finansiāls un ekspertu atbalsts, kā arī tiesiskuma misija *EULEX*. Turcija arvien ir nozīmīgs spēks reģionā. Pēc vēsturisko protokolu parakstīšanas par Turcijas un Armēnijas attiecību normalizēšanu 2009. gada oktobrī ES gaida to ratificēšanu un īstenošanu. Līdz ar valdību vienošanos par *Nabucco* gāzes cauruļvadu, kura parakstīta 2009. gada jūlijā, viena no ES augstākajām enerģētiskās drošības prioritātēm arvien ir Dienvidu koridora laicīga pabeigšana.

Eiropas kaimiņattiecību politika ir mainījusi ES un tās kaimiņvalstu attiecības. ES attīstības palīdzību īpaši piemēroja partneru reformu vajadzībām, un tās apjoms pašreizējā finanšu plānā ir palielinājies par 32%. Tomēr, lai sasniegtu Eiropas kaimiņattiecību politikas mērķus – kopīgu stabilitāti, drošību un pārticību –, darāmā vēl ir daudz. Tas ir atzīts Lisabonas Līgumā – Savienībai uzdots veidot īpašas attiecības ar kaimiņvalstīm, lai izveidotu labklājības un labu kaimiņattiecību telpu (LES 8. pants).

2009. gada maijā sāktā Austrumu partnerība piedāvā platformu politiskās asociācijas paātrināšanai un turpmākai ekonomiskai integrācijai starp Eiropas Savienību un ieinteresētajām partnervalstīm – austrumu kaimiņvalstīm, kā noteikts Prāgas deklarācijā.

Austrumu partnerības daudzpusējā sistēmā īstenos sadarbības pasākumus un brīvu dialogu partnerības mērķu sasniegšanai. Partnerības pamatā būs iesaistes, diferenciacijas un nosacītības, kā arī kopīgas atbildības principi. Turklāt būtu pilnībā jāizvērs dialogi par vīzām, pamatojoties uz rīcības plānu par vīzu režīma liberalizēšanu kā ilgtermiņa mērķi. ES sadarbosies ar Ukrainas jauno vadību politiskās un ekonomiskās stabilitātes sasniegšanai. Prioritāte būs palīdzība Moldovas Republikai problēmu risināšanā saistībā ar ekonomisko krīzi, kā arī turpinās centienus 5+2 formātā Piedņestras konflikta risināšanā. ES arvien ir gatava arī ciešākām saitēm ar Baltkrieviju, tomēr progress iespējams tikai tad, ja būs pasākumi lielākas demokratizācijas un cilvēktiesību aizsardzības un veicināšanas virzienā, ietverot nāvessoda atcelšanu. Gruzijā ES ir apņēmusies turpināt centienus atrisināt ieilgušo konfliktu, un jo īpaši ar pašlaik notiekošajām sarunām Ženēvā, kas arvien ir vienīgais forums, kurā ir pārstāvētas visas puses. *EUMM Georgia* arvien būs galvenais mehānisms drošības un stabilitātes nodrošināšanai uz vietas, lai gan tās tehniskās spējas būtu pastāvīgi jāpārskata. ES būtu jāturpina pieprasīt *EUMM* piekļuve Abhāzijai un Dienvidosetijai, līdztekus veicot darbu, lai atjaunotu EDSO un ANO klātbūtni uz vietas. ES arī cer 2010. gadā sākt sarunas par asociācijas nolīgumiem ar trim Dienvidkaukāza valstīm. ES atbalsta Minskas grupas centienus rast Kalnu Karabahas konflikta risinājumu. Austrumu partnerības daudzpusējais aspekts varētu sekmēt uzticības atjaunošanu starp Armēniju un Azerbaidžānu.

Savienībai Vidusjūrai 2010. gadā būtu jāgūst panākumi organizācijas, struktūras un finansēšanas ziņā. Nozīmīgi soļi būs sekretariāta izveide Barselonā un ģenerālsekretāra iecelšana, tomēr ir svarīgi, lai sekretariāts un ģenerālsekretārs varētu ātri sākt darbību pie projektiem visā reģionā. 2010. gadā ir ieplānota vērienīga ministru sanāksmju programma Eiropas Savienība turpinās apspriest ES un Lībijas pamatnolīgumu, lai sarunas noslēgtu pēc iespējas ātrāk.

Izņemot mūsu kaimiņvalstis, reģionāli konflikti grauj stabilitāti daudzās vietās pasaulē. Starptautiskajā darba kārtībā 2010. gadā arvien dominēs norises Tuvajos Austrumos. Izraēlas un palestīniešu konflikta atrisināšana tagad ir īpaši aktuāla.

ES arvien aicina steidzami atsākt sarunas, lai atbilstīgi saskaņotam grafikam varētu panākt divu valstu risinājumu – Izraēlas valsts un neatkarīga, demokrātiska, vienota un dzīvotspējīga Palestīnas valsts, kuras abas dzīvo viena otrai līdzās mierā un drošībā. ES neatzīs nekādas izmaiņas robežās, kādas pastāvēja līdz 1967. gadam, tostarp attiecībā uz Jeruzalemi, izņemot izmaiņas, par kurām puses ir vienojušās. Ja vēlamies panākt patiesu mieru, jārod veids, kā sarunu ceļā atrisināt Jeruzalemes kā iespējamās divu valstu galvaspilsētas statusu. ES kopā ar Kvartetu un tās arābu partneriem turpinās cieši sadarboties ar pusēm un atbalstīt tās sarunās. ES arī turpmāk aicinās nekavējoties, paliekoši un bez nosacījumiem atvērt robežšķērsošanas punktus humānās palīdzības, tirdzniecības preču piegādēm un cilvēku kustībai uz Gazu un atpakaļ. ES pilnībā atbalsta Palestīniešu pašpārvaldes plānu "Palestīna. Izbeigt okupāciju, izveidot valsti", jo tas ir būtisks ieguldījums šā mērķa sasniegšanai, un centīsies panākt lielāku starptautisku atbalstu šim plānam. ES ir gatava sniegt būtisku ieguldījumu pasākumiem pēc konflikta, lai nodrošinātu miera nolīgumu ilgtspēju, un turpinās darbu, ko ES ir uzsākusi saistībā ar valsts veidošanas, reģionālu jautājumu, bēgļu, drošības un Jeruzalemes jautājumiem. Visaptverošam mieram Tuvajos Austrumos vajadzīga reģionāla pieeja. ES arī turpmāk atbalstīs sarunas starp Izraēlu un Sīriju un starp Izraēlu un Libānu.

Citur Tuvajos Austrumos nesenās vēlēšanas Irākā iezīmēja vēl vienu atzīmi valsts stabilizācijas ceļā. Lai gan galīgie rezultāti ir vēl jāapstiprina, ES ir gatava turpmāk iesaistīties šā procesa atbalstīšanā un gaida iespēju attiecīgā laikā sveikt jauno Irākas valdību. *EUJUST LEX* plāno arī turpmāk sekmēt tiesiskuma stiprināšanu, tostarp ar darbībām valstī, ja to ļaus drošības situācija. Iepriekšējos mēnešos ir pastiprinājušās starptautiskās sabiedrības bažas par draudiem, ko izraisa nestabilitāte Jemenā, tostarp dēļ saistēm ar starptautisko terorismu. ES turpinās īstenot kompleksu stratēģiju, sadarbojoties ar Jemenas kaimiņvalstīm reģionā, lai to risinātu un panāktu ilgtermiņa politisku un ekonomisku attīstību.

Vispārīgā situācija saistībā ar Irānas kodoljautājumu pašlaik ir ļoti negatīva. Apvienotās Karalistes, ASV, Francijas, Krievijas Federācijas, Ķīnas un Vācijas centieni iesaistīties Irānā nozīmīgās sarunās līdz šim nav bijuši veiksmīgi. ES arvien ir apņēmības pilna panākt risinājumu, ievērojot divējādu pieeju.

Eiropas Savienība ir gatava veikt vajadzīgos pasākumus, lai atbalstītu ANO DP procesu. ES arī turpmāk paudīs rūpes par Irānas politikas negatīvo ietekmi uz stabilitāti un drošību Tuvajos Austrumos, un tā arī turpmāk uzsvērs, ka Irānai ir jābūt atbildīgai lomai reģionā. ES arvien ir ļoti norūpējusies arī par cilvēktiesību situāciju Irānā un nākotnē turpinās tai cieši sekot, kā arī paudīs savas bažas Irānas valdībai un atgādinās Irānai par tās starptautiskajām saistībām cilvēktiesību jomā, tostarp par to, ka ir jāizbeidz nelikumīga rīcība pret savu tautu, jāsauc pie atbildības personas, kuras šo rīcību ir veikušas, un jāatbrīvo personas, kuras tikai īstenoja savas tiesības. ES ir arī arvien ļoti norūpējusies par Irānas iestāžu veiktajiem centieniem, lai liegtu saviem pilsoņiem sazināties un saņemt informāciju ar televīzijas, radio satelītu raidījumu un interneta starpniecību. ES būs apņēmības pilna turpināt izskatīt šos jautājumus un rīkoties, lai izbeigtu šo nepieņemamo situāciju.

Situācija Afganistānā arvien ir būtiska problēma starptautiskajai sabiedrībai un valdībai Kabulā. Afganistānā ES ir īstenojusi kompleksu pieeju, kurā apvienoti politiski, civili, militāri un attīstības instrumenti. Savos centienos ES pievērsīsies tiesiskuma stiprināšanai, jo īpaši ar *EUPOL Afghanistan* starpniecību, valsts spējām un iestādēm labas pārvaldības, cilvēktiesību un efektīvas publiskās pārvaldes sekmēšanai. Tā atbalstīs arī ekonomisku izaugsmi, tostarp ar lauku attīstību un sociālu attīstību. ES rīcība atbalstīs pārejas stratēģiju, par kuru panākta vienošanās starptautiskajā konferencē par Afganistānu Londonā 2010. gada 28. janvārī.

Pakistāna ir būtisks spēks Afganistānas problēmas risināšanā, risinot būtiskas Pakistānas problēmas. Papildus tam, ka minētajai valstij ir ārkārtīgi nozīmīga loma saistībā ar stabilitāti un drošību reģionā, ES iesaistās Pakistānā arī, lai uzlabotu sadarbību svarīgākajos jautājumos, piemēram, terorisma apkarošanā, masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšanā, narkotiku apkarošanā un cilvēktiesību jautājumos. Tā ir gatava atbalstīt Pakistānas ierosmes drošības sektora reformas, tiesiskuma un demokrātisku institūciju jomā, tostarp vēlēšanu sistēmas jomā. Tāpat kā citur, arī šeit ilgtermiņa stabilitātes panākšanai svarīga būs ekonomiska attīstība.

Āfrikā dažās tās vietās nestabilitāte un reģionāli konflikti arvien grauj kontinenta attīstību. ES ir cieši iesaistījusies Somālijas jautājumu risināšanā sadarbībā ar starptautiskiem partneriem, tostarp ar Āfrikas Savienību, Apvienoto Nāciju Organizāciju un Amerikas Savienotajām Valstīm.

2010. gadā tiks izvēsta ES apmācību misija Ugandā, lai mūsu kompleksās pieejas ietvaros atbalstītu Pārejas federālās valdības bruņotos spēkus. Līdztekus ES ir arī būtisks līdzekļu devējs valsts humānajai un finansiālai palīdzībai, un jūras operācija *Atalanta* ir aizsargājusi pret pirātu draudiem pie Somālijas krastiem. Operācijas *Atalanta* preventīvā iedarbība būs atkarīga arī no operācijas laikā apzināto aizdomās turēto personu veiksmīgas kriminālvajāšanas. ES būtu jāsadarbojas ar valstīm reģionā, kuru ir skārušas pirātu darbības, lai noslēgtu izdošanas nolīgumus. Arī Sudāna 2010. gadā saskarsies ar būtiskām problēmām – valsts mēroga vēlēšanas, centieni panākt mieru Darfūras reģionā un gatavošanās referendumam par Dienvidsudānas statusu, kas paredzēti 2011. gada janvārī. ES cieši sadarbosies ar Āfrikas Savienību un citiem spēkiem, lai Sudānas iedzīvotājiem būtu stabila un demokrātiska nākotne.

Šie piemēri parāda, ka realitātē mūsdienu starptautiskās problēmas neviena valsts nevar atrisināt viena pati. Divdesmit pirmā gadsimta pasaulē partnerības ir ieguvušas jaunu nozīmi, jo tās ir ārkārtīgi nozīmīgs līdzeklis kopīgu ekonomisku un drošības problēmu risināšanai. Iepriekšējos desmit gados ES ir mēģinājusi stiprināt saites ar pasaules svarīgākajiem spēkiem. Mums jāizmanto un jāizvērs Lisabonas Līguma piedāvātās iespējas, kuras mums ļauj vieglāk iesaistīties ar citiem un citiem ļauj vieglāk iesaistīties ar mums.

Mūsu saites ar ASV arvien ir būtiskas. Vairumā gadījumu mūsdienu problēmu risināšanai ārkārtīgi svarīga ir iesaistīšanās no abām Atlantijas okeāna pusēm, tomēr to var panākt tikai tad, ja ir kopīga izpratne par virzienu. Transatlantiskā darba kārtība sniedzas no ekonomiskās krīzes un mūsu ilgtermiņa ekonomiskās konkurētspējas uzlabošanas līdz pasaules mēroga drošības jautājumiem, tostarp masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšanas, terorisma apkarošanas un atbrūošanās jautājumiem; globālas sasilšanas problēmu risināšanai, Tūkstošgades attīstības mērķu izpildei un reģionāliem jautājumiem, piemēram, Afganistāna un Pakistāna un Tuvo Austrumu miera process.

Austrumos Krievija ir gan kaimiņvalsts, gan arī būtisks partneris pasaules mērogā tādos jautājumos kā, piemēram, Irāna, Tuvie Austrumi, Afganistāna un ieilguši konflikti mūsu kopīgajās kaimiņvalstīs. Mūsu kopīgās interesēs ir arī, lai Krievija turpmāk integrētos starptautiskā sistēmā un ievērotu tās noteikumus. Sarunās par jaunu ES un Krievijas nolīgumu ir jāpanāk līdzsvarots progress visās mūsu partnerības jomās.

Būtiski partneri reģionālos un pasaules mēroga jautājumos ir Indija un Ķīna. Ar Indiju mēs varam paplašināt mūsu politiskā dialoga un sadarbības vērienu, risinot kopīgas problēmas, piemēram, Afganistāna, terorisms, klimata pārmaiņas, finanšu krīze, masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšana. Terorisma apkarošana, miera uzturēšana un veidošana ir jomas, kurās mēs varam sadarboties plašāk. Stratēģiski svarīga ir partnerība ar Ķīnu, un tās nozīme nākotnē aizvien pieaugs. Mums ir vairāk jāiegulda attiecību tīkla izveidē, kas ES ļaus īstenot savas intereses un vērtības politiskajā un ekonomiskajā jomā un iesaistīties kopīgu risinājumu rašanā pasaules mēroga problēmām.

Austrumāzijā galvenais partneris arvien ir Japāna. Arī šeit attiecībās, kuras tradicionāli veidoja ekonomiskas intereses, ir iespēja darīt vairāk miera un drošības jomā. Attiecības ar Korejas Republiku šogad izaugs līdz stratēģiskas partnerības līmenim, jo īpaši noslēdzot pamat nolīgumu un brīvas tirdzniecības nolīgumu. Pieaug arī citu partnerību nozīme – tostarp ar Brazīliju, Meksiku un Dienvidāfrikas Republiku. Ir būtiska arī sadarbība ar starptautiskām un reģionālām organizācijām. Pamats mūsu ārpolitikai ir partnerība starp Apvienoto Nāciju Organizāciju un ES. Tomēr ir iespēja tās arvien padziļināt, jo īpaši krīžu pārvarēšanas jomā. Būtu jāpaplašina arī mūsu sakari ar NATO, cenšoties sasniegt mūsu kopīgo mērķi – panākt lielāku drošību mūsu kontinentā un citur. Būtiska loma, apvienojot visas valstis Eiropas drošības labad, arvien ir EDSO. Jaunu virzienu tam ir piešķīris Korfu process par Eiropas un Atlantijas drošību, kuram ES arī 2010. gadā turpinās sniegt impulsus.

Šīs saites papildina arī saites ar reģionālām organizācijām ārpus Eiropas. Dienvidaustrumāzijā attiecības ar ES ir padziļinājušas *ASEAN*. Būtisks solis *ASEAN* un ES attiecībās ir bijusi visaptveroša partnerības un sadarbības nolīguma parakstīšana ar Indonēziju 2009. gada novembrī. ES turpinās sarunas par partnerības un sadarbības nolīgumu arī ar citām *ASEAN* valstīm. Jauna iesaistīšanās divpusējās sarunās par brīvas tirdzniecības nolīgumiem ar atsevišķām *ASEAN* valstīm būs pakāpiens ceļā uz nolīgumu reģionālā kontekstā nākotnē. 2010. gada oktobrī Eiropā, Briselē notiks 8. *ASEM* samits. Eiropas nākotnei arvien nozīmīgākas ir gan ciešākas ekonomiskās saites, gan arī ciešs politisks dialogs ar augošo Āzijas reģionu. Jo īpaši, samits piedāvā privilēģētu iespēju definēt kopīgu nostāju, gatavojoties būtiskām starptautiskām sarunām.

Mēnesi vēlāk notiks G-20 sanāksme, kas pirmoreiz notiks valstī, kas nav G-8 valsts, un neilgi pēc tam Kankunā sāksies ANO Klimata pārmaiņu konvencijas pušu 16. konference.

ES ir svarīgākais Āfrikas Savienības starptautiskais partneris, un Āfrikas un ES kopīgajā stratēģijā ir uzsvērtā šī jaunā Eiropas un Āfrikas stratēģiskā partnerība. Trešais Āfrikas un ES samits 2010. gada novembra beigās būs lieliska iespēja ES, ĀS un dalībvalstīm pārskatīt stratēģijas ietvaros sākotnēji gūtos panākumus, sniegt papildu impulsu mūsu vērienīgajai partnerībai un stiprināt politikas koordināciju un praktisku sadarbību starp ES un Āfriku. Samitā apspriedīs pasaules mēroga galvenās problēmas, piemēram, mieru un drošību, klimata pārmaiņas, piekļuvi enerģijai un drošību, kā arī Tūkstošgades attīstības mērķu sasniegšanu.

Attiecībā uz Latīņameriku un Karību jūras reģionu ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu samītā maijā ar Madrides deklarāciju un tai pievienoto rīcības plānu noteiks stratēģiskās partnerības darba kārtību uz diviem gadiem. Gaidāmie rezultāti ir asociācijas nolīguma noslēgšana ar Vidusameriku un daudzpusēju tirdzniecības nolīgumu noslēgšana ar dažām Andu Kopienas valstīm (Kolumbiju/Peru), sarunu atsākšana par asociācijas nolīgumu ar *Mercosur*; Latīņamerikas Investīciju fonda (LAIF) izveide, ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona fonda izveide, vienošanās par ES un *CARIFORUM* kopīgās stratēģijas pamatiem, vienošanās par kopīgu izpildu plānu ar Meksiku, attīstības un inovāciju asociācijas apstiprināšana ar Čīli un divpusējo attiecību stiprināšana.

ES turpinās darbu dažādos forumos pie starptautiskā režīma stiprināšanas masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas apkarošanai. Īpaša prioritāte būs masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšanas līguma pārskatīšanas konferences maijā veiksmīgam un līdzsvarotam iznākumam. Mēs arī esam devuši pozitīvu ieguldījumu kodoldrošības samītā Vašingtonā 2010. gada aprīlī un turpināsim uzlabot informētību par to, ka jāuzlabo kodoldrošība pasaules mērogā. ES turpinās īstenot savu politiku, it īpaši „Jaunās Eiropas Savienības darbības pamatnostādnes, apkarojot masu iznīcināšanas ieroču un to piegādes sistēmu izplatīšanu”.

Cilvēktiesību aizsardzība un veicināšana ir mūsu ārpolitikas pamats visā tās spektrā. Mūsu interešu aizsardzībai vienmēr ir jābūt apvienotai ar mūsu vērtību popularizēšanu.

2010. gadā ES turpinās sekmēt tendenci virzienā uz nāvēssoda atcelšanu.

ES arī turpmāk cieši sekos jautājumam par reliģijas un pārliecības brīvību un reliģiskās neiecietības apkarošanai, kas ir daļa no ES cilvēktiesību politikas. 2010. gada februārī ir sākts jauns cilvēktiesību dialogs ar Moldovas Republiku, un sāks jaunu cilvēktiesību dialogu ar Indonēziju. ES tieksies vēl vairāk uzlabot attiecības ar *ASEAN*, tostarp darbojoties jaunajā *ASEAN* Starpvaldību komisijā cilvēktiesību jautājumos, un izskatīs iespēju sākt cilvēktiesību dialogu ar šo reģionu. ES pilnībā piedalīsies ANO Cilvēktiesību Padomes pārskata sagatavošanā 2011. gadam. Mēs būsīm gandarīti par Eiropas Parlamenta aktīvu iesaistīšanos cilvēktiesību dialoga izvērtēšanā ar Krieviju un Ķīnu, kā arī par apspriedēm attiecīgajās Eiropas Parlamenta un Padomes komitejās.

Eiropas Drošības un aizsardzības politikas 10. gadadienā 2009. gadā un saistībā ar Lisabonas Līguma neseno stāšanos spēkā ir skaidrs, ka Kopējā ārpolitika un drošības politika ir ekstensīvi attīstījusies relatīvi īsā laikā. Tomēr ir arī skaidrs, ka mums jāturpina uzlabot mūsu spējas rīkoties efektīvi, uzlabojot lēmumu pieņemšanu stratēģiskā līmenī, mūsu politikas saskaņotību, kā arī stiprinot militāras un civilas spējas. Mēs turpināsim darbu Kopējā drošības un aizsardzības politikā, lai uzlabotu mūsu ātras reaģēšanas spējas, nodrošinātu elastīgākus misijas atbalsta pasākumus, stiprinātu cilvēktiesību un dzimumu līdztiesības aspektu un cieši koordinētu KDAP darbības ar ilgtermiņa stabilizācijas un attīstības centieniem, ko vada Eiropas Komisija un starptautiski partneri. Mūsu spēja panākt rezultātus ir atkarīga no piekļuves atbilstīgām spējām, ko atbalsta piemēroti politiski un finansiāli līdzekļi.

Secinot var teikt, ka 2010. gads atstās būtisku atzīmi Eiropas ārpolitikā. Institucionālas debates, kuru rezultātā ir pieņemts Lisabonas Līgums, ir ilgušas gandrīz desmit gadus. Tagad šis process ir pabeigts, un mēs varam sākt jaunu lappusi. Tas ir nācis laikā, jo pašlaik vajadzība ES lūkoties uz āru un iesaistīties ar pārējo pasauli ir īpaši aktuāla. Ja mēs to nespētu, tas nozīmētu ko vairāk, nevis tikai neizmantotu iespēju. Tā būtu atkāpšanās no mūsu iecerētās lomas pasaules lietās, kura ir vajadzīga mūsu interešu un vērtību aizstāvēšanai. Ir pienācis laiks vārdus pārvērst darbos.

Legal acts in the CFSP area

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
I. MESURES RESTRICTIVES			
I.1 BALKANS OCCIDENTAUX			
24.09.2009	Prorogation de la position commune 2004/694/PESC concernant de nouvelles mesures définies à l'appui d'une mise en oeuvre effective du mandat du Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie (TPIY)	art. 15	2009/717/PESC L 253 (25.09.2009)
26.02.2009	Renouvellement des mesures définies à l'appui d'une mise en oeuvre effective du mandat du Tribunal pénal international pour l'ex-Yougoslavie (TPIY)	art. 15	2009/164/PESC L 55 (27.02.2009)
10.02.2009	Prorogation et modification de la position commune 2004/133/PESC concernant des mesures restrictives à l'égard d'extrémistes dans l'ancienne République yougoslave de Macédoine (ARYM)	art. 15	2009/116/PESC L 40 (11.02.2009)
I.2 AFRIQUE			
REPUBLIQUE DÉMOCRATIQUE DU CONGO			
27.04.2009	Application de la position commune 2008/369/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République démocratique du Congo	position commune 2008/369/PESC art. 6; art. 23 (2)	2009/349/PESC L 106 (28.04.2009)
26.01.2009	Modification de la position commune 2008/369/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République démocratique du Congo	art. 15	2009/66/PESC L 23 (27.01.2009)
RÉPUBLIQUE DE GUINÉE			
22.12.2009	Modification de la position commune 2009/788/PESC concernant des mesures restrictives à l'encontre de la République de Guinée	art. 29	2009/1003/PESC L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Institution des certaines mesures restrictives spécifiques à l'encontre de la République de Guinée	art. 215 §1 et 2	2009/1284/UE L 346 (23.12.2009)
27.10.2009	Mesures restrictives à l'encontre de la République de Guinée	art. 15	2009/788/PESC L 281 (28.10.2009) + rectificatif L 282 (29.10.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
SOMALIE			
16.02.2009	Mesures restrictives à l'encontre de la Somalie et abrogation de la position commune 2002/960/PESC	art. 15	2009/138/PESC L 46 (17.02.2009)
ZIMBABWE			
26.01.2009	Renouvellement des mesures restrictives à l'encontre du Zimbabwe	art. 15	2009/68/PESC L 23 (27.01.2009)
I.3 ASIE / OCÉANIE			
BIRMANIE / MYANMAR			
18.12.2009	Modification de la position commune 2006/318/PESC renouvelant les mesures restrictives à l'encontre de la Birmanie/du Myanmar	art. 29	2009/981/PESC L 338 (19.12.2009)
13.08.2009	Modification de la position commune 2006/318/PESC renouvelant les mesures restrictives à l'encontre de la Birmanie/du Myanmar	art. 15	2009/615/PESC L 210 (14.08.2009)
27.04.2009	Renouvellement des mesures restrictives à l'encontre de la Birmanie/du Myanmar	art. 15	2009/351/PESC L 108 (29.04.2009)
RÉPUBLIQUE POPULAIRE DÉMOCRATIQUE DE CORÉE			
22.12.2009	Modification de la position commune 2006/795/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	art. 29	2009/1002/PESC L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Modification du règlement (CE) n o 329/2007 concernant des mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	art. 215 §1 et 2	2009/1283/UE L 346 (23.12.2009)
04.08.2009	Mise en oeuvre de la position commune 2006/795/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	position commune 2006/795/PESC art. 6(1) art. 23(2)	2009/599/PESC L 203 (05.08.2009)
27.07.2009	Modification de la position commune 2006/795/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de la République populaire démocratique de Corée	art. 15	2009/573/PESC L 197 (29.07.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
I.4 MOYEN-ORIENT / GOLFE			
IRAN			
15.12.2009	Modification du règlement (CE) n o 423/2007 concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de l'Iran	art. 215 §1 et 2	2009/1228/UE L 330 (16.12.2009)
17.11.2009	Mise en oeuvre de l'article 7, paragraphe 2, du règlement (CE) n o 423/2007 concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de l'Iran et abrogeant la décision 2008/475/CE	règlement (CE) no 423/2007 art. 15 (2)	2009/1100/CE L 303 (18.11.2009)
17.11.2009	Mise en oeuvre de la position commune 2007/140/PESC concernant l'adoption de mesures restrictives à l'encontre de l'Iran	position commune 2007/140/PESC art. 7 (2) art. 23 (2)	2009/840/PESC L 303 (18.11.2009)
IRAQ			
05.03.2009	Modification de la position commune 2003/495/PESC sur l'Iraq	art. 15	2009/175/PESC L 62 (06.03.2009)
I.5 EUROPE ORIENTALE ET ASIE CENTRALE			
BIÉLORUSSIE			
15.12.2009	Prorogation des mesures restrictives à l'encontre de certains fonctionnaires de Biélorussie prévues dans la position commune 2006/276/PESC et abrogeant la position commune 2009/314/PESC	art. 29	2009/969/PESC L 332 (17.12.2009)
06.04.2009	Modification de la position commune 2006/276/PESC concernant des mesures restrictives à l'encontre de certains fonctionnaires de Biélorussie et abrogeant la position commune 2008/844/PESC	art. 15	2009/314/PESC L 93 (07.04.2009)
RÉPUBLIQUE DE MOLDAVIE			
16.02.2009	Renouvellement des mesures restrictives à l'encontre des dirigeants de la région de Transnistrie de la République de Moldova	art. 15	2009/139/PESC L 46 (17.02.2009)
OUZBÉKISTAN			
15.12.2009	Abrogation du règlement (CE) n o 1859/2005 instituant certaines mesures restrictives à l'encontre de l'Ouzbékistan	art. 215 §1, art. 301	2009/1227/UE L 330 (16.12.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
II. PESD			
II.1 BALKANS OCCIDENTAUX			
15.12.2009	Prorogation du mandat du chef de la Mission de police de l'Union européenne (MPUE) en Bosnie-Herzégovine	art. 38, troisième alinéa décision 2009/906/PESC art. 10 §1	2009/958/PESC MPUE/1/2009 L 330 (16.12.2009)
08.12.2009	Mission de police de l'Union européenne (MPUE) en Bosnie-et-Herzégovine	art. 28, art. 43 §2	2009/906/PESC L 322 (09.12.2009)
11.11.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en Bosnie-et-Herzégovine	art. 25, troisième alinéa; action commune 2004/570/PESC art. 6	2009/836/PESC BiH/15/2009 L 299 (14.11.2009)
09.06.2009	Modification de l'action commune 2008/124/PESC relative à la mission «État de droit» menée par l'Union européenne au Kosovo, EULEX KOSOVO	art. 14	2009/445/PESC L 148 (11.06.2009)
II.2 AFRIQUE			
04.12.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 38 action commune 2008/851/PESC art. 6	2009/946/PESC ATALANTA/8/2009 L 327 (12.12.2009)
08.12.2009	Modification de l'action commune 2008/851/PESC concernant l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie	art. 28, art. 43 §2	2009/907/PESC L 322 (09.12.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
17.11.2009	Modification et prolongation de l'action commune 2008/112/PESC relative à la mission de l'Union européenne visant à soutenir la réforme du secteur de la sécurité en République de Guinée- Bissau (UE RSS GUINÉE-BISSAU)	art. 14	2009/841/PESC L 303 (18.11.2009)
23.10.2009	Signature et conclusion de l'accord entre l'Union européenne et la République des Seychelles relatif au statut des forces placées sous la direction de l'Union européenne dans la République des Seychelles, dans le cadre de l'opération militaire de l'Union européenne Atalanta	art. 24	2009/916/PESC L 323 (10.12.2009)
23.10.2009	Signature et application provisoire de l'échange de lettre entre l'Union européenne et la République des Seychelles sur les conditions et les modalités régissant le transfert, de l'EUNAVFOR à la République des Seychelles, des personnes suspectées d'actes de piraterie ou des vols à main armée, ainsi que leur traitement après un tel transfert	art. 24	2009/877/PESC L 315 (02.12.2009)
19.10.2009	Abrogation de l'action commune 2007/677/PESC relative à l'opération militaire de l'Union européenne en République du Tchad et en République centrafricaine	art. 14	2009/795/PESC L 283 (30.10.2009)
19.10.2009	Modification de l'action commune 2007/405/PESC relative à la mission de police de l'Union européenne menée dans le cadre de la réforme du secteur de la sécurité (RSS) et son interface avec la justice en République démocratique du Congo (EUPOL RD Congo)	art. 14	2009/769/PESC L 274 (20.10.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
02.10.2009	Modification de la décision Atalanta/2/2009 du Comité politique et de sécurité relative à l'acceptation de contributions d'États tiers à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta), ainsi que la décision Atalanta/3/2009 du Comité politique et de sécurité établissant le Comité des contributeurs pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 décision ATALANTA/2/2009 décision ATALANTA/3/2009 + addendum	2009/758/PESC ATALANTA/7/2009 L 270 (15.10.2009)
25.09.2009	Nomination du chef de la mission de conseil et d'assistance de l'Union européenne en matière de réforme du secteur de la sécurité en République démocratique du Congo (EUSEC RD Congo)	art. 25 troisième alinéa action commune 2009/709/PESC art. 8	2009/723/PESC EUSEC/1/2009 L 257 (30.09.2009)
15.09.2009	Mission de conseil et d'assistance de l'Union européenne en matière de réforme du secteur de la sécurité en République démocratique du Congo (EUSEC RD Congo)	art. 14, art. 25 troisième alinéa, art. 28 §3 premier alinéa	2009/709/PESC L 246 (18.09.2009)
27.07.2009	Signature et application provisoire de l'accord entre l'Union européenne et la République de Croatie sur la participation de la République de Croatie à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (opération Atalanta)	art. 24	2009/597/PESC L 202 (04.08.2009)
22.07.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 6 §1	2009/559/PESC ATALANTA/6/2009 L 192 (24.07.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
25.06.2009	Modification et prorogation de l'action commune 2007/406/PESC relative à la mission de conseil et d'assistance de l'Union européenne en matière de réforme du secteur de la sécurité en République démocratique du Congo (EUSEC RD Congo)	art. 14	2009/509/PESC L 172 (02.07.2009)
15.06.2009	Modification et prorogation de l'action commune 2007/405/PESC relative à la mission de police de l'Union européenne menée dans le cadre de la réforme du secteur de la sécurité (RSS) et son interface avec la justice en République démocratique du Congo (EUPOL RD Congo)	art. 14	2009/466/PESC L 151 (16.06.2009)
10.06.2009	Modification de la décision Atalanta/2/2009 du Comité politique et de sécurité relative à l'acceptation de contributions d'États tiers à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta), ainsi que la décision Atalanta/3/2009 du Comité politique et de sécurité établissant le Comité des contributeurs pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 §2 décision ATALANTA/2/2009 décision ATALANTA/3/2009 + addendum	2009/446/PESC ATALANTA/5/2009 L 148 (11.06.2009)
27.05.2009	Nomination d'un commandant de l'opération de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa	2009/413/PESC ATALANTA/4/2009 L 132 (29.05.2009)
18.05.2009	Modification de l'action commune 2008/112/PESC relative à la mission de l'Union européenne visant à soutenir la réforme du secteur de la sécurité en République de Guinée-Bissau (UE RSS GUINÉE- BISSAU)	art. 14	2009/405/PESC L 128 (27.05.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
21.04.2009	Établissement d'un Comité des contributeurs pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 §5	2009/369/PESC ATALANTA/3/2009 L 112 (06.05.2009) + addendum L 119 (14.05.2009)
21.04.2009	Acceptation de contributions d'États tiers à l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	art. 25 troisième alinéa action commune 2008/851/PESC art. 10 §2	2009/356/PESC ATALANTA/2/2009 L 109 (30.04.2009)
26.02.2009	Échange de lettres entre l'Union européenne et le gouvernement du Kenya sur les conditions et les modalités régissant le transfert, de la force navale placée sous la direction de l'Union européenne (EUNAVFOR) au Kenya, des personnes soupçonnées d'avoir commis des actes de piraterie qui sont retenues par l'EUNAVFOR et de leurs biens saisis en possession de cette dernière, ainsi que leur traitement après un tel transfert	art. 24	2009/293/PESC L 79 (25.03.2009)
17.03.2009	Nomination du commandant de la force de l'Union européenne pour l'opération militaire de l'Union européenne en vue d'une contribution à la dissuasion, à la prévention et à la répression des actes de piraterie et de vols à main armée au large des côtes de la Somalie (Atalanta)	action commune 2008/851/PESC art. 6 §1	2009/288/PESC ATALANTA/1/2009 L 76 (24.03.2009)
II.3 ASIE / OCÉANIE			
17.11.2009	Modification de l'action commune 2007/369/PESC relative à l'établissement de la Mission de police de l'Union européenne en Afghanistan (EUPOL AFGHANISTAN)	art. 14	2009/842/PESC L 303 (18.11.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
II.4 MOYEN-ORIENT / GOLFE			
15.12.2009	Nomination du chef de la mission intégrée «État de droit» de l'Union européenne pour l'Iraq, EUJUST LEX	art. 38 action commune 2009/475/PESC art. 9 §2	2009/982/PESC EUJUST LEX/2/2009 L 338 (19.12.2009)
15.12.2009	Nomination du chef de la mission de police de l'Union européenne pour les territoires palestiniens	art. 38, troisième alinéa action commune 2005/797/PESC art. 11 §1	2009/957/PESC EUPOL COPPS/2/2009 L 330 (16.12.2009)
15.12.2009	Modification de l'action commune 2005/797/PESC concernant la mission de police de l'Union européenne pour les territoires palestiniens	art. 28, art. 43 §2	2009/955/PESC L 330 (16.12.2009)
20.11.2009	Modification de l'action commune 2005/889/PESC établissant une mission de l'Union européenne d'assistance à la frontière au point de passage de Rafah (EU BAM Rafah)	art. 14	2009/854/PESC L 312 (27.11.2009)
03.07.2009	Nomination du chef de la mission intégrée «État de droit» de l'Union européenne pour l'Iraq, EUJUST LEX	art. 25 troisième alinéa action commune 2009/475/PESC art. 9(2)	2009/596/PESC L 202 (04.08.2009)
11.06.2009	Mission intégrée «État de droit» de l'Union européenne pour l'Iraq, EUJUST LEX	art. 14	2009/475/PESC L 156 (19.06.2009)
27.05.2009	Établissement d'un Comité des contributeurs pour la mission de police de l'Union européenne pour les territoires palestiniens (EUPOL COPPS)	art. 25 troisième alinéa action commune 2005/797/PESC art. 12(3);	2009/412/PESC EUPOL COPPS/1/2009 L 132 (29.05.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
II.5 EUROPE ORIENTALE ET ASIE CENTRALE			
31.07.2009	Prorogation du mandat du chef de la mission d'observation de l'Union européenne en Géorgie, EUMM Georgia	art. 25 troisième alinéa; action commune 2008/736/PESC art. 10 §1	2009/619/PESC EUMM GEORGIA/1/2009 L 214 (19.08.2009)
27.07.2009	Modification et prorogation de l'action commune 2008/736/PESC concernant la mission d'observation de l'Union européenne en Géorgie, EUMM Georgia	art. 14	2009/572/PESC L 197 (29.07.2009)
27.07.2009	Modification et prorogation de la décision 2008/901/PESC relative à une mission d'enquête internationale indépendante sur le conflit en Géorgie	art. 13 §3, art. 23 §1	2009/570/PESC L 197 (29.07.2009)
23.03.2009	Modification de l'action commune 2008/736/PESC concernant la mission d'observation de l'Union européenne en Géorgie, EUMM Georgia	art. 14	2009/294/PESC L 79 (25.03.2009)
III. INSTITUTIONNALISATION DE LA PESD: AGENCE EUROPÉENNE DE DÉFENSE, INSTITUT D'ÉTUDES DE SÉCURITÉ, CENTRE SATELLITAIRE ET COLLÈGE EUROPÉEN DE SÉCURITÉ ET DE DÉFENSE			
10.11.2009	Modification de l'action commune 2001/555/PESC relative à la création d'un centre satellitaire de l'Union européenne	art. 14	2009/834/PESC L 297 (13.11.2009)
14.09.2009	Règlement du personnel du Centre satellitaire de l'Union européenne	action commune 2001/555/PESC action commune 2006/998/PESC art. 9, paragraphe 3	2009/747/PESC L 276 (21.10.2009)
IV. REPRÉSENTANTS SPÉCIAUX DE L'UNION EUROPÉENNE			
IV.1 AFGHANISTAN/PAKISTAN			
15.06.2009	Nomination du représentant spécial de l'Union européenne pour l'Afghanistan et le Pakistan et abrogeant l'action commune 2009/135/PESC	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/467/PESC L 151 (16.06.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne en Afghanistan	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/135/PESC L 46 (17.02.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
IV.2 ANCIENNE RÉPUBLIQUE YUGOSLAVE DE MACÉDOINE (ARYM)			
15.09.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne dans l'ancienne République yougoslave de Macédoine (ARYM)	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/706/PESC L 244 (16.09.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne dans l'ancienne République yougoslave de Macédoine (ARYM)	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/129/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.3 ASIE CENTRALE			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour l'Asie centrale	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/130/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.4 BOSNIE-HERZÉGOVINE			
11.03.2009	Nomination du représentant spécial de l'Union européenne en Bosnie-et-Herzégovine	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/181/PESC L 67 (12.03.2009)
IV.5 CAUCASE DU SUD			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour le Caucase du Sud	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/133/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.6 GÉORGIE			
15.12.2009	Modification de l'action commune 2009/131/PESC prorogeant le mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la crise en Géorgie	art. 28, art. 31(2), art. 33	2009/956/PESC L 330 (16.12.2009)
27.07.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la crise en Géorgie	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/571/PESC L 197 (29.07.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la crise en Géorgie	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/131/PESC L 46 (17.02.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
IV.7 KOSOVO			
07.08.2009	Modification de l'action commune 2009/137/PESC prorogeant le mandat du représentant spécial de l'Union européenne au Kosovo	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/605/PESC L 206 (08.08.2009)
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne au Kosovo	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/137/PESC L 46 (17.02.2009) + Rectificatif L 91 (03.04.2009)
IV.8 PROCESSUS DE PAIX AU MOYEN-ORIENT			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour le processus de paix au Moyen-Orient	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/136/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.9 RÉGION DES GRANDS LACS AFRICAINS			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour la région des Grands Lacs africains	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/128/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.10 RÉPUBLIQUE DE MOLDAVIE			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne en République de Moldavie	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/132/PESC L 46 (17.02.2009)
IV.12 SOUDAN			
16.02.2009	Prorogation du mandat du représentant spécial de l'Union européenne pour le Soudan	art. 14, art. 18(5), art. 23(2)	2009/134/PESC L 46 (17.02.2009)
V. NON-PROLIFÉRATION			
22.12.2009	Soutien d'activités de l'Union européenne visant à promouvoir auprès des pays tiers le contrôle des exportations d'armements et les principes et critères de la position commune 2008/944/PESC	art. 26(2) et art. 31(1)	2009/1012/PESC L 348 (29.12.2009)
27.07.2009	Soutien des activités de l'OIAC dans le cadre de la mise en oeuvre de la stratégie de l'UE contre la prolifération des armes de destruction massive	art. 13(3) et art. 23(1)	2009/569/PESC L 197 (29.07.2009)
19.01.2009	Soutien d'activités de l'UE visant à promouvoir auprès des pays tiers le processus d'élaboration d'un traité sur le commerce des armes, dans le cadre de la stratégie européenne de sécurité	art. 13(3) et art. 23(1)	2009/42/PESC L 17 (22.01.2009)

DATE	OBJET	BASE JURIDIQUE	RÉFÉRENCE J.O.
VI. LUTTE CONTRE LE TERRORISME			
22.12.2009	Modification du règlement (CE) no 881/2002 instituant certaines mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités liées à Oussama ben Laden, au réseau Al-Qaida et aux Taliban	art. 215 §2	2009/1286/UE L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Mise à jour de la liste des personnes, groupes et entités auxquels s'appliquent les articles 2, 3 et 4 de la position commune 2001/931/PESC relative à l'application de mesures spécifiques en vue de lutter contre le terrorisme	art. 29	2009/1004/PESC L 346 (23.12.2009)
22.12.2009	Mise en oeuvre de l'article 2, paragraphe 3, du règlement (CE) n o 2580/2001 concernant l'adoption de mesures restrictives spécifiques à l'encontre de certaines personnes et entités dans le cadre de la lutte contre le terrorisme, et abrogeant le règlement (CE) n o 501/2009	règlement (CE) no 2580/2001 art. 2 §3	2009/1285/UE L 346 (23.12.2009)
15.06.2009	Mise à jour de la position commune 2001/931/PESC relative à l'application de mesures spécifiques en vue de lutter contre le terrorisme et abrogeant la position commune 2009/67/PESC	art. 15 et 34	2009/468/PESC L 151 (16.06.2009) + Corrigendum L 353 (31.12.2009)
26.01.2009	Mise à jour de la position commune 2001/931/PESC relative à l'application de mesures spécifiques en vue de lutter contre le terrorisme et abrogeant la position commune 2008/586/PESC	art. 15 et 34	2009/67/PESC L 23 (27.01.2009)
VII. SECURITÉ			
30.11.2009	Conclusion de l'accord entre l'Australie et l'Union européenne sur la sécurité des informations classifiées	art. 24	2010/53/PESC L 26 (30.01.2010)
16.03.2009	Conclusion de l'accord entre l'Union européenne et Israël sur les procédures de sécurité pour l'échange d'informations classifiées	art. 24	2009/558/PESC L 192 (24.07.2009)
PROCESSUS DE PAIX AU MOYEN-ORIENT			
27.10.2009	Accueil temporaire de certains Palestiniens par des États membres de l'UE	art. 15	2009/787/PESC L 281 (28.10.2009)

Appearances by representatives of the Council in the European Parliament in the field of CFSP/ESDP in 2009

I. Appearances by the Presidency:

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
1	19.02	Formal sitting with President Klaus	Mini Plenary, Brussels
2	14.01	PM Topolánek on the priorities of the CZ Pcy	EP Plenary, Strasbourg
3	25.03	PM Topolánek on the results of the Spring European Council	EP Plenary, Strasbourg
4	06.04	PM Topolánek and DFM Kohout	ACP-EU JPA, Prague
5	15.07	PM Fischer on results of CZ Pcy and the European Council	EP Plenary, Strasbourg
6	14.01	FM Schwarzenberg on the situation in the Middle East/Gaza	EP Plenary, Strasbourg
7	20.01	FM Schwarzenberg on the CFSP priorities of the CZ Pcy	AFET, Brussels
8	17.03	FM Schwarzenberg	EMPA 5th Plenary Session, Brussels
9	18.04	FM Schwarzenberg	66th EP/US Congress Transatlantic Legislators' Dialogue, Prague
10	22.04	FM Schwarzenberg - during the vote on Turkmenistan	EP Plenary, Strasbourg
11	16.12.08	VPM Vondra met Conference of Committee Chairs	EP, Strasbourg
12	14.01	VPM Vondra on the Gas supply to the EU by Ukraine and Russia	EP Plenary, Strasbourg
13	14.01	VPM Vondra on the situation in the Horn of Africa	EP Plenary, Strasbourg
14	14.01	VPM Vondra on relations between the EU and Belarus	EP Plenary, Strasbourg
15	14.01	VPM Vondra on commemoration of Srebrenica	EP Plenary, Strasbourg
16	03.02	VPM Vondra on resettlement of Guantánamo prisoners	EP Plenary, Strasbourg
17	03.02	VPM Vondra on alleged use of European countries by the CIA for the transport and illegal detention of prisoners	EP Plenary, Strasbourg
18	04.02	VPM Vondra on Kosovo	EP Plenary, Strasbourg
19	04.02	VPM Vondra on consular protection of EU citizens in third countries	EP Plenary, Strasbourg
20	18.02	VPM Vondra on the Barcelona Process -Union for the Mediterranean	Mini Plenary, Brussels
21	11.03	VPM Vondra on preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
22	11.03	VPM Vondra on Croatia, Turkey and FYROM progress reports 2008	EP Plenary, Strasbourg
23	11.03	VPM Vondra on the mandate of the ICT for the former Yugoslavia	EP Plenary, Strasbourg

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
24	25.03	VPM Vondra on transatlantic relations	EP Plenary, Strasbourg
25	25.03	VPM Vondra on Turkmenistan	EP Plenary, Strasbourg
26	25.03	VPM Vondra on EU-Belarus dialogue	EP Plenary, Strasbourg
27	25.03	VPM Vondra met Conference of Committee Chairs	EP, Strasbourg
28	01.04	VPM Vondra on a recommendation to the Council on the new EU-Russia agreement	Mini Plenary, Brussels
29	05.05	VPM Vondra on preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
30	23.04	Minister of Employment and Social Affairs Necas on the situation in Moldova	EP Plenary, Strasbourg
31	23.04	Minister of Employment and Social Affairs Necas on Western Balkans	EP Plenary, Strasbourg
32	23.04	Minister of Employment and Social Affairs Necas on Non-proliferation	EP Plenary, Strasbourg
33	27.01	DFM Kohout on the results of GAERC (26-27/1)	Extraordinary AFET
34	24.02	DFM Kohout on the results of GAERC (23-24/2)	AFET, Brussels
35	25.02	DFM Kohout	1st Northern Dimension Forum, Brussels
36	17.03	DFM Kohout on the results of GAERC (16-17/3)	Extraordinary AFET, Brussels
37	28.04	DFM Kohout on results of GAERC (27-28/4)	Extraordinary AFET, Brussels
38	06.05	DFM Kohout on UN Conference on Racism	EP Plenary, Strasbourg
39	06.05	DFM Kohout on Human Rights in the world 2008	EP Plenary, Strasbourg
40	07.05	DFM Kohout	High-Level Contact Group for the relations with the Turkish Cypriot Community, Strasbourg
41	21.01	Director General for EU Countries, Burianek , CZ MFA	11th EP-BiH IPM, Brussels
42	21.01	COHOM chair Dlouha on the priorities of the CZ Pcy in the area of Human Rights	DROI, Brussels
43	29.01	PSC chair Amb. Sramek on the priorities of the CZ Pcy in the field of ESDP	SEDE, Brussels
44	10.02	COHOM chair Dlouha on three human rights reports (clauses, dialogues and sanctions)	DROI, Brussels

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
45	11.02	CZ Dep. Military Representative to the EU Pavel , CZ Perm. Rep.	EP-Afghanistan IPM, Brussels
46	16.02	Dep. Director Holikova , CZ MFA	EU-Georgia PCC, Brussels
47	16.02	Dep. Director Holikova , CZ MFA	EU-Russia PCC, Brussels
48	23.02	Ambassador Kuhnl	EU-Croatia JPC, Zagreb
49	24.02	COREPER 2 Amb. Vicenova , CZ Perm. Rep.	EU-Ukraine PCC, Brussels
50	16.03	COARM chair Ms Sequensova	SEDE
51	19.03	Director of South and South-East Europe Department, Szunyog , CZ MFA	16th EP-Albania IPM, Tirana
52	25.03	DG Karfik , Section for Non-European Countries and Development Cooperation, CZ MFA	EU-Chile JPC in Strasbourg
53	26.03	Chair of EEA/EFTA WG Soukupova	EEA JPC
54	31.03	DG Secka , EU Section, CZ MFA	EU-FYROM JPC, Brussels
55	31.03	COREPER 2 Amb. Vicenova , CZ Perm. Rep.	EU-Turkey JPC, Brussels
56	31.03	Head of External Relations Unit Fajkusova , CZ Perm. Rep.	EU-Mexico JPC, Brussels
57	06.04	Director of South and South-East Europe Department, Szunyog , CZ MFA	2nd EP/Kosovo IPM, Pristina
58	07.04	Ambassador of Poland in Armenia, Knothe	EU-Armenia PCC, Yerevan
59	08.04	Ambassador Hrda , DG, Cabinet of the Minister, MFA	EuroLat JPA, Madrid
60	16.04	COHOM chair Dlouha on the Human Rights policies towards Russia and China	DROI, Brussels
61	15.07	PM Reinfeldt on presentation of the SE Pcy programme	EP Plenary, Strasbourg
62	07.10	PM Reinfeldt on results of the referendum in Ireland	Mini Plenary, Brussels
63	11.11	PM Reinfeldt on the outcome of the European Council incl. the mandate and attributions of the President of the European Council and of the High Representative/vice-president of the Commission, as well as the structure of the new Commission	Mini Plenary, Brussels
64	16.12	PM Reinfeldt on the results of the European Council and the SE Pcy	EP Plenary, Strasbourg

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
65	24.02	FM Bildt in preparation of the SE Pcy	AFET, Brussels
66	15.07	FM Bildt on Iran	EP Plenary, Strasbourg
67	15.07	FM Bildt on China	EP Plenary, Strasbourg
68	15.07	FM Bildt on Honduras	EP Plenary, Strasbourg
69	21.07	FM Bildt on presentation of the SE Pcy programme	AFET, Brussels
70	25.11	FM Bildt on the enlargement strategy 2009 concerning the countries of the Western Balkans, Iceland and Turkey	EP Plenary, Strasbourg
71	25.11	FM Bildt on a political solution with regard to the piracy off the coast of Somalia	EP Plenary, Strasbourg
72	10.12	FM Bildt on the results of the SE Pcy programme	AFET, Brussels
73	17.11	MoD Tolgfors on SE Pcy programme in the field of ESDP	AFET, Brussels
74	16.09	Minister for Europe Malmström on EU strategy for the Baltic Sea area	EP Plenary, Strasbourg
75	16.09	ME Malmström on the EC/Tajikistan PCA	EP Plenary, Strasbourg
76	20.10	ME Malmström on Democracy building in external relations	EP Plenary, Strasbourg
77	21.10	ME Malmström on the preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
78	21.10	ME Malmström on EEAS	EP Plenary, Strasbourg
79	21.10	ME Malmström on Transatlantic relations	EP Plenary, Strasbourg
80	04.11	ME Malmström on the results of GAERC	AFET, Brussels
81	11.11	ME Malmström on EU-Russia Summit	Mini Plenary, Brussels
82	25.11	ME Malmström on the preparation of the European Council	EP Plenary, Strasbourg
83	15.12	ME Malmström on the conclusions of the Foreign Affairs Council on the Middle East Peace Process, including the situation in eastern Jerusalem	EP Plenary, Strasbourg
84	15.12	ME Malmström on restrictive measures affecting the rights of individuals following the entry into force of the Lisbon Treaty	EP Plenary, Strasbourg
85	15.12	ME Malmström on the situation in Georgia	EP Plenary, Strasbourg
86	16.12	ME Malmström on new EU action plan for Afghanistan and Pakistan	EP Plenary, Strasbourg
87	16.12	ME Malmström on Belarus	EP Plenary, Strasbourg
88	16.12	ME Malmström on Violence in the Democratic Republic of Congo	EP Plenary, Strasbourg
89	08.07	Deputy DG Rydberg , head of Middle East and North Africa, SE MFA on Iran ("in camera")	Enlarged AFET bureau
90	31.08	COHOM Chair Hammarskjöld on presentation of the SE Pcy priorities in the field of human rights	DROI, Brussels
91	07.09	PSC chair Amb. Skoog on presentation of the SE Pcy programme in the field of ESDP	SEDE, Brussels

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
92	15.09	State Secretary Belfrage on the results of GAERC (14-15/9)	AFET, Strasbourg
93	30.09	Amb. for Human Rights, Nordlander on EU human rights dialogues ("in camera")	DROI, Brussels
94	06.10	ACP Chair Sohlström on state of play in the negotiations for the 2nd revision of the Cotonou Agreement	DEVE, Brussels
95	06.10	COAFR Chair Ndisi on the situation in Mauritania	DEVE, Brussels
96	14.10	Chair of Mashreq/Maghreb WG Jardfeldt	Israel + Palestinian delegations
97	15.10	Ambassador Winberg , SE MFA	SEDE Workshop: "Anti-Personnel Landmines: achievements and practices a decade after the 1997 Mine Ban Treaty", Brussels
98	15.10	COEST co-chair Hagström	Belarus delegation
99	15.10	COEST co-chair Fredriksson	Russia delegation
100	03.11	Deputy DG Rydberg , head of Middle East and North Africa, SE MFA	EMPA, Brussels
101	03.11	Euromed Coordinator Ambassador Carlsson	EMPA, Brussels
102	04.11	Chair of Mashreq/Maghreb WG Jardfeldt	Maghreb delegation
103	09.11	COTRA Chair Brodén	32nd EP-Canada IPM
104	11.11	COEST Chair Hagström	7th EU-Kyrgyzstan PCC
105	12.11	COASI Chair Ozaki-Macias	7th EP/Malaysia IPM
106	16.11	Deputy PSC amb. Hartzell on the situation in Somalia	SEDE, Brussels
107	18.11	State Secretary Belfrage on the results of GAERC (16-17/11)	AFET, Brussels
108	30.11	COHOM Chair Hammar skjöld on the results of the SE Pcy Programme in the field of human rights	SEDE, Brussels
109	30.11	Amb. for Human Rights, Nordlander on the results of the Pcy Programme on Human Rights	DROI, Brussels
110	02.12	SE Ambassador to Armenia and Azerbaijan, Aden	10th EU-Azerbaijan PCC
111	09.12	Counsellor Lärke , SE Perm. Rep	Delegation to the EU-Turkey JPC
112	10.12	PSC chair, Amb. Skoog on results of the SE Pcy in the field of ESDP	SEDE, Brussels

No	DATE	PERSON/SUBJECT	PLACE
113	16.12	PSC chair, Amb. Skoog on the Foreign Affairs Council Conclusions (8/12) on the Middle East Peace Process	AFET WG on Middle East, Strasbourg
114	16.12	Swedish Ambassador to the Council of Europe, Sjögren	3rd EP-Serbia IPM

II. Presidency appearances as part of the 2006 I.I.A. (joint consultation meetings on the financing of CFSP)⁷²:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	19.02	PSC chair Amb. Sramek	AFET/BUDG bureaux, EP
2	02.04	PSC chair Amb. Sramek	AFET/BUDG bureaux, EP
3	22.07	PSC chair Amb. Skoog	AFET/BUDG bureaux, EP
4	07.10	PSC chair Amb. Skoog	AFET/BUDG bureaux, EP
5	02.12	PSC chair Amb. Skoog	AFET/BUDG bureaux, EP

III. SG/HR Solana/ HR Ashton (from 1/12):

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
----	------	-----------------	-------

EP- appearances:

1	18.02	SG/HR Solana on role of the EU in the Middle East + joint Debate on CFSP, ESS/ESDP and NATO	Mini Plenary, Brussels
2	17.03	SG/HR Solana	EMPA 5th Plenary Session, Brussels
3	02.12	HR Ashton - exchange of views	AFET, Brussels
4	15.12	HR Ashton on the conclusions of the Foreign Affairs Council on the Middle East Peace Process, including the situation in eastern Jerusalem	EP Plenary, Strasbourg
5	15.12	HR Ashton on restrictive measures affecting the rights of individuals following the entry into force of the Lisbon Treaty	EP Plenary, Strasbourg
6	16.12	HR Ashton on new EU action plan for Afghanistan and Pakistan	EP Plenary, Strasbourg

⁷² Minimum five meetings per year required according to the 2006 I.I.A. OJ C 139, 14.06.2006, p. 1

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
----	------	-----------------	-------

Special Committee meetings⁷³:

7	29.04	SG/HR Solana meeting with the EP Special Committee on access to classified documents	JL
---	-------	---	----

Meetings with EP President:

8	05.03	SG/HR Solana meeting with EP President Pötering	EP
9	18.06	SG/HR Solana meeting with EP President Pötering	JL
10	07.09	SG/HR Solana meeting with EP President Buzek	EP

IV. Informal working lunches between members of the PSC and AFET, SEDE and DROI chairs:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	10.02	Informal PSC lunch with AFET, SEDE and DROI chairs	JL
2	06.10	Informal PSC lunch with new AFET, SEDE and DROI chairs	JL

V. European Union Special Representatives (EUSRs):

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	19.01	EUSRs Semneby and Morel on the South Caucasus and the crisis in Georgia	AFET, Brussels
2	19.01	EUSR Fouéré on FYROM	AFET, Brussels
3	21.01	EUSR (and HR) Lajčák on Bosnia and Herzegovina's progress towards European integration	11th EP-BiH IPM, Brussels
4	11.02	EUSR Feith on Kosovo	AFET, Brussels
5	01.09	EUSR Feith on Kosovo	AFET, Brussels
6	06.10	EUSR Sequi on Afghanistan/Pakistan	AFET, Brussels

⁷³ OJ C298, 30.11.2002, p. 1

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
7	11.11	EUSR Semneby	Enlarged bureau of AFET + Delegation for relations with Armenia, Azerbaijan and Georgia
8	24.11	EUSR Otte	AFET WG on Middle East, Strasbourg

VII. European Union Military Committee (EUMC):

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	03.09	Chairman of the EUMC General Bentgeat	SEDE, Brussels

VIII. Senior Council Secretariat officials:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	20.01	PR on non-proliferation of WMD Giannella on the use of EC air safety regulations to reduce the number of air cargo companies involved in arms trafficking	DEVE, Brussels
2	29.01	Counter-Terrorism Coordinator de Kerchove on fight against terrorism	SEDE, Brussels
3	09.02	Policy Unit Director Schmid on cyber security	SEDE, Brussels
4	10.02	PR for Human Rights Kionka on three human rights reports (clauses, dialogues and sanctions)	DROI, Brussels
5	10.02	PR on non-proliferation of WMD Giannella on non proliferation issues and arms exports control	SEDE, Brussels
6	16.03	Director DG E VIII Arnould on EUFOR/CHAD and Athena financing	SEDE, Brussels
7	08.07	DG Cooper on Iran ("in camera")	Enlarged AFET bureau, Brussels
8	31.08	PR for Human Rights Kionka on the SE Pcy human rights priorities	DROI, Brussels
9	07.09	PR on non-proliferation of WMD Giannella	SEDE, Brussels
10	30.09	Civil OpsCdr Klompenhouwer on civilian ESDP missions	SEDE, Brussels
11	13.10	DG Cooper on Bosnia-Herzegovina ("in camera")	AFET WG on the Western Balkans + AFET coordinators
12	04.11	DG Cooper ("in camera")	Iran delegation

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
13	16.11	Ops Cdr Admiral Hudson on EUNAVFOR ATALANTA	SEDE jointly with TRAN and PECH
14	16.11	PR for Somalia Joana on Somalia	SEDE, Brussels
15	01.12	CMPD Deputy DG Arnould on CSDP - current issues	SEDE, Brussels

IX. Other senior officials:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	01.12	EDA Chief Executive Weis on activities of the EDA	SEDE, Brussels

X. Official EP visits to ESDP missions/operations in theatre or OHQ:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	09.01	SEDE and TRAN visited OHQ EU NAVFOR ATALANTA	Northwood, UK
2	24-27.02	SEDE visited EUMM Georgia	Georgia

XI. Official EP visits to Council Agency Headquarters:

No	DATE	PERSON/ SUBJECT	PLACE
1	19.03	SEDE visited EDA	Brussels
2	03.12	SEDE visited SATCEN	Torrejón, Spain

CFSP budget 2009 - commitment appropriations

Actions financed in 2009:

19.0301 Monitoring and implementation of peace and security processes	€
2009/294/CFSP EUMM Georgia	2.100.000,00
2009/572/CFSP EUMM Georgia (prolongation until 14 September 2010, € 12.500.000)	9.000.000,00
2009/854/CFSP EU Border Assistance Mission for the Rafah Crossing Point (EUBAM Rafah)	1.120.000,00
 19.0302 Non-proliferation and disarmement	
2008/974/CFSP Support for the Hague Code of Conduct	1.015.000,00
2008/858/CFSP Support of the Biological and Toxin Weapons Convention (BTWC)	1.400.000,00
2009/42/CFSP Support on EU activities - Arms Trade Treaty (UNIDiR)	836.260,00
2008/230/CFSP EU code of conduct on arms export - Sweden	116.500,00
2009/569/CFSP Support for OPCW activities - EU Strategy against Proiiferation of WMDs	2.110.000,00
 19.0303 Conflict resolution and other stabilisation measures	
2009/444/CFSP EULEX Kosovo (prolongation until 14 June 2010)(100 + 15.8 Mio)	115.835.118,00
2009/475/CFSP EUJUST LEX Iraq	10.800.000,00
2009/509/CFSP EUSEC DR Congo (1 October 2009 - 30 September 2010)	10.900.000,00
 19.0305 Preparatory and follow-up measures	
Audit of AMM accounts	21.950,00
Purchase of equipment for preparatory measures	19.000,00
 19.0306 European Union Special Representatives	
2009/128/CFSP EUSR African Great Lakes	1.425.000,00
2009/134/CFSP EUSR Sudan	1.800.000,00
2009/129/CFSP EUSR fYROM	305.000,00
2009/706/CFSP EUSR fYROM (prolongation until 31 March 2010)	263.000,00
2009/137/CFSP EUSR Kosovo	645.000,00
2009/605/CFSP EUSR Kosovo (budget increase)	102.000,00

2009/130/CFSP EUSR Central Asia	998.000,00
2009/132/CFSP EUSR Moldova	1.280.000,00
2009/136/CFSP EUSR Middle East Process	1.190.000,00
2009/133/CFSP EUSR South Caucasus	2.510.000,00
2009/131/CFSP EUSR for the Crisis in Georgia	445.000,00
2009/956/CFSP EUSR for the Crisis in Georgia	72.000,00
2009/135/CFSP EUSR Afghanistan - 2009/467/EUSR Afghanistan and Pakistan	2.830.000,00
2009/181/CFSP EUSR in Bosnia and Herzegovina	3.200.000,00

19.0307 Police Missions

2008/643/CFSP EUPOL Afghanistan (€ 64.000.000)	19.000.000,00
2009/445/CFSP EUPOL Afghanistan (extension until 30 May 2010)	17.400.000,00
2008/890/CFSP EUPM BiH (€12.400.000)	6.581.172,00
2009/906/CFSP EUPM BiH (€14.100.000 - prolongation until 31 Dec 2010)	14.100.000,00
2009/841/CFSP EU SSR GUINEA-BISSAU (prolongation until 31 May 2010)	1.530.000,00
2009/769/CFSP EUPOL RD Congo (extension until 30 June 2010)	5.150.000,00
2009/955/CFSP EUPOL COPPS (extension until 31 Dec 2010)	6.650.000,00
